

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ “ນ້ຳທາ 2021-2025”

ກະກຽມໂດຍ:

ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ທັນວາ 2022

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

ເລກທີ 373 /ນຍ

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 28.12.2022

ດໍາລັດ

ວ່າດ້ວຍ ການຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້
ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ, ນໍ້າຄານ, ເຊບັ້ງໄຟ ແລະ ເຊບັ້ງຫຽງ.

- ອີງຕາມ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍ ລັດຖະບານ ສະບັບປັບປຸງ ເລກທີ 03/ສພຊ, ລົງວັນທີ 16 ພະຈິກ 2021;
- ອີງຕາມ ໜັງສືສະເໜີ ຂອງກະຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ສະບັບເລກທີ 5861/ກຊສ, ລົງວັນທີ 14 ພະຈິກ 2022.

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ອອກດໍາລັດ:

- ມາດຕາ 1 ເຫັນດີຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ, ນໍ້າຄານ, ເຊບັ້ງໄຟ ແລະ ເຊບັ້ງຫຽງ.
- ມາດຕາ 2 ມອບໃຫ້ຊວງຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບກັບບັນດາກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ, ນໍ້າຄານ, ເຊບັ້ງໄຟ ແລະ ເຊບັ້ງຫຽງ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.
- ມາດຕາ 3 ບັນດາກະຊວງ, ອົງການລັດທຽບເທົ່າກະຊວງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈົ່ງຮັບຮູ້ ແລະ ໃຫ້ການຮ່ວມມື ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດດໍາລັດສະບັບນີ້ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ.
- ມາດຕາ 4 ດໍາລັດສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນລົງລາຍເຊັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ນາຍົກລັດຖະມົນຕີ

[Handwritten signature]

ພັນຄາ ວິພາວັນ

ຄຳນຳ

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ສະບັບນີ້ ແມ່ນການຜັນຂະຫຍາຍ ມະຕິກອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຄັ້ງທີ XI ຂອງພັກ ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະ ແມ່ນກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ສະບັບປັບປຸງ ປີ 2017, ທິດທາງແຜນການ 5 ປີ ຂອງຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (2021-2025) ແລະ ໃຫ້ເປັນແຜນລະອຽດ. ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ສະບັບນີ້ຂຶ້ນມາ ກໍ່ແມ່ນເພື່ອເປັນການສົ່ງເສີມຂະບວນການຄຸ້ມຄອງ, ການພັດທະນານ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນອື່ນ ໃຫ້ດຳເນີນໄປຢ່າງກົມກຽວ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບກົດໝາຍ ແລະ ສະພາບຄວາມເປັນຈິງຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງສຸດ ຕາມຫຼັກການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ແລະ ຍຸດທະສາດການເຕີບໂຕສີຂຽວ ເປັນຕົ້ນ.

ໂຄງປະກອບ ແລະ ເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍ ຂອງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດວິໄສທັດໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ຊຶ່ງປະກອບມີ ຫຼັກການ, ຈຸດປະສົງ, ຄາດໝາຍສຸ່ມຊຸ່ນ ແລະ ຂອບເຂດການນຳໃຊ້; ມີການສັງລວມລາຍງານສະພາບລວມຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ, ການປະເມີນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ເນື້ອໃນຂອງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແຕ່ໄລຍະປີ 2021-2025 ແລະ ການກຳນົດມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ.

ບັນດາເນື້ອໃນ ໃນແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳສະບັບນີ້ ຈະເປັນເອກະສານພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ອົງການຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມກວດກາອ່າງຮັບນ້ຳ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ຕາມຫຼັກການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ແນໃສ່ເຮັດໃຫ້ບັນດາຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ, ບໍລິຫານຈັດການນ້ຳ, ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ນຳເອົາເນື້ອໃນດັ່ງກ່າວມາເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ເພື່ອຮັກສາໄດ້ຄວາມອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ ທັງເປັນການຫຼຸດຜ່ອນ ແລະ ບັນເທົາຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ອາດຈະມີຕໍ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນຂຶ້ນ.

ຂ້າພະເຈົ້າ ຂໍສະແດງຄວາມຊົມເຊີຍ ບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງພໍ່ແມ່ປະຊາຊົນ ທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ທີ່ເຫັນໄດ້ຄວາມສຳຄັນຂອງການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ໄດ້ໃຫ້ການຮ່ວມມື, ສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ປະສານງານກັນຢ່າງສະໜິດແໜ້ນໃນໄລຍະການກະກຽມສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳສະບັບນີ້ ດ້ວຍຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ມີຄວາມເປັນເອກະພາບສູງ ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳສະບັບນີ້ ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດ. ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ຕໍ່ ຜູ້ພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິຊາການ. ທ້າຍສຸດນີ້, ຂ້າພະເຈົ້າຫວັງຢ່າງຍິ່ງວ່າ ບັນດາພວກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ໄດ້ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ຈະສືບຕໍ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະ ກິດຈະກຳ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ ໃນແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳສະບັບນີ້ ໃຫ້ສຳເລັດ ແລະ ໄດ້ຮັບຜົນດີ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 16 ມັງກອນ 2023

ລັດຖະມົນຕີ

ນ.ບຸນຄຳ ວໍລະຈິດ

ສັງລວມຫຍໍ້

ການສ້າງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເປັນການຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຮ່ວມກັນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ, ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບສິ່ງແວດລ້ອມ, ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມໃນອ່າງຮັບນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມສົມດູນ ແລະ ຍືນຍົງ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງເປັນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ສະບັບເລກທີ 23/ສພຊ, ລົງວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2017 ມາດຕາ 18 ແລະ 19, ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ, ປີ 2021, ມາດຕາ 7 ການສ້າງແຜນຄຸ້ມ ຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ.

I. ວິໄສທັດໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ກຳນົດວິໄສທັດ: “ຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໃຫ້ມີປະລິມານນໍ້າທີ່ພຽງພໍ, ມີ ຄຸນນະພາບນໍ້າທີ່ດີ, ຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງ” ແລະ ໄດ້ນຳໃຊ້ ຫຼັກການຕົ້ນຕໍ (1) ຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສານໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແລະ ຄວາມສົມ ດູນຂອງລະບົບນິເວດ ລວມທັງປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ (2) ສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດ ການຄຸ້ມຄອງ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແຫ່ງຊາດ, ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, ແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ວຽກງານປ້ອງກັນຊາດປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, (3) ສອດຄ່ອງ ກັບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ (4) ສອດຄ່ອງກັບສິນທິສັນຍາ, ສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າດັ່ງກ່າວ ແມ່ນໄດ້ມີການກຳນົດບັນຫາ, ວິທີແກ້ໄຂ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ກິດຈະກຳ ງົບປະມານ, ອົງການຮັບຜິດຊອບ ແລະ ພາກສ່ວນຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຕົກລົງຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ, ການບໍລິຫານຈັດການນໍ້າ, ການນໍາ ໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ເພື່ອສ້າງກອບໜ້າວຽກແບບເຊື່ອມສານໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດ ທະນາອ່າງຮັບນໍ້າ. ພ້ອມທັງຮັບປະກັນຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດວິທະຍາ.

ນອກຈາກນີ້, ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ຍັງໄດ້ແນ່ໃສ່ເພີ່ມທະວີການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ, ການຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການນໍ້າ ໃຫ້ມີປະສິດ ທິພາບສູງ, ການສ້າງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ດ້ານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າຢ່າງເປັນລະບົບ, ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້, ການປົກປັກ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດ ທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ. ຊຶ່ງແຜນຄຸ້ມ ຄອງອ່າງຮັບນໍ້າດັ່ງກ່າວ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນທີ່ຢູ່ໃນ ຂອບເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໂດຍມີອາຍຸການນຳໃຊ້ 2021-2025.

II ສະພາບລວມອ່າງຮັບນໍ້າ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ຕັ້ງຢູ່ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ, ມີເນື້ອທີ່ກວມເອົາ 3 ແຂວງຄື: ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, ບໍ່ ແກ້ວ ແລະ ອຸດົມໄຊ. ເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າທັງໝົດ 8.918 ກິໂລຕາແມັດ. ນໍ້າທາມີຄວາມຍາວປະມານ 325 ກິໂລ ແມັດ ແລະ ມີຕົ້ນກຳເນີດຂອງນໍ້າຢູ່ເຂດຊາຍແດນ ສປປ ລາວ ແລະ ສປ ຈີນ ຫຼັກໝາຍເຂດແດນທີ 29-32 ເຂດບໍ່

ເຕັ້ນ ຫາ ກິ່ວລົມ ມີລະດັບຄວາມສູງປະມານ 1.200 ແມັດ ທຽບໃສ່ລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລປານກາງ. ອ່າງຮັບນ້ຳ ດັ່ງກ່າວ ມີລັກສະນະພູມສັນຖານສູງຊັນ ເປັນເຂດພູດອຍ ທີ່ມີຄວາມສູງ 300 ແມັດ ຫາ 1.900 ແມັດ ທຽບໃສ່ ລະດັບໜ້ານ້ຳທະເລປານກາງ ແລະ ມີແມ່ນ້ຳສາຂາ 31 ສາຍນ້ຳ.

ດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ (ປີ 2016-2020) ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກວມເອົາ 42%, ອຸດສາຫະກໍາ 20%, ການບໍລິການ 37% ແລະ ຂະແໜງການພາສີອາກອນ 1% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍ ໃນ (GDP). ໃນນີ້ການລົງທຶນຂອງລັດ ກວມເອົາ 4,5%, ການລົງທຶນຂອງເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ 65,5%, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) 9,5% ແລະ 20,5% ແມ່ນການປ່ອຍສິນເຊື່ອເພື່ອ ໃຫ້ກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານ. ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນໃນປີ 2019 ແມ່ນ 1.800 ໂດລາສະຫະລັດ. ອ່າງຮັບນ້ຳດັ່ງກ່າວມີປະຊາກອນທັງໝົດ 212.990 ຄົນ. ໃນນັ້ນ 76% ອາໄສຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ແລະ 24% ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ. ໃນລະດູແລ້ງເນື້ອທີ່ແຄມແມ່ນ້ຳຖືກນໍາໃຊ້ເປັນບ່ອນປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ, ປະຊາ ຊົນທີ່ຢູ່ລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ ຍັງອາໄສປາເປັນອາຫານ, ເກັບພືດຜັກ ແລະ ຫາສັດນ້ຳ ເພື່ອບໍລິໂພກ. ນອກນັ້ນ, ອ່າງ ຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາຍັງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນ້ຳເພື່ອອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ ແລະ ການຊົນລະປະທານ.

ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ 1.458 ຫາ 1.490 ມິລິແມັດຕໍ່ປີ. ປະລິມານນ້ຳຝົນຕໍ່ເດືອນ ແມ່ນ 341 ມິລິແມັດ ໃນລະດູຝົນ ແລະ ມີໜ້ອຍເຖິງ 7 ມິລິແມັດ ໃນລະດູແລ້ງ. ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍສູງສຸດ 25 ຫາ 32 ອົງສາເຊ ແລະ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດ 12 ຫາ 22 ອົງສາເຊ. ປະລິມານນ້ຳໜ້າດິນ ປະມານ 3.570 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍ 233 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ກະແສການໄຫຼສູງສຸດ 4.310 ແມັດກ້ອນ/ ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍວັນສູງສຸດແມ່ນ 459 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ລາຍວັນຕໍ່າສຸດ 58 ແມັດກ້ອນ ຕໍ່ວິນາທີ ແລະ ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ແມ່ນປະມານ 158 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ສະເລ່ຍສູງສຸດ 1.207 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ 43 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ.

ຄຸນນະພາບນ້ຳຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ຖືວ່າຢູ່ໃນຄຸນນະພາບທີ່ດີ ຄ່າໂຕວັດແທກຕ່າງໆແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບຕາມ ມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ: ອຸນຫະພູມ, ຄ່າຄວາມເປັນກົດ-ດ່າງ, ອັອກຊີເຈນລະລາຍໃນນ້ຳ, ຄ່າຊັກ ນໍາກະແສໄຟຟ້າ, ທາດແຂງແຂນລອຍ, ໄນເຕຼດ-ໄນໂຕ, ແອັມໂມນຽມ, ໄນໂຕເຈນ, ຟອສເຟສ, ຄວາມແຂງກະດ້າງ ຂອງນ້ຳ, ເຫຼັກ, ສັງກະສີ, ທອງ, ຊິນ ແລະ ນິກເກວ. ຈາກຄ່າວັດແທກທາດແຂງແຂນລອຍທັງໝົດ ຈະມີປະລິມານ ຫຼາຍໃນເດືອນສິງຫາ ເນື່ອງຈາກປະລິມານຝົນຕົກທີ່ຫຼາຍ, ກະແສການໄຫຼຂອງນ້ຳເທິງໜ້າດິນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງ ການອັອກຊີເຈນທາງເຄມີ ກໍ່ມີຄ່າສູງເຊັ່ນດຽວກັນ. ສ່ວນຜົນຂອງການວັດແທກຫາຄ່າໂລຫະໜັກນັ້ນ ທາດເຫຼັກຈະ ມີປະລິມານສູງໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ຫຼາຍກວ່າລະດູແລ້ງ.

ສະພາບນ້ຳຖ້ວມ ເປັນໄພພິບັດທີ່ມັກເກີດຫຼາຍທີ່ສຸດ ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນເກືອບທຸກປີຢູ່ເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່າໂດຍສະເພາະຢູ່ ເຂດເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ, ເມືອງຜາອຸດົມ ແລະ ນ້ຳສາຂາໃນເຂດເມືອງນາໝໍ້. ໃນຊຸມປີມໍ່ໆມານີ້, ນ້ຳຖ້ວມໄດ້ເກີດຖີ່ຂຶ້ນ ແລະ ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ຊັບສິນ, ການດໍາລົງຊີວິດ, ການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ: ເຂົ້ານາປີ, ໜອງປາ, ລະບົບຊົນລະປະທານ, ການບາດເຈັບ ຫຼື ເສຍຊີວິດ ແລະ ອື່ນໆ. ນອກຈາກນີ້, ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການນໍາໃຊ້ນ້ຳ ຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ມີບໍ່ພຽງພໍ ໂດຍສະເພາະຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ການຜະລິດການກະສິກໍາໃນລະດູແລ້ງເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດກະສິ ກໍາຂອງປະຊາ ຊົນຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນໃນປີ 2010 ເກີດຂຶ້ນຢູ່ເມືອງນາແລ, ເມືອງແບງ ແລະ ເມືອງປາກແບງ; ປີ 2009 ຢູ່ເມືອງຜາອຸດົມ; ໃນຊ່ວງປີ 1996 ຢູ່ເມືອງນາໝໍ້ ແລະ ເມືອງຮຸນ.

ນ້ຳໃຕ້ດິນ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີລັກສະນະທໍລະນີສາດທີ່ຊັບຊ້ອນ, ຖືກຄອບຄຸມໂດຍຊັ້ນດິນຊາຍ ແລະ ຫີນຫຼາຍຊະນິດປົນກັນໃນຊັ້ນຫີນຕະກອນ, ມີກຸ່ມຫີນດານ, ຫີນປູນ, ຫີນຕະກອນ ແລະ ຊັ້ນດິນຕົມ ປະສົມຢູ່ນໍາ ກັນ. ຊຶ່ງແບ່ງຊັ້ນດິນອຸ່ມນ້ຳອອກເປັນ 3 ກຸ່ມໃຫຍ່ ແລະ 4 ປະເພດຊັ້ນຫີນອຸ່ມນ້ຳ: ກຸ່ມໃຫຍ່ຈະປະກອບດ້ວຍ ຊັ້ນ

ຫົນປາຍຍຸກດຶກດຳບັນ, ຊັ້ນຍຸກຫົນ ແລະ ຊັ້ນຕະກອນລຸ່ມນ້ຳ; ສ່ວນປະເພດຊັ້ນຫົນອຸ້ມນ້ຳ ປະກອບມີ: ຊັ້ນຫົນດຶກດຳບັນ, ຊັ້ນຫົນໜາມພູໄຟ-ຫົນໜາມໜໍ່, ຊັ້ນຫົນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຍຸກຫົນ ແລະ ຊັ້ນດິນຕີມ.

ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດ 891.815,57 ເຮັກຕາ. ໃນນັ້ນ, ມີເນື້ອທີ່ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດທັງໝົດ 167.889 ເຮັກຕາ, ປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດ 418.167,77 ເຮັກຕາ, ປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດ 77.861,42 ເຮັກຕາ ປ່າສະຫງວນແຂວງ 5.071,00 ເຮັກຕາ, ປ່າສະຫງວນເມືອງ 12.201,72 ເຮັກຕາ ແລະ ພື້ນທີ່ນອກ 3 ປະເພດປ່າ 210.625,15 ເຮັກຕາ. ດ້ານຊີວະນາໆພັນ ມີ: ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມຂະໜາດໃຫຍ່ຢ່າງໜ້ອຍ 38 ຊະນິດ, ມີນົກຫຼາຍກ່ວາ 300 ຊະນິດ, ປາ ຫຼາຍກ່ວາ 60 ຊະນິດ ແລະ ສັດລ້ຽງລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ໄກ້ຈະສູນພັນ ຫຼາຍກ່ວາ 22 ຊະນິດ.

ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ທີ່ນອນຢູ່ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ນີ້ແມ່ນມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບໄພອັນຕະລາຍຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ. ອຸນຫະພູມມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນໂດຍສະເລ່ຍ ຈາກ 22 ມາເປັນ 24°C ຕັ້ງແຕ່ຊຸມປີ 1970 ເປັນຕົ້ນມາ.

ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳດັ່ງກ່າວ ມີການນຳໃຊ້ນ້ຳອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ ທັງໝົດ 9,4 ລ້ານລິດ/ວັນ ຫຼື 4 ລ້ານ ມ³/ປີ(0,03% ຂອງປະລິມານນ້ຳໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່ປີ). ໃນນັ້ນ, ການນຳໃຊ້ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ 7,2 ລ້ານລິດ/ວັນ ແລະ ເຂດຕົວເມືອງ 2,2 ລ້ານລິດ/ວັນ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳເພື່ອພະລັງງານໄຟຟ້າ ມີທັງໝົດ 7 ແຫ່ງ, ມີກຳລັງຕິດຕັ້ງທັງໝົດ 290,75 ເມກາວັດ, ເຂື່ອນທີ່ດຳເນີນການຜະລິດ 2 ແຫ່ງ, ກຳລັງກໍ່ສ້າງ 2 ແຫ່ງ, ກຳລັງສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ 2 ແຫ່ງ ແລະ ແຜນການຈະພັດທະນາ 1 ແຫ່ງ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳເພື່ອການກະສິກຳ-ຊົນລະປະທານ ມີເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານປະມານ 5.172 ເຮັກຕາ (ປີ 2017), ລຽບຕາມສາຍນ້ຳທາ ແລະ ສາຂາ ເປັນຕົ້ນ: ນ້ຳລ້າ, ນ້ຳແຊ, ນ້ຳລີ ແລະ ນ້ຳຫາດ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ ທັງໝົດ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແມ່ນ 117 ລ້ານ ມ³/ປີ ຫຼື 0,93% ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ໄຫຼໂຮມເຂົ້າໃນອ່າງຮັບນ້ຳ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ມີໂຮງງານອຸດສາຫະກຳທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນ້ຳທັງໝົດ 10 ແຫ່ງ ເປັນຕົ້ນ: ໂຮງງານປຸກຢາງພາລາ, ຂຸດຄົ້ນແຮ່ ແລະ ຂົບຫົນ, ຜະລິດເຈ້ຍ, ຜະລິດຢາ, ຜະລິດຢາສຸບ, ຜະລິດປຸຍ, ໂຮງງານເກືອ, ຊີມັງ, ນ້ຳຕົມ ແລະ ຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ. ດ້ານການທ່ອງທ່ຽວ ປະຈຸບັນ ປະກອບມີສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທາງທຳມະຊາດ 10 ແຫ່ງ, ວັດທະນະທຳ 5 ແຫ່ງ ແລະ ທາງປະຫວັດສາດ 1 ແຫ່ງ. ນອກນີ້ ຍັງມີທ່າແຮງໃນການພັດທະນາໃຫ້ກາຍເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງທຳມະຊາດອີກ 9 ແຫ່ງ, ວັດທະນະທຳ 8 ແຫ່ງ ແລະ ປະຫວັດສາດ 1 ແຫ່ງ. ຄົມມະນາຄົມທາງນ້ຳ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນກົດຈະການເດີນເຮືອຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອເດີນທາງໄປເຂດພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງປະຊາຊົນ, ການທ່ອງທ່ຽວທາງທຳມະຊາດ ໂດຍສະເພາະ ຕາມສາຍນ້ຳສາຂາ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳຫ້າ ແລະ ເຂດໜ້າເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳທາ 1 ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມດຳລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳ, ສະບັບເລກທີ 20/ລບ, ລົງວັນທີ 20 ມັງກອນ 2021 ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດວ່າ ກຊສ ເປັນອົງການທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ອ່າງເກັບນ້ຳ. ກຊສ ມີພາລະບົດບາດໃນການຮ່ວມມືກັບ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ບັນດາກະຊວງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງອົງການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ໂຄງສ້າງຂອງການຈັດຕັ້ງສາຍຕັ້ງ ຄະນະຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມອ່າງຮັບນ້ຳ ປະກອບມີ ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ, ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ. ຄະນະກຳມະການປະສານງານອ່າງຮັບນ້ຳສາມາດສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໄດ້ ຖ້າມີຄວາມຈຳເປັນ.

III. ການປະເມີນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີສະຖານີອຸທິກກະສາດຕັ້ງຢູ່ຕອນລຸ່ມ ຂອງສາຍນໍ້າທາ (ສະຖານີປາກທາ) ໄດ້ມີການເກັບກຳຂໍ້ມູນໃນໄລຍະ ປີ 1985 ຫາ 2019. ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍ 233 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍວັນສູງສຸດ 459 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ຕໍ່າສຸດ 58 ແມັດກ້ອນຕໍ່ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ 158 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ສະເລ່ຍສູງສຸດ 1.207 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ 43 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ. ຜ່ານການປະເມີນ ແລະ ສົມທຽບ ລະຫວ່າງປີ 2007, 2020 ແລະ 2040 ເຫັນວ່າ ມີກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນຄົງທີ່ຢູ່ປະມານ 158 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດຂອງປີ 2007 ແມ່ນ 19 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນເດືອນມີນາ ແລະ ປະກົດວ່າ ຈະເກີດມີກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດໄວ້ຂຶ້ນໃນເດືອນກຸມພາ ໃນຊຸມປີ 2020 ແລະ 2040 ໃນລະດັບ 46 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍສູງສຸດແມ່ນຢູ່ໃນ ເດືອນສິງຫາ ແລະ ສັງເກດເຫັນວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ຈະຫຼຸດລົງຈາກ 496 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນປີ 2007 ເຖິງ 479 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນປີ 2020 ແລະ 478 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນປີ 2040 ແລະ ເຫັນໄດ້ວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ສໍາລັບປີ 2020 ແລະ 2040 ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບໃກ້ຄຽງກັນ ດັ່ງລາຍລະອຽດຕາຕະລາງ ລຸ່ມນີ້:

	ອົງປະກອບ	ບໍລິມາດ (ລ້ານ ມ ³ /ປີ)
ນໍ້າໄຫຼເຂົ້າ	ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ (ນໍ້າຝົນ)	12.579
ນໍ້າໄຫຼອອກ	ການນໍ້າໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານທັງໝົດ	117
	ນໍ້າທີ່ໄຫຼອອກຄືນຈາກເຂດຊົນລະປະທານ	33
	ການນໍ້າໃຊ້ຕົວຈິງ (ປະລິມານສຸດທິ) ຂອງຊົນລະປະທານ	84
	ນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ	4
	ກາຍລະເຫີຍອາຍອອກຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າທາ 1	<1
	ການເສຍນໍ້າຕາມທໍາມະຊາດ (ການຊົມຜ່ານລົງພື້ນດິນ, ໃຕ້ດິນ ແລະ ການລະເຫີຍອາຍ)	9.009
	ການໄຫຼອອກຕາມສາຍນໍ້າຕ່າງໆ	3.482

ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ຍັງໄດ້ມີການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການ ປີ 2020 ແລະ 2040 ເພື່ອສຶກສາທ່າແຮງຂອງປະລິມານນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຈັດສັນແບ່ງປັນໃຫ້ຂະແໜງການໄດ້ນໍາໃຊ້ໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການ ປີ 2020 ແລະ 2040 (ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານ ມ³/ປີ) ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ	ປີ 2020	ປີ 2040
ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ	12.579	11.950
ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	3,72	4,66
ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບ ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ	<1	1
ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບ ກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ	118,2	121,5

ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ເຫັນວ່າ ປະລິມານນໍ້າທີ່ເຫຼືອຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ສະເລ່ຍປະຈໍາປີ ແມ່ນຍັງມີຈໍານວນຫຼາຍ ຖ້າທຽບໃສ່ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນເງື່ອນໄຂປັດຈຸບັນ, ແຕ່ວ່າ ໃນລະດູແລ້ງປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອນັ້ນ ແມ່ນມີຈໍາກັດ. ເຖິງວ່າຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພື້ນທີ່ກະສິກໍາ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ, ການພັດທະນາເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, ການພັດທະນາເຂດອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ແລະ ການພັດທະນາເຂື່ອນ

ໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ຈະຕອບສະໜອງເພື່ອການນໍາໃຊ້ ໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງມີພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງ ເຂົ້າໃນວຽກງານການພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ. ສະນັ້ນ, ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ຖືເປັນທ່າແຮງໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງໄຟຟ້າພະລັງງານ ໃນຕອນກາງ ແລະ ຕອນລຸ່ມ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຂະແໜງກະສິກໍາ ໃນເຂດເມືອງ ຫຼວງນໍ້າທາ, ຜາອຸດົມ, ນາໜ້ ແລະ ເມືອງອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການພັດທະນາເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, ເຂດສູນກາງ ການຄ້າ, ການຂົນສົ່ງ, ບໍລິການ ແລະ ຕົວເມືອງທັນສະໄໝໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ ຈະເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ອ່າງຮັບນໍ້າດັ່ງກ່າວ ກໍ ຍັງມີສິ່ງທ້າທາຍເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຄຸມປ່າໄມ້, ການພັດທະນາເຂື່ອນ ໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ການເຮັດກະສິກໍາ ແບບບໍ່ຍືນຍົງ, ການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາ, ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ, ນໍ້າຖ້ວມ, ນໍ້າຖ້ວມຊຸ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ, ດິນເຊາະເຈື່ອນ, ການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ, ລະເບີດທີ່ຍັງບໍ່ແຕກ (UXO).

ການຈັດສັນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນການແບ່ງປັນນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມສະເໝີພາບ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການສະໜອງນໍ້າທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການຮັກສາຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໄດ້ ແລະ ຈັດສັນແບ່ງປັນໃຫ້ຂະແໜງການໄດ້ນໍາໃຊ້ໃຫ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການອຸປະໂຫກ-ບໍລິໂພກ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ 4 ລ້ານແມັດກ້ອນ/ປີ.
- 2) ຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນປະລິມານນໍ້າສູງສຸດ ເຊິ່ງຄາດການຢູ່ທີ່ 118 ລ້ານແມັດກ້ອນ/ປີ.
- 3) ການໃຊ້ນໍ້າຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ມີພຽງ 2 ແຫ່ງ ຄື ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາ 1 ແລະ ເຂື່ອນນໍ້າທາ 3 ເຊິ່ງ ແມ່ນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນປະລິມານທີ່ຕໍ່າກວ່າ 1 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ.
- 4) ການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນເປັນ ລະບົບ, ແຜນສະບັບນີ້ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນອະນາຄົດ ແລະ ບໍ່ສາມາດສ້າງ ແຜນຈັດສັນນໍ້າ ສໍາລັບຂະແໜງການດັ່ງກ່າວໄດ້.

IV ແຜນງານການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປີ 2021-2025

ເພື່ອບັນລຸວິໄສທັດແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2025 ແຜນຄຸ້ມຄອງດັ່ງກ່າວຈຳເປັນຕ້ອງກຳນົດກອບໜ້າວຽກ, ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະ ກິດຈະກຳລະອຽດ ເພື່ອເປັນແຮງຂັບເຄື່ອນ ແລະ ຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ຄວາມຕ້ອງການໃນການ ຄຸ້ມຄອງ, ນໍາໃຊ້ ແລະ ພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ຊຶ່ງປະກອບມີ 6 ແຜນງານຄື (1) ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ປະກອບມີ 3 ຄາດໝາຍ ແລະ 15 ກິດຈະກຳ; (2) ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ປະກອບມີ 4 ຄາດໝາຍ ແລະ 15 ກິດຈະກຳ; (3) ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ປະກອບມີ 2 ຄາດໝາຍ ແລະ 7 ກິດຈະກຳ; (4) ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ປະກອບມີ 3 ຄາດໝາຍ ແລະ 11 ກິດຈະກຳ; (5) ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ປະກອບມີ 2 ຄາດໝາຍ ແລະ 9 ກິດຈະກຳ ແລະ (6) ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ປະກອບມີ 4 ຄາດໝາຍ ແລະ 16 ກິດຈະກຳ.

V ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ເປັນໃຈກາງປະສານສົມທົບກັບກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກະຊວງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້,

ກະຊວງອົງການ ອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳທາ ໂດຍປະກອບມີ ກຊນ, ພຊສ, ຫ້ອງການ ຊສ ທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນ້ຳທາ.

ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕາມຂອບເຂດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຕົນ ໂດຍມີການປະສານງານ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້, ປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານ ລະຫວ່າງອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງ, ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທຸກຂັ້ນ ລວມທັງພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ ແລະ ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ການຕິດຕາມກວດກາ ເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຮັບປະກັນການປະຕິບັດວຽກງານ ແລະ ໝາກຜົນໃຫ້ບັນລຸ ຕາມວິໄສທັດ ຈະຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ເປັນລະບົບໃຫ້ແກ່ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອເປັນແຖນໃນການດຳເນີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕິດຕາມ-ກວດກາ ເຊິ່ງເປັນການໃຫ້ໂອກາດ ແກ່ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າໃນການປັບປຸງ, ທົບທວນແຜນສະບັບນີ້. ການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການປັບປຸງແຜນແມ່ນຈະດຳເນີນທຸກໆ 5 ປີ ຫຼື ຕາມຄວາມເໝາະສົມຕາມແຕ່ລະໄລຍະ.

ງົບປະມານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳທາ ໄດ້ມີການຄາດຄະເນໄວ້ເບື້ອງຕົ້ນ ເປັນງົບປະມານທັງໝົດ 6.000.000.000 ກີບ (ຫົກຕື້ກີບ). ເພື່ອນຳສະເໜີຂໍທຶນສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳທາ ໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນດີ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງ. ດັ່ງຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ລ/ດ	ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະ ກິດຈະກຳ	ຄາດຄະເນງົບປະມານ (ກີບ)	ຄາດຄະເນແຫຼ່ງທຶນ
1	ແຜນງານ 1 ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	1.300.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
2	ແຜນງານ 2 ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	1.750.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
3	ແຜນງານ 3 ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	750.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
4	ແຜນງານ 4 ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຟື້ນຟູ ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	1.000.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
5	ແຜນງານ 5 ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	600.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
6	ແຜນງານ 6 ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	600.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
ລວມທັງໝົດ (ກີບ):		6.000.000.000	

ສາລະບານ

ຄຳນຳ	i
ສັງລວມຫຍໍ້.....	ii
ສາລະບານ	viii
ສາລະບານຕາຕະລາງ.....	x
ສາລະບານຮູບພາບ.....	xi
ຄຳສັບຫຍໍ້	xii
ຫົວໜ່ວຍ	xiii
I. ວິໄສທັດໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ.....	1
1.1 ຫຼັກການ	1
1.2 ທິດທາງລວມ	1
1.3 ຈຸດປະສົງ.....	1
1.4 ຄາດໝາຍສູ້ຊີນ	1
1.5 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ຂອງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	2
II. ສະພາບລວມອ່າງຮັບນ້ຳ.....	3
2.1 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພູມສັນຖານ	3
2.2 ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.....	6
2.3 ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	8
2.3.1 ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ.....	8
2.3.2 ຄຸນນະພາບນ້ຳ.....	12
2.3.3 ໄພນ້ຳຖ້ວມ	17
2.3.4 ນ້ຳໃຕ້ດິນ	17
2.3.5 ທໍລະນີສາດ.....	20
2.3.6 ປ່າໄມ້, ທີ່ດິນ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ.....	20
2.3.7 ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	27
2.4 ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.....	28
2.4.1 ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ.....	28
2.4.2 ການກະສິກຳ-ຊີນລະປະທານ.....	30
2.4.3 ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນ້ຳ.....	34
2.4.4 ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່.....	34
2.4.5 ທ່ອງທ່ຽວ.....	35
2.4.6 ຄົມມະນາຄົມທາງນ້ຳ	36
2.5 ອົງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	36
III. ການປະເມີນນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ	38
3.1 ການປະເມີນປະລິມານນ້ຳໜ້າດິນ.....	38
3.2 ການປະເມີນການໃຊ້ນ້ຳໃນອະນາຄົດ	41
3.2.1 ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ.....	41

3.2.2	ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ.....	42
3.2.3	ກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ.....	43
3.2.4	ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ	43
3.2.6	ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	43
3.3	ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ	48
3.3.1	ກາລະໂອກາດ	48
3.3.2	ສິ່ງທ້າທາຍ	48
3.4	ການຈັດສັນນໍ້າ	50
3.4.1	ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ.....	51
3.4.2	ກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ	53
3.4.3	ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າ	55
3.4.4	ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່.....	55
IV.	ແຜນງານການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປີ 2021-2025	68
	ແຜນງານ 1: ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ.....	68
	ແຜນງານ 2: ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	69
	ແຜນງານ 3: ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	70
	ແຜນງານ 4: ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.....	71
	ແຜນງານ 5: ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ....	72
	ແຜນງານ 6: ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.....	72
V.	ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ.....	74
5.1	ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ.....	74
5.2	ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	74
5.2.1	ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງ.....	74
5.2.2	ອໍານາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ເມືອງ, ເທດສະບານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ).....	75
5.2.3	ພາກສ່ວນເອກະຊົນ	75
5.2.4	ສີ່ມວນຊົນ	76
5.2.5	ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ	76
5.2.6	ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ	76
5.2.7	ອົງການປົກຄອງຂັ້ນບ້ານ	76
5.3	ການຕິດຕາມກວດກາ.....	77
5.4	ບັນດາຕົວຊີ້ວັດການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	77
5.5	ງົບປະມານ	79
	ເອກະສານອ້າງອີງ	81
	ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ	83

ສາລະບານຕາຕະລາງ

ຕາຕະລາງທີ 1: ສັງລວມບັນດາແຂວງ/ເມືອງໃນອ່າງຮັບນ້ຳ.....	3
ຕາຕະລາງທີ 2: ລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນໃນອ່າງຮັບນ້ຳ	3
ຕາຕະລາງທີ 3: ປະຊາກອນໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ	8
ຕາຕະລາງທີ 4: ການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນ້ຳ ປີ 2020 ຕາມສະຖານີໃນອ່າງຮັບນ້ຳ.....	13
ຕາຕະລາງທີ 5: ເນື້ອທີ່ປະເພດການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ	21
ຕາຕະລາງທີ 6: ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ປີ 2005, 2010, 2015	25
ຕາຕະລາງທີ 7: ອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາທີ່ມີການນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານຫຼາຍ.....	33
ຕາຕະລາງທີ 8: ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນ້ຳ ຢູ່ອ່າງຮັບນ້ຳທາ	34
ຕາຕະລາງທີ 9: ໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຈຳນວນໜຶ່ງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳທາ.....	35
ຕາຕະລາງທີ 10: ສົມທຽບກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ປີ 2007, ປີ 2020 ແລະ ຄາດຄະເນ ປີ 2040 ...	38
ຕາຕະລາງທີ 11: ກະແສການໄຫຼຂອງອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ	39
ຕາຕະລາງທີ 12: ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງນ້ຳ ຢູ່ອ່າງຮັບນ້ຳ.....	40
ຕາຕະລາງທີ 13: ສະຫຼຸບການນຳໃຊ້ນ້ຳຂອງຂະແໜງການ ປີ 2020 ແລະ 2040.....	40
ຕາຕະລາງທີ 14: ປະເມີນການບໍລິໂພກໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ.....	41
ຕາຕະລາງທີ 15: ປະລິມານການນຳໃຊ້ນ້ຳຈາກຄົວເຮືອນຂອງອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ ປີ 2020, 2030 ແລະ 2040	42
ຕາຕະລາງທີ 16: ຄາດຄະເນການໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານໃນອະນາຄົດໃນອ່າງຮັບນ້ຳ.....	43
ຕາຕະລາງທີ 17: ການປ່ຽນແປງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ	43
ຕາຕະລາງທີ 18: ການຈັດສັນນ້ຳ ເພື່ອບໍລິໂພກ-ອຸປະໂພກ	53
ຕາຕະລາງທີ 19: ປະລິມານນ້ຳທີ່ມີທັງໝົດ ແລະ ການນຳໃຊ້ ຂອງຂະແໜງຊົນລະປະທານ.....	54
ຕາຕະລາງທີ 20: ການຈັດສັນນ້ຳ ສຳລັບຂະແໜງພະລັງງານໄຟຟ້ານ້ຳ	55
ຕາຕະລາງທີ 21: ການຈັດສັນນ້ຳ ສຳລັບຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່	56
ຕາຕະລາງທີ 22: ສັງລວມການໃຊ້ນ້ຳຂອງຂະແໜງການ ປະຈຳສິກປີ 2022/23	57
ຕາຕະລາງທີ 23: ການຈັດສັນນ້ຳປະຈຳປີໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແລະ ບາງອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ	58
ຕາຕະລາງທີ 24: ຄາດຄະເນການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ການຈັດສັນນ້ຳຂອງຂະແໜງການ ປີ 2040.....	64
ຕາຕະລາງທີ 25: ຕົວຊີ້ວັດການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	77
ຕາຕະລາງທີ 26: ງົບປະມານສຳລັບ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ 2021-2025	79

ສາລະບານຮູບພາບ

ຮູບທີ 1: ແຜນທີ່ຂອບເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ.....	5
ຮູບທີ 2: ແຜນທີ່ສະແດງລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ	6
ຮູບທີ 3: ອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນໍ້າຝົນປະຈໍາເດືອນ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າແຕ່ປີ 1990-2020	9
ຮູບທີ 4: ແຜນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາຂອງນໍ້າທາ	10
ຮູບທີ 5: ກະແສການໄຫຼລາຍວັນທີ່ປາກທາ ປີ 1985-2008 ແລະ 2010-2019	11
ຮູບທີ 6: ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍວັນ ທີ່ປາກທາປີ 1985-2008	12
ຮູບທີ 7: ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ທີ່ປາກທາ ປີ 1985-2008	12
ຮູບທີ 8: ແຜນທີ່ໂຄງສ້າງຊັ້ນຫີນອູ້ມນໍ້າ	18
ຮູບທີ 9: ແຜນທີ່ປະສິດທິພາບການຈ່າຍນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ	19
ຮູບທີ 10: ປະເພດຊັ້ນຫີນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ.....	20
ຮູບທີ 11: ແຜນທີ່ສາມປະເພດປ່າໄມ້ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.....	22
ຮູບທີ 12: ແຜນທີ່ປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ປີ 2015	23
ຮູບທີ 13: ແຜນທີ່ ທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.....	26
ຮູບທີ 14: ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປີ 1901-2020	27
ຮູບທີ 15: ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ປີ 1901-2020.....	28
ຮູບທີ 16: ແຜນທີ່ການໃຊ້ນໍ້າຢູ່ບັນດາບ້ານ	29
ຮູບທີ 17: ແຜນທີ່ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ.....	30
ຮູບທີ 18: ແຜນທີ່ເຂດຊົນລະປະທານ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.....	31
ຮູບທີ 19: ແຜນທີ່ການໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບຊົນລະປະທານ.....	32
ຮູບທີ 20: ໂຄງສ້າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ.....	37
ຮູບທີ 21: ສົມທຽບປະລິມານນໍ້າໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ປີ 2007, ປີ 2020 ແລະ ປີ 2040.....	39
ຮູບທີ 22: ປະລິມານການໃຊ້ນໍ້າຂອງຄົວເຮືອນ	41
ຮູບທີ 23: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.....	45
ຮູບທີ 24: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງປະລິມານນໍ້າຝົນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ	46
ຮູບທີ 25: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງ ປະລິມານແສງແດດ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.....	47
ຮູບທີ 26: ປະລິມານນໍ້າສະເລ່ຍທີ່ມີຢູ່ໃນລະດູແລ້ງທຽບກັບ 100% ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າທາ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ນໍ້າ ແຊ ແຕ່ປີ 2001-2019	54
ຮູບທີ 27: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າທາ	59
ຮູບທີ 28: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ.....	60
ຮູບທີ 29: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ.....	61
ຮູບທີ 30: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂາ.....	61
ຮູບທີ 31: ການກະຈາຍຂອງປະລິມານນໍ້າໃນແບບຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດສັນນໍ້າ	62
ຮູບທີ 32: ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາທີ່ສາມາດຈັດສັນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການອື່ນໆ.....	63

ຄຳສັບຫຍໍ້

ກຄມຊ	ກອງເລຂາຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງແຫ່ງຊາດ
ກຊນ	ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ
ກຊສ	ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ພຊສ	ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ຫຊສ	ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
COD	ຄວາມຕ້ອງການອອກຊີເຈນທາງເຄມີ
DO	ອອກຊີເຈນທີ່ລະລາຍໃນນໍ້າ
EC	ການຊັກນໍ້າໄຟຟ້າ
FAO	ອົງການອາຫານ ແລະ ການກະເສດແຫ່ງສະຫະປະຊາຊາດ
GDP	ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ
KOICA	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນເກົາຫຼີ
MRC	ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ
NO32	ໄນເຕຣດ-ໄນໄຕຣ
pH	ຄ່າຄວາມເປັນກົດ-ດ່າງ
Temp	ອຸນຫະພູມ
TN	ໄນໂຕຣເຈນທັງໝົດ
TP	ຟິດສະຟໍລັດທັງໝົດ
TSD	ຂອງແຂງທັງໝົດທີ່ລະລາຍນໍ້າ
TSS	ທາດແຂງແຂວນລອຍທັງໝົດ

ຫົວໜ່ວຍ

ກມ ²	ກິໂລຕາແມັດ
ກກ	ກິໂລກຼາມ
ຮຕ	ເຮັກຕາ
ມມ (mm)	ມິລິແມັດ
%	ສ່ວນຮ້ອຍ
ມ (m)	ແມັດ
ມ ³ (m ³)	ແມັດກ້ອນ
ກມ (km)	ກິໂລແມັດ
m ³ /s	ແມັດກ້ອນຕໍ່ວິນາທີ
MW	ເມກາວັດ
us/cm	ມິໂຄຊີເມັ້ນ ຕໍ່ຊັງຕີແມັດ
mg/L	ມິລິກຣາມຕໍ່ລິດ

I. ວິໄສທັດໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ

“ຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໃຫ້ມີປະລິມານນໍ້າທີ່ພຽງພໍ, ມີຄຸນນະພາບນໍ້າທີ່ດີ, ຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ ຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ ພ້ອມທັງຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກ ໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ”.

1.1 ຫຼັກການ

ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- ຮັບປະກັນການປົກປັກຮັກສານໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ, ຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດ ແລະ ຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງທໍາມະຊາດລວມທັງ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ;
- ສອດຄ່ອງກັບຍຸດທະສາດການຄຸ້ມຄອງ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າແຫ່ງຊາດ, ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນແຫ່ງຊາດ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ວຽກງານປ້ອງກັນຊາດ, ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ;
- ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ແລະ ຮັບປະກັນການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການວາງແຜນ, ຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ການພັດທະນາ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ;
- ສອດຄ່ອງກັບສິນທິສັນຍາ, ສັນຍາ ແລະ ອະນຸສັນຍາທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

1.2 ທິດທາງລວມ

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໄດ້ກໍານົດວິໄສທັດ, ບັນຫາ, ວິທີແກ້ໄຂ, ແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ກິດຈະກຳງົບປະມານ, ອົງການຮັບຜິດຊອບ ແລະ ພາກສ່ວນຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາການນໍາໃຊ້ນໍ້າ, ການບໍລິຫານຈັດການນໍ້າ ພ້ອມທັງ ປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ເພື່ອກຽມພ້ອມຮັບມືຕໍ່ກັບຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ ໄປຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ.

1.3 ຈຸດປະສົງ

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ສ້າງຂຶ້ນໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ, ຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ຕົກລົງຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງ, ບໍລິຫານຈັດການນໍ້າ, ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ, ເພື່ອສ້າງກອບໜ້າວຽກແບບເຊື່ອມສານໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາອ່າງຮັບນໍ້າ; ເພື່ອປະກອບສ່ວນໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

1.4 ຄາດໝາຍສູ້ຊົນ

- ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ເພື່ອເພີ່ມທະວີການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ;
- ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ບໍລິຫານຈັດການນໍ້າ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງ, ຕອບສະໜອງຕໍ່ກັບການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນນໍ້າຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການ;

- ສ້າງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ດ້ານຊັບພະຍາກອນນ້ຳຢ່າງເປັນລະບົບ ເພື່ອສະໜອງໃນການວາງແຜນ, ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ແຈ້ງເຕືອນໄພລ່ວງໜ້າ;
- ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ໂດຍປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ;
- ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຟື້ນຟູນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃຫ້ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີ ແລະ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ສົມດຸນຂອງລະບົບນິເວດ;
- ເພີ່ມທະວີການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້, ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຄວບຄຸມມົນລະພິດທີ່ຕິດພັນກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.

1.5 ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ຂອງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ

ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແມ່ນນຳໃຊ້ສຳລັບບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງທັງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ໂດຍມີອາຍຸການນຳໃຊ້ໃນຊ່ວງປີ 2021-2025 ອີງຕາມກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.

II. ສະພາບລວມອ່າງຮັບນໍ້າ

2.1 ທີ່ຕັ້ງ ແລະ ພູມສັນຖານ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ຕັ້ງຢູ່ທາງພາກເໜືອ ຂອງ ສປປ ລາວ, ມີເນື້ອທີ່ກວມເອົາ 3 ແຂວງຄື: ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ອຸດົມໄຊ. ເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າທັງໝົດ 8.918 ກິໂລຕາແມັດ; 47% ກວມເອົາ ເນື້ອທີ່ໃນເຂດ ເມືອງ ຫຼວງນໍ້າທາ, ນາແລ ແລະ ວຽງພູຄາ ຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ; 22% ແມ່ນກວມເອົາ ເມືອງຜາອຸດົມ, ປາກທາ ແລະ ສວນນ້ອຍໜຶ່ງຂອງ ເມືອງຫ້ວຍຊາຍ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ແລະ 31% ແມ່ນກວມເອົາເຂດ ເມືອງນາໝໍ້, ເມືອງໄຊ, ເມືອງ ແບ່ງ, ເມືອງຮຸນ ແລະ ເມືອງປາກແບງ ຂອງແຂວງອຸດົມໄຊ (ຕາຕະລາງ 1). ສາຍນໍ້າທາ ຍາວປະມານ 325 ກິໂລ ແມັດ ແລະ ຕົ້ນກຳເນີດຂອງສາຍນໍ້າທາ ແມ່ນອອກຈາກ ເຂດຊາຍແດນລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ແລະ ສປ ຈີນ, ຫຼັກ ໝາຍເຂດແດນທີ 29-32 ລະຫວ່າງ ບໍ່ແກ້ວ ຫາ ກິ່ວລົມ ໃນລະດັບຄວາມສູງປະມານ 1.200 ແມັດ ຈາກລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລປານກາງຢູ່ເຂດບ້ານນໍ້າກົງ, ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ, ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ (ຮູບທີ 1).

ຕາຕະລາງທີ 1: ສັງລວມບັນດາແຂວງ/ເມືອງໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

ຊື່ແຂວງ	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)	ຊື່ເມືອງ	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ບໍ່ແກ້ວ	201.000	22,54	ຫວ້ຍຊາຍ	3.758	0,42
			ປາກທາ	14.807	1,66
			ຜາອຸດົມ	182.434	20,46
ຫຼວງນໍ້າທາ	416.916	46,75	ຫຼວງນໍ້າທາ	206.430	23,15
			ນາແລ	169.601	19,02
			ວຽງພູຄາ	40.884	4,58
ອຸດົມໄຊ	273.900	30,71	ແບງ	37.734	4,23
			ຮຸນ	46.111	5,17
			ນາໝໍ້	116.480	13,06
			ປາກແບງ	15.037	1,69
			ໄຊ	58.537	6,56
ເນື້ອທີ່ລວມ	891.816	100		891.816	100

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກຄະນະກຳມາທິການ ແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ ແລະ ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, 2021)

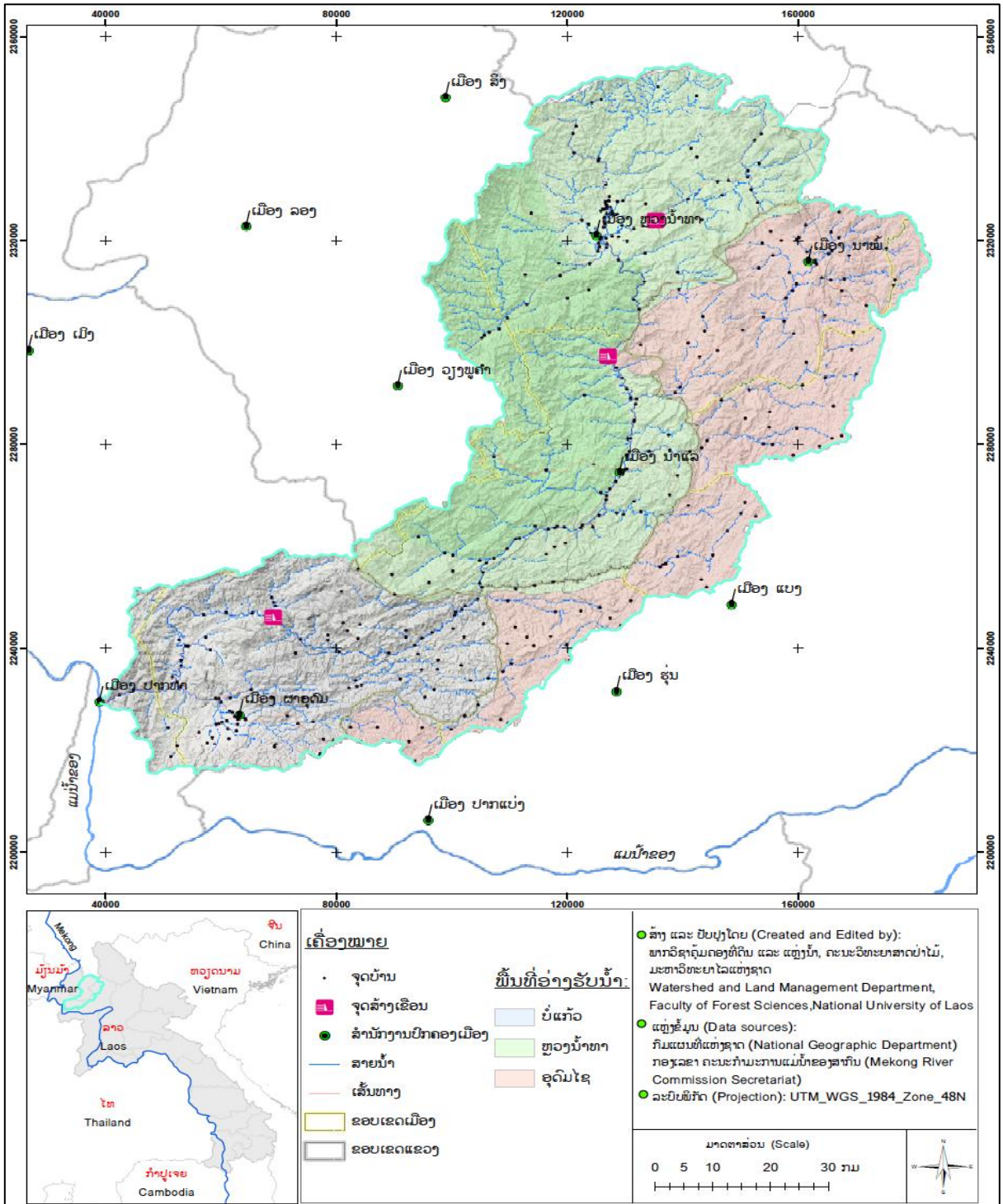
ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເປັນເຂດພູດອຍ ທີ່ມີລະດັບຄວາມສູງປະມານ 300 ຫາ 1.900 ແມັດ ຈາກລະດັບໜ້ານໍ້າທະເລປານກາງ. ອ່າງຮັບນໍ້າດັ່ງກ່າວ ມີລັກສະນະພູມສັນຖານສູງຊັນ ທີ່ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຫຼາຍກ່ວາ 25 ອົງສາ ແລະ ລະດັບ 15 ຫາ 25 ອົງສາ ກວມເອົາ 27 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ 42 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າທັງໝົດ (ຕາຕະລາງ ທີ 2 ແລະ ຮູບທີ 2).

ຕາຕະລາງທີ 2: ລະດັບຄວາມຄ້ອຍຊັນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

ລຳດັບ	ຄວາມຄ້ອຍຊັນ (ອົງສາ)	ຄວາມໝາຍ	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
1	0 ຫາ 5	ເຂດຮາບພຽງ	42.866	5
2	5 ຫາ 10	ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນຕໍ່າ	91.698	10

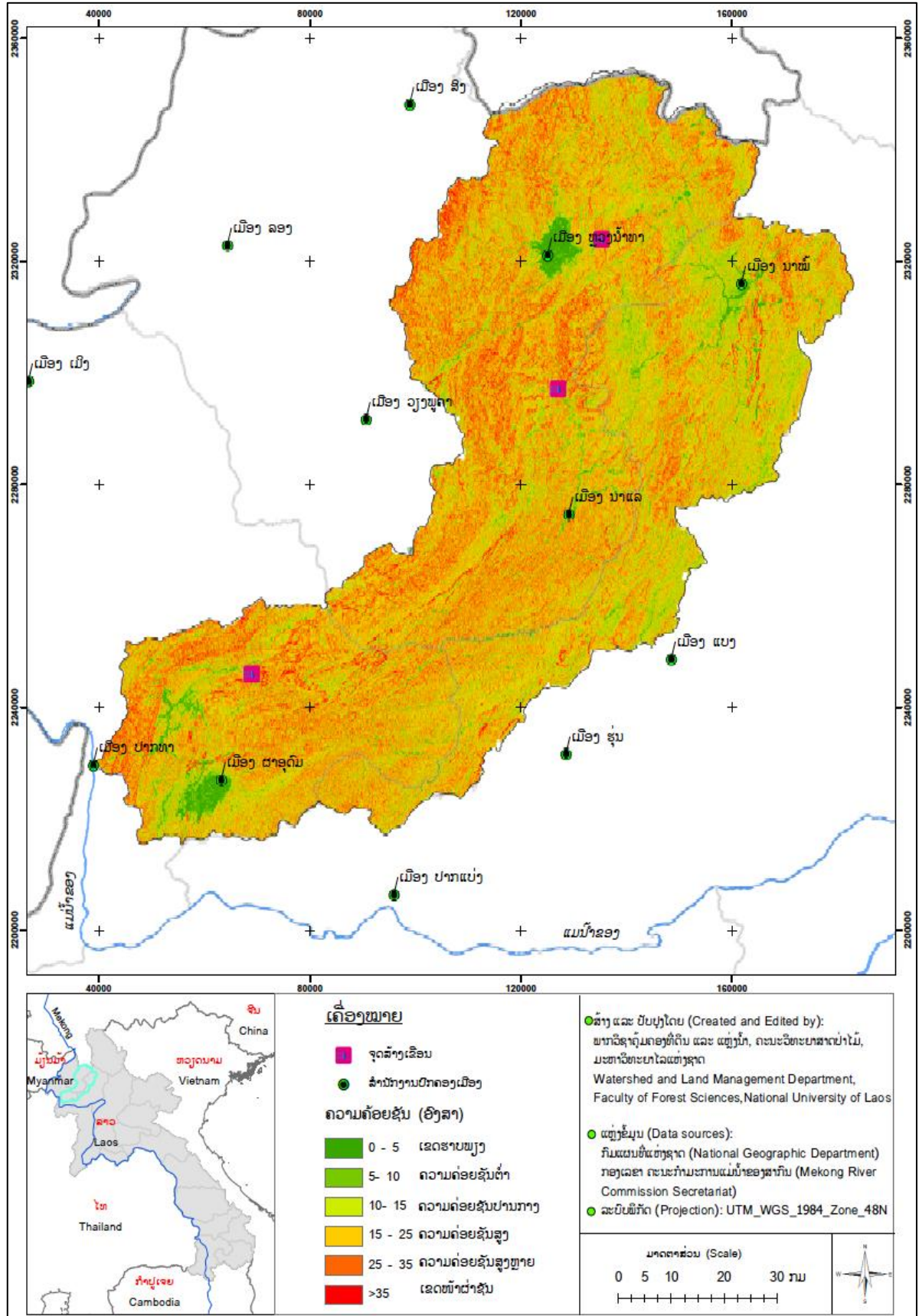
3	10 ຫາ 15	ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນປານກາງ	140.758	16
4	15 ຫາ 25	ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງ	372.417	42
5	25 ຫາ 35	ມີຄວາມຄ້ອຍຊັນສູງຫຼາຍ	204.001	23
6	>35	ເຂດຜາສູງຊັນ	40.076	4

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ, 2021)

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ, ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງສາທິນ, 2021).

ຮູບທີ 1: ແຜນທີ່ຂອບເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ, 2021)

2.2 ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ

• ເສດຖະກິດ:

ໂຄງປະກອບທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເປັນທ່າແຮງຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປະກອບດ້ວຍຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ອຸດສາຫະກໍາ, ການບໍລິການ ແລະ ພາສີອາກອນ. ໃນຊ່ວງປີ 2016-2020, ໂດຍສະເລ່ຍ ຈາກ 3 ແຂວງ (ຫຼວງນໍ້າທາ, ບໍ່ແກ້ວ ແລະ ອຸດົມໄຊ), ການພັດທະນາເສດຖະກິດ ຂອງຂະແໜງ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ກວມເອົາປະມານ 42%, ຂະແໜງອຸດສາຫະກໍາ ກວມປະມານ 20%, ຂະແໜງບໍລິການ ກວມປະມານ 37%, ແລະ ພາສີອາກອນ ກວມເອົາປະມານ 1% ຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP). ສໍາລັບການລົງທຶນ ໂດຍສະເລ່ຍຈາກ 3 ແຂວງ ເຊັ່ນດຽວກັນນັ້ນ ມີການລົງທຶນຂອງລັດ ກວມປະມານ 4,5%, ການລົງທຶນຂອງເອກະຊົນພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ກວມປະມານ 65,5% ສ່ວນຮ້ອຍ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ (ODA) ກວມປະມານ 9,5% ແລະ ປະມານ 20,5% ແມ່ນການປ່ອຍສິນເຊື້ອເພື່ອໃຫ້ກູ້ຢືມຈາກທະນາຄານ. ລວມຍອດ ຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ຄິດເປັນຄ່າສະເລ່ຍ ຕໍ່ຫົວຄົນໃນປີ 2019 ປະມານ 1.800 ໂດລາ.

ການຜະລິດເຂົ້ານາປີ, ນາແຊງ, ເຂົ້າໄຮ່ ແລະ ພືດສະບຽງອາຫານ, ລວມທັງການຜະລິດ ຊີ້ນ, ປາ ແລະ ໄຂ່ ເປັນພື້ນຖານເສດຖະກິດຂອງປະຊາຊົນ ໃນການຕອບສະໜອງເພື່ອການບໍລິໂພກ ແລະ ການຄ້າປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ. ເຂດທໍາການຜະລິດເຂົ້ານາ ສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ຜະລິດຢູ່ເຂດທົ່ງພຽງ ຂອງເມືອງ ຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງ ແມ່ນຕາມທົ່ງພຽງນ້ອຍ ລຽບຕາມລ້ອງແມ່ນໍ້າ ສາຂາ ຢູ່ເຂດເມືອງນາໝໍ້ ແລະ ເຂດຕາມຮ່ອມພູຂອງເມືອງທີ່ມີພື້ນທີ່ເປັນເຂດພູດອຍ. ສ່ວນການ ຜະລິດເຂົ້າໄຮ່ນັ້ນ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນພື້ນດິນ ຢູ່ເມືອງເຂດພູດອຍຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເປັນດິນແມ່ນເມືອງນາແລ ແລະ ບັນດາເມືອງຂອງແຂວງ ອຸດົມໄຊ ທີ່ນອນຢູ່ໃນ ເຂດທິດໃຕ້ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ການລ້ຽງສັດໃຫຍ່ (ງົວ, ຄວາຍ, ແບ້ ແລະ ໝູ), ປາ ແລະ ສັດປີກ ແມ່ນໄດ້ມີການລ້ຽງ ທີ່ແຜ່ຂະຫຍາຍຢູ່ ທຸກໆເມືອງ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ. ນອກຈາກການຜະລິດ ເພື່ອຄ້າປະກັນ ທາງດ້ານສະບຽງ ອາຫານແລ້ວ, ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການ ຍັງໄດ້ສຸມໃສ່ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອສົ່ງອອກສູ່ຕະຫຼາດ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເປັນດິນແມ່ນການສົ່ງອອກ: ອ້ອຍ, ສາລີ, ກ້ວຍ, ຢາງພາລາ, ໝາກແຕງໂມ, ໝາກອຶ, ເຜືອກ, ມັນ, ພືດຕະກູນຖົ່ວ, ໝາກແຫ່ງ ແລະ ພືດຜັກຕ່າງໆ.

ສ່ວນທ່າແຮງທາງດ້ານອຸດສາຫະກໍາ ສ່ວນຫຼາຍເປັນໂຮງງານຂະໜາດນ້ອຍ ຫາຂະໜາດກາງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ເຂດເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນຢູ່ເຂດເມືອງນາໝໍ້ ແລະ ເມືອງນາແລ ເປັນດິນແມ່ນໂຮງງານຜະລິດເຈ້ຍ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນຢາງພາລາ, ໂຮງງານຜະລິດ ຜະລິດຕະພັນສໍາລັບການຫຸ້ມຫໍ່, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ໂຮງງານປຸຍ, ໂຮງງານຊີມັງ, ໂຮງງານຂົບຫີນ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດທີ່ເປັນໂລຫະເປັນດິນແມ່ນ ແຮ່ຄໍາແຮ່ທອງ ແລະ ສັງກະສີ. ສ່ວນການພັດທະນາທີ່ຕິດພັນ ກັບຂົງເຂດພະລັງງານນັ້ນ ມີເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ “ເຂື່ອນ ນໍ້າທາ1” ທີ່ໄດ້ຜະລິດ ກະແສໄຟຟ້າ ເພື່ອສະໜອງການຊົມໃຊ້ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກ. ສ່ວນເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາຫາດໝວກ ແມ່ນກໍາລັງດໍາເນີນ ການກໍ່ສ້າງ ແລະ ຄາດວ່າຈະສໍາເລັດ ແລະ ສາມາດຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ ອອກຈໍາໜ່າຍ ແລະ ຮັບໃຊ້ສັງຄົມ ໄດ້ໃນເວລາອັນມໍ່ໆນີ້.

ເນື່ອງຈາກທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດພັດທະນາເສດຖະກິດ, ເຂດພັດທະນາສໍາລັບການບໍລິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢູ່ບໍລິເວນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ຕອນເທິງດ້ານຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອ ທີ່ມີຊາຍແດນຕິດກັບ ສປ ຈີນ. ການພັດທະນາເຂດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຈຶ່ງໄດ້ກາຍເປັນທ່າແຮງໃນການ ພັດທະນາກາຍເປັນສູນກາງການຄ້າ, ການລົງທຶນ ແລະ ການບໍລິການ. ເຂດດັ່ງກ່າວ ເປັນເຂດທີ່ມີການເຊື່ອມໂຍງ ເຊື່ອມຈອດ ແລະ ກິດຈະການບໍລິການ ແລະ

ຂົນສົ່ງ ທີ່ກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວ ກວ່າເຂດອື່ນໆ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ. ເຂດນີ້ໄດ້ມີການພັດທະນາເຂດ ເສດຖະກິດພິເສດແຫ່ງໜຶ່ງ ຊື່ “ເຂດພັດທະນາເສດຖະກິດພິເສດບໍ່ເຕັ້ນແດນຄຳ” ທີ່ກວມເອົາເນື້ອທີ່ປະມານ 1.640 ເຮັກຕາ ຕິດກັບດ່ານສາກົນ ເຂົ້າ-ອອກ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ສປ ຈີນ. ເຂດຕອນເທິງ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳນີ້ ເປັນເຂດ ດ່ານສາກົນ “ບໍ່ເຕັ້ນ” ທີ່ໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ ລະຫວ່າງ ສປປ ລາວ ກັບ ແຂວງຢູນນານຂອງ ສປ ຈີນ ໂດຍມີ ສະຖານີລົດໄຟ ບໍ່ເຕັ້ນ ທີ່ມີເສັ້ນທາງລົດໄຟ ລາວ-ຈີນ ແຫ່ງທຳອິດທີ່ໄດ້ເປີດນຳໃຊ້ໃນ ເດືອນທັນວາ ປີ 2021 ຜ່ານ ມາ ແລະ ເປັນແລວເຊື່ອມຕໍ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ໄປຍັງ ນະຄອນ ຄຸນໝິງ, ແຂວງຢູນນານ, ສປ ຈີນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີເສັ້ນທາງ ອາ3 (R3 ຫຼື AH3) ທີ່ເປັນອີກເສັ້ນທາງເຊື່ອມຕໍ່ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ ໄປ ສປ ຈີນ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງອອກໄປຫາຊາຍແດນ ລາວ-ໄທ ທີ່ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ຕື່ມອີກ.

ການພັດທະນາເສດຖະກິດຢູ່ໃນເຂດ ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແມ່ນກຳລັງມີທ່າກ້າວຂະຫຍາຍຕົວ ປະຈຸບັນມີການ ພັດທະນາເຂດ ອ້ອມຮອບສະຖານີລົດໄຟນາເຕີຍ, ນາໜ້ ເພື່ອເປັນບ່ອນຂົນສົ່ງປ່ຽນຖ່າຍສິນຄ້າ. ນອກນັ້ນ, ອົງການ ປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນໄດ້ກຳນົດແຜນ ໃນການຈະສ້າງ ແລະ ພັດທະນາເຂດອຸດສາຫະກຳໃໝ່ ຢູ່ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ ເຊັ່ນ ແຜນສ້າງເຂດອຸດສາຫະກຳຂຶ້ນໃໝ່ ທີ່ເຂດບ້ານໃໝ່, ພອນໄຊສະຫວ່າງ, ນາແລ ແລະ ນ້ຳຕະລານ ລວມທັງແຜນ ການສ້າງທາງດ່ວນຜ່ານເຂດເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ຜ່ານເຂດອຸດສາຫະກຳທີ່ຈະສ້າງໃໝ່ ດັ່ງກ່າວ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງ ໄປຫາເຂດເສດຖະກິດພິເສດ ແລະ ຊາຍແດນ ບໍ່ເຕັ້ນ. ສ່ວນແຜນພັດທະນາຢູ່ເມືອງ ນາໜ້ ຂອງແຂວງອຸດົມໄຊ ກໍ່ ໄດ້ຖືກກຳນົດໃຫ້ເປັນເຂດໃນການຂະຫຍາຍເປັນສູນກາງຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ການຄົມມະນາຄົມ ທີ່ທັນສະໄໝແຫ່ງໃໝ່ ຫຼື ສ້າງເປັນເມືອງທັນສະໄໝ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການລົງທຶນ, ການຂົນສົ່ງ ສິນຄ້າ ແລະ ການບໍລິການ. ໃນໄລຍະຜ່ານມາໄດ້ມີຜູ້ປະກອບການ ໄດ້ສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ດຳເນີນ ການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ດຳເນີນການສຳຫຼວດ ພື້ນທີ່ຕົວຈິງ ເພື່ອຈະສ້າງເມືອງທັນສະໄໝ ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ ໃນເນື້ອທີ່ປະມານ 12.000 ເຮັກຕາ.

ສະນັ້ນ, ຈາກທ່າແຮງ ແລະ ກິດຈະກຳຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດດັ່ງກ່າວ ໃນອະນາຄົດຄວາມຕ້ອງການ ໃນການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ຕິດພັນກັບ ການ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທານີ້ ຈະມີແນວໂນ້ມ ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ. ອີກປະການໜຶ່ງ ຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຈາກ ການພັດທະນາເຂດເສດຖະກິດ, ການພັດທະນາ ຕົວເມືອງທັນ ສະໄໝ ແລະ ການຂະຫຍາຍການຜະລິດດ້ານອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆນັ້ນ ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ກັບ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ຊີວະນາໆພັນ, ລະບົບນິເວດ ແລະ ຜົນກະທົບຕໍ່ກັບການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ທຳການຜະລິດກະສິກຳ, ການທຳມາຫາກິນ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ໃນເຂດດັ່ງກ່າວ.

• **ສັງຄົມ:**

ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ທັງໝົດປະມານ 212.990 ຄົນ (ຕາຕະລາງທີ 3) ຫຼື ເທົ່າກັບ ປະມານ 2,90 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະຊາກອນ ສປປ ລາວ. ປະຊາກອນສ່ວນໃຫຍ່ 76 ສ່ວນຮ້ອຍ ອາໄສຢູ່ເຂດ ຊົນນະບົດ ແລະ 24 ສ່ວນຮ້ອຍ ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງ. ນ້ຳທາ ແມ່ນຊັບພະຍາກອນສຳຄັນ ຕໍ່ປະຊາຊົນໃນເຂດອ່າງ ຮັບນ້ຳ. ນ້ຳທາ ໄຫຼຜ່ານຫຼາຍບ້ານ ທີ່ການດຳລົງຊີວິດຫຼັກ ແລະ ເສດຖະກິດຕິດພັນກັບນ້ຳທາ ແລະ ສາຂາຂອງນ້ຳ ທາ. ໃນລະດູແລ້ງ, ເນື້ອທີ່ແຄມແມ່ນ້ຳ ຖືກນຳໃຊ້ເປັນບ່ອນປູກພືດຫຼາຍຊະນິດ. ປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ລຽບຕາມສາຍນ້ຳ ຍັງ ອາໄສປາເປັນອາຫານ, ເກັບພືດຜັກ ແລະ ຫາສັດນ້ຳອື່ນໆເພື່ອບໍລິໂພກ. ນອກຈາກການສະໜອງສະບຽງອາຫານ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບແກ່ຄອບຄົວແລ້ວ, ສາຍນ້ຳທາ ຍັງເປັນແຫຼ່ງສະໜອງນ້ຳດື່ມ, ນ້ຳໃຊ້ ແລະ ຊົນລະປະທານຕື່ມ ອີກ. ປະຊາຊົນສ່ວນໜຶ່ງນຳໃຊ້ນ້ຳທາເປັນເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມເດີນທາງໄປ ເມືອງນາແລ ແລະ ເມືອງຫ້ວຍຊາຍ

ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ທີ່ຢູ່ທາງທິດຕາເວັນຕົກຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ເດີນທາງນ້ຳ ໄປຫາເມືອງຫຼວງນ້ຳທາທາງທິດຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອ. ນອກນັ້ນ, ແມ່ນໃຊ້ເດີນທາງໄປຫາພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງເຂົ້າເຈົ້າໃນຫຼາຍໆຈຸດ.

ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງຊົນເຜົ່າ. ຊົນເຜົ່າໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແມ່ນ ຊົນເຜົ່າໄຕ (26 ສ່ວນຮ້ອຍ), ຂະມຸ (22 ສ່ວນຮ້ອຍ), ມົ້ງ (9 ສ່ວນຮ້ອຍ), ແລນແຕນ (8 ສ່ວນຮ້ອຍ), ອາຄ່າ (7 ສ່ວນຮ້ອຍ), ຍວນ, ລື້, ລາວ ແລະ ຜູ້ນ້ອຍ (ຊົນເຜົ່າລະ 5 ສ່ວນຮ້ອຍ). ຄວາມໜາແໜ້ນປະຊາກອນຂອງເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ ແມ່ນ 25/ກິໂລຕາແມັດ (ກມ²). ພາຍໃນເມືອງມີ 10 ບ້ານທີ່ຈັດເປັນບ້ານທຸກຍາກ. ໃນ ເມືອງນາແລ, ມີຊົນເຜົ່າຂະມຸ 72 ສ່ວນຮ້ອຍ, ລາວ 18 ສ່ວນຮ້ອຍ ແລະ ລະມຽດ 10 ສ່ວນຮ້ອຍ. ຊົນເຜົ່າຢູ່ ເມືອງນາໝີ້ ກໍ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍເຊັ່ນກັນ ປະກອບມີ 11 ກວ່າຊົນເຜົ່າ ເຊັ່ນ: ກຶມມຸ, ລາວ, ມົ້ງ, ລື້, ໄຕ, ຢ້ຽງ, ຫໍ້, ບິດ, ອິວມຽນ, ຜູ້ນ້ອຍ ແລະ ອາຄ່າ. ສໍາລັບປະຊາຊົນ ທີ່ຢູ່ຕາມເມືອງ ອື່ນໆ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳທີ່ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ແລະ ແຂວງອຸດົມໄຊ ກໍ່ປະກອບມີຫຼາຍຊົນເຜົ່າເຊັ່ນກັນ. ຊົນເຜົ່າທີ່ດໍາລົງຊີວິດໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳນ້ຳທາ ແມ່ນຫຼາກຫຼາຍ ມີພາສາປາກເວົ້າ, ວັດທະນະທໍາ, ການນຸ່ງຖື ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

ຕາຕະລາງທີ 3: ປະຊາກອນໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ

ຊື່ແຂວງ	ຊື່ເມືອງ	ຈໍານວນ (ບ້ານ)	ຈໍານວນ (ຄົວເຮືອນ)	ປະຊາກອນທັງໝົດ (ຄົນ)	ເພດຍິງ (ຄົນ)
ບໍ່ແກ້ວ	ປາກທາ	5	732	3.597	1.816
	ຜາອຸດົມ	73	7.831	45.905	23.049
ຫຼວງນ້ຳທາ	ນາແລ	58	4.614	25.969	13.092
	ຫຼວງນ້ຳທາ	78	13.458	59.016	29.343
	ວຽງພູຄາ	5	385	2.344	1.184
ອຸດົມໄຊ	ແບ່ງ	9	1.100	6.237	3.103
	ຮຸນ	21	1.925	10.886	5.401
	ນາໝີ້	63	7.557	42.697	21.101
	ປາກແບ່ງ	11	824	4.839	2.391
	ໄຊ	22	2.055	11.500	5.756
ລວມທັງໝົດ		345	40.481	212.990	106.236

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, 2021; ຫ້ອງການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ, 2021; ຫ້ອງ ການແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ ເມືອງນາແລ, 2021; ອົງການປົກຄອງເມືອງນາໝີ້, 2021; ອົງການປົກຄອງເມືອງຜາອຸດົມ, 2021; ພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, 2021).

2.3 ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

2.3.1 ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ

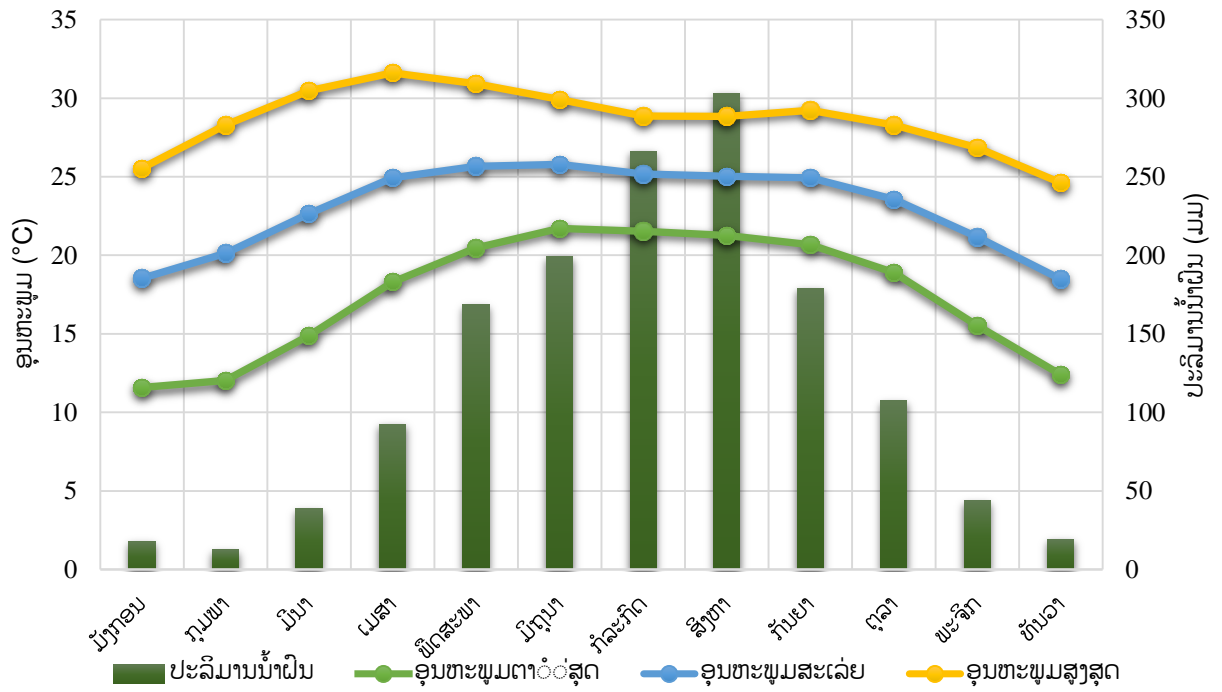
❖ ອຸຕຸນິຍົມ

ພູມອາກາດ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ເປັນເຂດເຄິ່ງຮ້ອນ ຫາ ເຂດຮ້ອນ ທີ່ມີລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ, ໄດ້ຮັບອິດທິພົນຈາກແນວປະທະກັນຂອງກະແສອາກາດຈາກລົມມໍລະສຸມອາຊີຕາເວັນອອກສ່ຽງໃຕ້. ລະດູແລ້ງ (ເດືອນພະຈິກ ຫາ ເດືອນເມສາ) ມີລົມມໍລະສຸມຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອ ພາໃຫ້ມີອາກາດເຢັນ ແລະ ອາກາດແຫ້ງ, ໃນເດືອນມັງກອນ ແລະ ເດືອນກຸມພາ ເປັນເດືອນແຫ້ງທີ່ສຸດ. ລະດູຝົນ (ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ) ມີລົມພັດແຮງຈາກລົມມໍລະສຸມຕາເວັນຕົກສ່ຽງໃຕ້ ພາໃຫ້ມີຝົນຕົກ. ໂດຍສະເລ່ຍ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນ

ໃນພື້ນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນລະດູຝົນ. ເດືອນກໍລະກົດ ຫາ ເດືອນສິງຫາ ເປັນໄລຍະເວລາທີ່ຊຸ່ມທີ່ສຸດ. ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນ 1.458 ຫາ 1.490 ມິລິແມັດຕໍ່ປີ. ປະລິມານນໍ້າຝົນຕໍ່ເດືອນແມ່ນ 341 ມິລິແມັດ ໃນລະດູຝົນ ແລະ ມີໜ້ອຍເຖິງ 7 ມິລິແມັດ ໃນລະດູແລ້ງ.

ປະລິມານນໍ້າຝົນປະຈໍາວັນໄລຍະຍາວ ແຕ່ປີ 1991-2020 ແລະ ການປ່ຽນແປງຂອງພູມອາກາດ ແມ່ນອີງຕາມການບັນທຶກຂໍ້ມູນພູມອາກາດຂອງ ແຂວງອຸດົມໄຊ, ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ໃກ້ຄຽງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ. ສະເລ່ຍປະລິມານນໍ້າຝົນຈາກສະຖານີອຸຕູເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ 1.473 ມິລິແມັດ/ປີ (ແຂວງອຸດົມໄຊ), 1.411 ມິລິແມັດ/ປີ (ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ) ແລະ 1.463 ມິລິແມັດ/ປີ (ແຂວງບໍ່ແກ້ວ). ເນື່ອງຈາກວ່າ ການຕິດຕາມປະລິມານນໍ້າຝົນໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າມີຈໍາກັດ, ຂໍ້ມູນການກະຈາຍຂອງປະລິມານນໍ້າຝົນປະຈໍາປີແມ່ນການສັງລວມຂໍ້ມູນຈາກດາວທຽມ ແລະ ຂໍ້ມູນສະຖານີອຸຕູຈາກ ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, ການກະຈາຍຂອງປະລິມານນໍ້າຝົນແຕ່ລະເດືອນ ແມ່ນສະແດງດັ່ງ ຮູບທີ 3.

ປະລິມານນໍ້າຝົນ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ປ່ຽນແປງຕາມລະດູການ, ເດືອນກໍລະກົດ ແລະ ເດືອນສິງຫາ ແມ່ນເດືອນທີ່ຊຸ່ມຊື່ນຫຼາຍ ປະລິມານນໍ້າຝົນຢູ່ລະຫວ່າງ 266 ຫາ 303 ມິລິແມັດ/ເດືອນ. ເດືອນທັນວາ, ມັງກອນ ແລະ ເດືອນກຸມພາ ເປັນເດືອນທີ່ແຫ້ງຫຼາຍ ປະລິມານນໍ້າຝົນຢູ່ລະຫວ່າງ 13 ຫາ 19 ມິລິແມັດ/ເດືອນ. ເດືອນກຸມພາ ມີປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍທີ່ 13 ມິລິແມັດ/ເດືອນ ທົ່ວອ່າງຮັບນໍ້າ. ສະພາບພູມອາກາດສະເລ່ຍລາຍເດືອນ (ປະລິມານນໍ້າຝົນ ແລະ ອຸນຫະພູມ) ທົ່ວອ່າງຮັບນໍ້າ ແຕ່ປີ 1990-2020 (ຮູບທີ 3) ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍສູງສຸດໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ຂ້ອນຂ້າງຄືງທີ່ຕະຫຼອດລະຫວ່າງ 25 ແລະ 32 ອົງສາເຊ (°C), ແລະ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດແມ່ນຢູ່ລະຫວ່າງ 12 ແລະ 22 ອົງສາເຊ (°C).

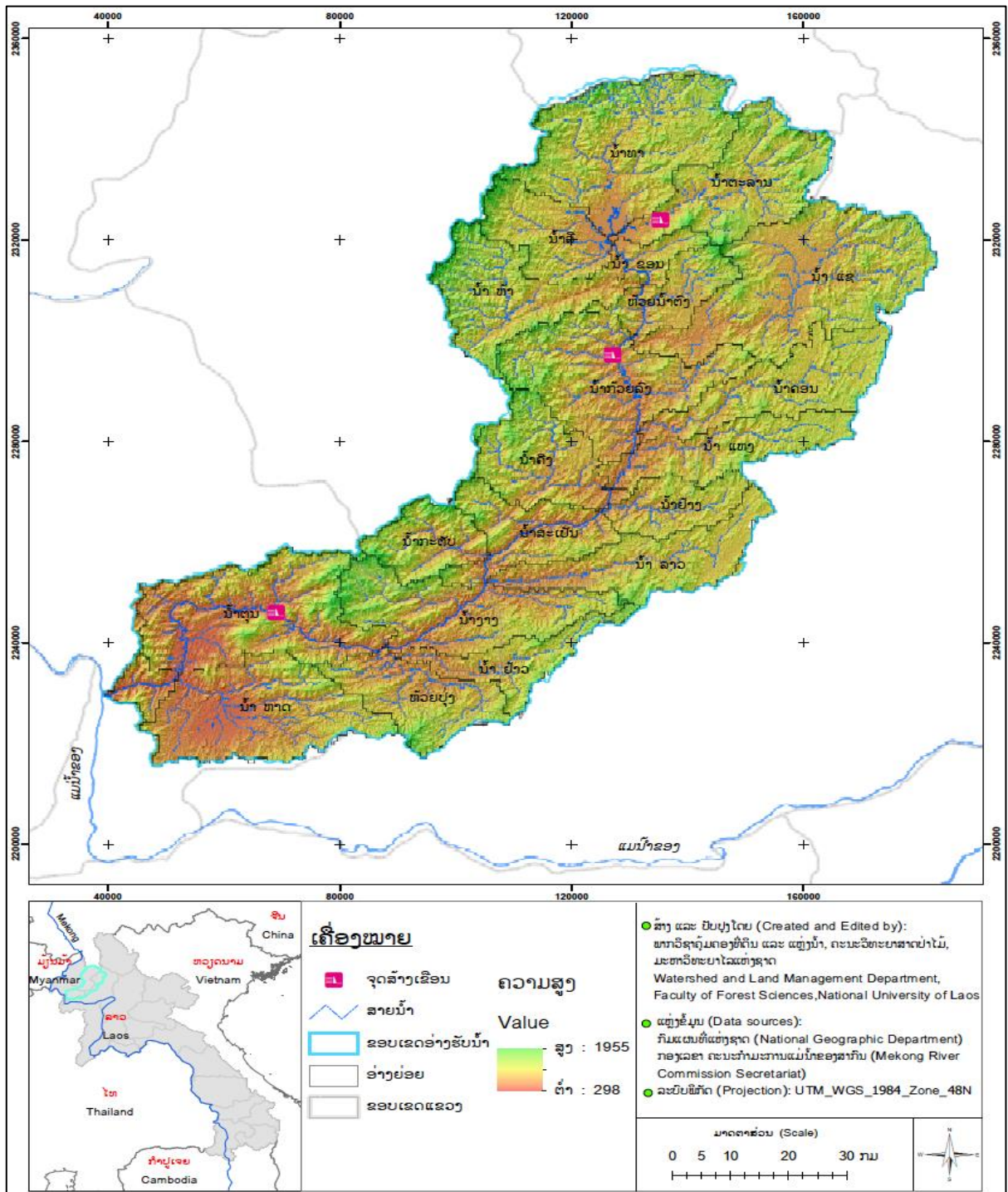

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/lao-pdr>)

ຮູບທີ 3: ອຸນຫະພູມ ແລະ ປະລິມານນໍ້າຝົນປະຈໍາເດືອນ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າແຕ່ປີ 1990-2020

ນໍ້າທາມີສາຂາແມ່ນໍ້າຫຼາຍສາຍ ເຊັ່ນ: ນໍ້າລ້າ, ນໍ້າລີ, ນໍ້າຢ້າວ, ນໍ້າລາວ, ນໍ້າຕະລານ, ນໍ້າແຫງ, ນໍ້າຂອນ, ນໍ້າຫ້າ, ນໍ້າແຊ, ນໍ້າຄອນ, ນໍ້າຫາດ, ນໍ້າເຫຼືອງ, ນໍ້າຄຶງ, ນໍ້າຈ່ຽນ, ນໍ້າດີ, ນໍ້າແງ້ນ, ນໍ້າທຸງ, ນໍ້າຮອຍ, ນໍ້າອຸ່ນ, ນໍ້າໂກຍ, ນໍ້າ

ຈະເລງ, ນ້ຳຈຽນ, ນ້ຳສະເປນ, ນ້ຳລາງວ່າງ, ນ້ຳເຄື່ອງ, ນ້ຳທົບ, ນ້ຳຢ່າງ, ນ້ຳກະຕັບ, ນ້ຳລ້ອງແຄນ, ຫ້ວຍນ້ຳຕົງ, ຫ້ວຍປຸ່ງ ແລະ ສາຂາຫ້ວຍນ້ອຍອີກຫຼາຍສາຍ. ບັນດາສາຂາແມ່ນ້ຳ ໄດ້ຖືກຈັດແບ່ງອອກເປັນ ຫຼາຍອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ ດັ່ງທີ່ສະແດງ ໃນແຜນທີ່ (ຮູບທີ 4) ຂ້າງລຸ່ມນີ້. ເຊິ່ງອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ ທີ່ສຳຄັນ ໄດ້ຮັບການກຳນົດ ໂດຍອີງຕາມສະພາບພື້ນທີ່ພູມມິປະເທດ ແລະ ແຜນທີ່ພູມສັນຖານ.

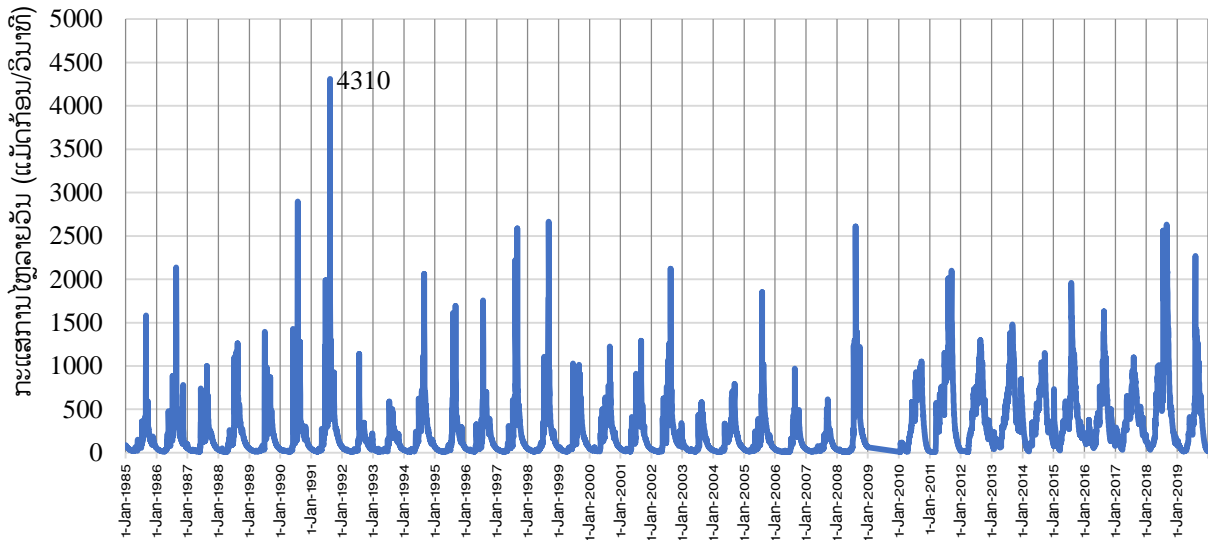

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ, ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ແລະ ຄະນະກຳມະການແມ່ນ້ຳຂອງສາກົນ, 2021);

ຮູບທີ 4: ແຜນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາຂອງນ້ຳທາ

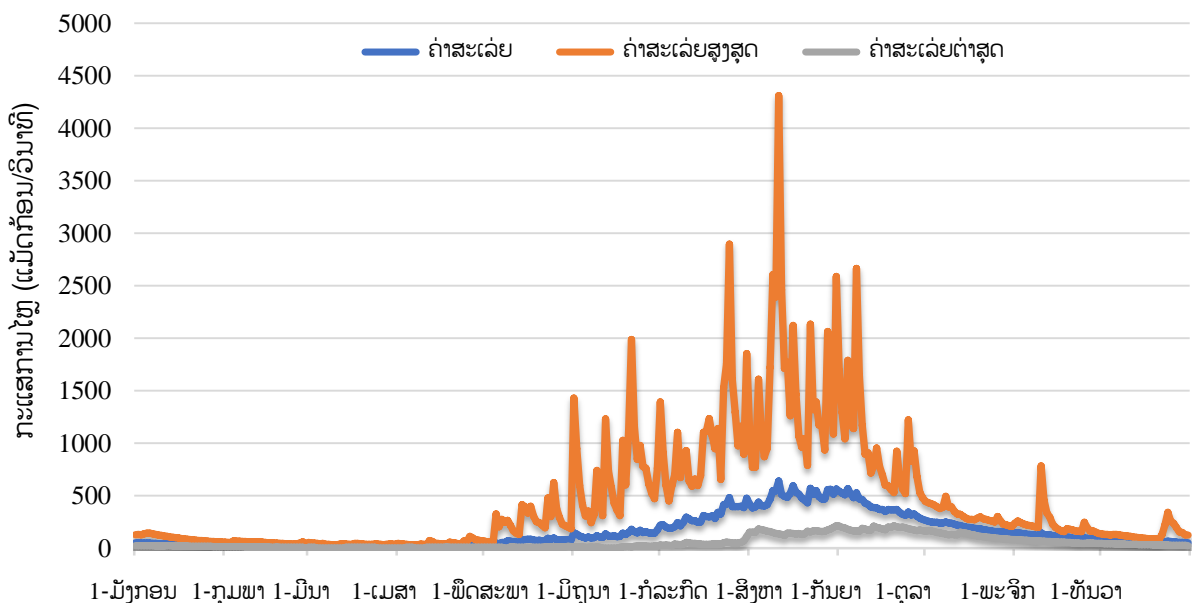
❖ ກະແສການໄຫຼ

ປະລິມານນໍ້າໜ້າດິນທີ່ມີຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີປະມານ 3.570 ລ້ານແມັດກ້ອນ/ປີ. ກະແສການໄຫຼຂອງນໍ້າທາອອກສູ່ແມ່ນໍ້າຂອງ ທີ່ສະຖານີວັດແທກປາກທາ ນັ້ນສະເລ່ຍປະມານ 233 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ (ເປັນການສະເລ່ຍ 2 ຊ່ວງຂໍ້ມູນ 1985-2008 ແລະ 2010-2019) ແລະ ກະແສການໄຫຼສູງສຸດແມ່ນ ໃນວັນທີ 11 ເດືອນສິງຫາ 1991 ປະມານ 4.310 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ (ຮູບທີ 5). ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍວັນສູງສຸດ ໃນຊ່ວງປີ 1985-2008 ແມ່ນ 459 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ລາຍວັນຕໍ່າສຸດ 58 ແມັດກ້ອນຕໍ່ວິນາທີ (ຮູບທີ 6). ສ່ວນກະແສການໄຫຼ ສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ແມ່ນປະມານ 158 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ສະເລ່ຍສູງສຸດ 1.207 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ 43 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ (ຮູບທີ 7).

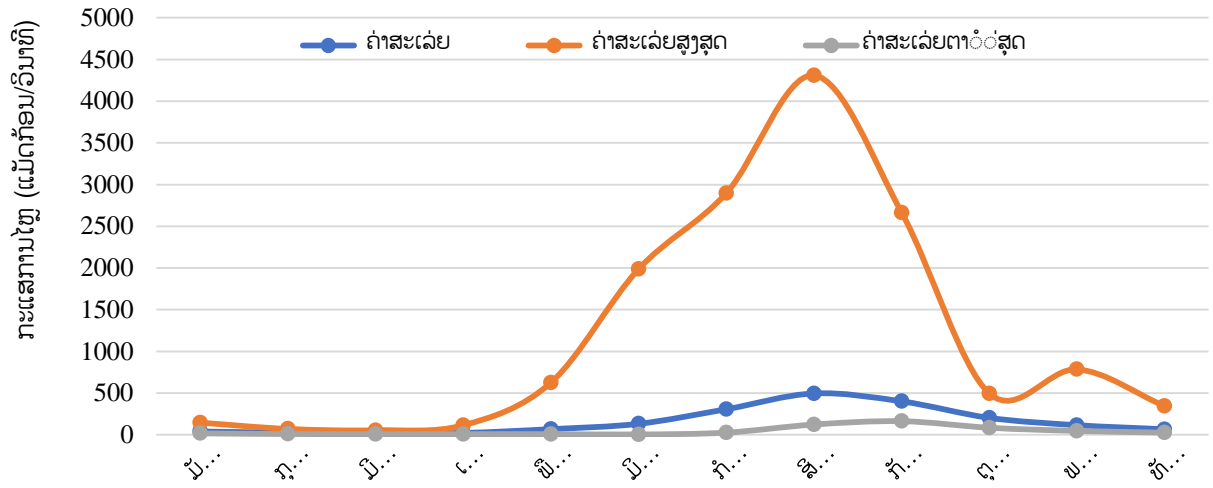
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ, 2021; ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 5: ກະແສການໄຫຼລາຍວັນທີ່ປາກທາ ປີ 1985-2008 ແລະ 2010-2019

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ, 2021).

ຮູບທີ 6: ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍວັນ ທີ່ປາກທາປີ 1985-2008

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ, 2021

ຮູບທີ 7: ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ທີ່ປາກທາ ປີ 1985-2008

2.3.2 ຄຸນນະພາບນໍ້າ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີ 8 ສະຖານີຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 4. ຢູ່ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ມີສະຖານີໃນການຕິດຕາມ ຄຸນນະພາບນໍ້າ ເປັນຕົ້ນ ຢູ່ ບ້ານຫ້ວຍອອນ ເມືອງນາໝີ້, ແລະ ຢູ່ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ຈະມີ 4 ຈຸດ; ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວມີ 2 ຈຸດ ຄື ເມືອງຜາອຸດົມ ແລະ ເມືອງປາກທາ ເມືອງລະໜຶ່ງຈຸດ. ເນື່ອງຈາກເຄື່ອງຕິດຕາມວັດແທກຄຸນນະພາບນໍ້າ ມີການເສື່ອມໂຊມ, ການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ນັ້ນແມ່ນຍັງບໍ່ທັນຄົບຖ້ວນ, ບາງສະຖານີບໍ່ມີການບັນທຶກຂໍ້ມູນຂອງຫຼາຍທາດ. ແຕ່ເຄື່ອງຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ຂອງບາງສະຖານີ ກໍ່ມີການບັນທຶກກ່ຽວກັບປະລິມານທາດເຄມີ ທີ່ເປັນໂລຫະໜັກ ນໍ້າອີກດ້ວຍ.

ເນື່ອງຈາກ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ບໍ່ມີອຸດສາຫະກຳ ແລະ ໂຮງງານຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່, ໂດຍລວມແລ້ວ ຄຸນນະພາບນໍ້າໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ຈຶ່ງຖືວ່າຢູ່ໃນຄຸນນະພາບທີ່ດີ. ໃນປີ 2020 ການຕິດຕາມ ກວດກາຄຸນນະພາບນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໄດ້ກວດໂຕຊີ້ວັດ ອຸນຫະພູມ, ຄ່າຄວາມເປັນກົດ-ດ່າງ, ອັອກຊີເຈນລະລາຍໃນນໍ້າ, ຄ່າຊັກນໍ້າ ກະແສໄຟຟ້າທາດແຂງແຂນລອຍ, ໄນເຕຼດ-ໄນໂຕ, ແອັມໂມນຽມ, ໄນໂຕຼເຈນ, ຟອສເຟສ, ຄວາມແຂງກະດ້າງຂອງນໍ້າ, ເຫຼັກ, ສັງກະສີ, ທອງ, ຊີນ ແລະ ນິກເກວ ເຊິ່ງຖ້າທຽບໃສ່ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າໜ້າດິນ ຕາມມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມແຫ່ງຊາດ ຂອງ ສປປ ລາວ ເຫັນວ່າ ບໍ່ເກີນຄ່າມາດຕະຖານທີ່ກຳນົດໄວ້. ຈາກຄ່າວັດແທກທາດແຂງແຂນລອຍທັງໝົດ ຈະມີປະລິມານຫຼາຍໃນເດືອນ ສິງຫາ ອັນເນື່ອງມາຈາກປະລິມານຝົນຕົກທີ່ຫຼາຍ, ການໄຫຼບ່າໜ້າດິນຂອງກະແສນໍ້າ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການອັອກຊີເຈນທາງເຄມີ ກໍ່ມີຄ່າສູງເຊັ່ນດຽວກັນ ໃນຊ່ວງເດືອນສິງຫາ. ສ່ວນຜົນຂອງການວັດແທກທາດໂລຫະໜັກນັ້ນ ທາດເຫຼັກ ຈະມີປະລິມານສູງໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ຫຼາຍກວ່າລະດູແລ້ງ.

ຕາຕະລາງທີ 4: ການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ປີ 2020 ຕາມສະຖານີໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

ແຂວງ	ເມືອງ	ບ້ານ	ວັນທີເກັບ ຕົວຢ່າງ	ອຸນຫະພູມ (°C)	ຄວາມເປັນ ກົດ-ດ່າງ (pH)	ອິອກຊີເຈນ ລະລາຍໃນນໍ້າ (mg/L)	ຄ່າຊັກນໍ້າ ກະແສໄຟຟ້າ (uS/cm)	ທາດແຂງແຂນ ລອຍທັງໝົດ (mg/L)	ຄວາມຕ້ອງການ ອິອກຊີເຈນທາງເຄມີ (mg/L)	ໄນເຕຼດ-ໄນໂຕ (mg/L)
ອຸດົມໄຊ	ນາໝີ່	ຫວັຍອອນ	10/3/2020	24,1	7,77	7,54	707	2,87	9,63	0,01
			27/08/2020	25,50	7,55	7,20	268	75,16	17,60	0,95
			30/10/2020	23,00	7,87	7,28	500	0,22	1,61	0,13
			24/12/2020	16,5	8,91	8,90	589	1,00	6,27	0,02
	ສະເລ່ຍ			22,28	8,03	7,73	516	19,81	8,78	0,28
ຫຼວງນໍ້າທາ	ນໍ້າທາ	ໃໝ່	13/3/2020	24	7,85	8,48	517			
			11/8/2020	26,9	7,41	3,14	237			
			29/10/2020	26,9	7,5	6,5	320			
			22/12/2020	19,3	7,43		289			
		ໃໝ່	13/3/2020	28,00	8,20		274	38,20	28,90	0,78
			11/8/2020	26,90	7,41		237	55,60	4,80	0,78
			29/10/2020	26,90	7,50		320	21,37	0,40	0,37
			22/12/2020	19,30	7,43		289	36,66	10,90	0,27
	ບໍ່ເຕັນ	13/3/2020	28	8,2	8,44	274				
		11/8/2020	26,9	8,16	3,67	376				
		29/10/2020	23,2	8	6,9	486				
		22/12/2020	20	8,05		380				

ແຂວງ	ເມືອງ	ບ້ານ	ວັນທີເກັບ ຕົວຢ່າງ	ອຸນຫະພູມ (°C)	ຄວາມເປັນ ກົດ-ດ່າງ (pH)	ອັອກຊີເຈນ ລະລາຍໃນນໍ້າ (mg/L)	ຄ່າຊັກນໍ້າ ກະແສໄຟຟ້າ (uS/cm)	ທາດແຂງແຂນ ລອຍທັງໝົດ (mg/L)	ຄວາມຕ້ອງການ ອັອກຊີເຈນທາງເຄມີ (mg/L)	ໄນເຕຼດ-ໄນໂຕ (mg/L)		
		ບໍ່ເຕັນ	13/3/2020	24,00	7,85	8,48	517	2,83	25,70	0,01		
			11/8/2020	24,40	8,16	3,67	376	266,00	86,40	0,58		
			29/10/2020	24,40	8,00	6,90	486	54,75	9,30	0,92		
			22/12/2020	20,00	8,05		338	36,75	36,00	1,04		
		ນໍ້າແດງ	13/3/2020	24,4	8,27	8,54	1588					
			11/8/2020	26,6	8,03	3,77	743					
			29/10/2020	23,7	8,1	5,4	740					
			22/12/2020	18,6	8,38		804					
		ຫິງໄລ	13/3/2020	25,9	8,04	8,23	184					
			11/8/2020	25,2	7,65	3,87	151					
			29/10/2020	26,2	7,9	6,8	157					
			22/12/2020	19,3	8,12		169					
		ສະລ່ຍ			24,13	7,90	6,19	427,17	64,02	25,30	0,59	
		ບໍ່ແກ້ວ	ຜາອຸດົມ	ປາກຫາດ	3/19/2020	27,5	8	8,44	248			
					9/11/2020	26,5	7,72	7,27	238			
					10/21/2020	25,9	7,76	7,86	241			
12/18/2020	25,8				7,78	7,7	247					
ປາກທາ	ດອນມີໄຊ		3/19/2020	27,9	8,31	9,29	256		0,4	0,03		
			9/11/2020	27,6	7,72	7,34	211		6,4	0,63		

ແຂວງ	ເມືອງ	ບ້ານ	ວັນທີເກັບ ຕົວຢ່າງ	ອຸນຫະພູມ (°C)	ຄວາມເປັນ ກົດ-ດ່າງ (pH)	ອິອກຊີເຈນ ລະລາຍໃນນໍ້າ (mg/L)	ຄ່າຊັກນໍ້າ ກະແສໄຟຟ້າ (uS/cm)	ທາດແຂງແຂນ ລອຍທັງໝົດ (mg/L)	ຄວາມຕ້ອງການ ອິອກຊີເຈນທາງເຄມີ (mg/L)	ໄນເຕຼດ-ໄນໂຕ (mg/L)
			10/21/2020	26,6	7,87	7,94	250		12,9	0,86
			12/18/2020	26,1	7,45	7,88	247	10,12	0,40	2,44
	ສະເລ່ຍ			26,74	7,83	7,97	242,25	10,12	5,03	0,99
ສະເລ່ຍຂອງທຸກໆສະຖານີ				24,50	7,90	6,94	395,94	46,27	16,10	0,61

ຕາຕະລາງທີ 4 : ການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ປີ 2020 ຕາມສະຖານີໃນອ່າງຮັບນໍ້າ (ຕໍ່)

ແຂວງ	ເມືອງ	ບ້ານ	ວັນທີເກັບ ຕົວຢ່າງ	ແອັມໂມ ນຽມ (mg/L)	ໄນໂຕຼເຈນ ທັງ ໝົດ (mg/L)	ຟອສ ເຟສ (mg/L)	ຄວາມແຂງ ກະດ້າງຂອງນໍ້າ (mg/L)	ເຫຼັກ (mg/L)	ສັງກະສີ (mg/L)	ທອງ (mg/L)	ຊິນ (mg/L)	ນິກເກວ (mg/L)
ອຸດົມໄຊ	ນາໝີ້	ຫວັຍອອນ	10/3/2020	0,01			218,10	0,10	0,06	0,04	0,21	0,01
			27/08/2020	0,04	1,31	0,02	113,31	2,38	0,09	0,01	0,11	0,01
			30/10/2020	0,01	0,44	0,01	219,00	0,15	0,03	0,01	0,06	0,01
			24/12/2020	0,01	0,09	0,01	237,50	0,44	0,09	0,01	0,40	0,01
	ສະເລ່ຍ			0,02	0,61	0,01	196,98	0,77	0,07	0,02	0,20	0,01
ຫຼວງນໍ້າ ທາ	ນໍ້າທາ	ໃໝ່	13/3/2020	0,01			377,90	0,71	0,08	0,00	0,01	0,01
			11/8/2020	0,05	1,39	0,01	90,18	2,12	0,03	0,01	0,23	0,01
			29/10/2020	0,06	1,51	0,01	140	1,11	0,03	0,01	0,23	0,01
			22/12/2020	0,04	0,32	0,01	4,75	2,26	0,09	0,01	0,32	0,01
		ບໍ່ເຕັນ	13/3/2020	0,01			122,20	0,42	0,00	0,00	0,01	0,01

			11/8/2020	0,32	2,57	0,01	559,62	2,00	0,07	0,01	0,32	0,01
			29/10/2020	0,04	1,96	0,02	749	1,13	0,09	0,01	0,29	0,01
			22/12/2020	0,36	1,46	0,01	52,50	1,12	0,14	0,01	0,61	0,01
				0,11	1,54	0,01	262,02	1,36	0,07	0,01	0,25	0,01
ບໍ່ແກ້ວ	ປາກທາ	ດອນມີໄຊ	3/19/2020	0,01			112,8	0,01	0	0	0,01	0,01
			9/11/2020	0,01	1,39	0,01	92,5	2,02	0,03	0,01	0,05	0,01
			10/21/20	0,01	1,27	0,01	128	0,32	0,04	0,01	0,01	0,01
			12/18/2020	0,01	6,36	0,01	125,00	0,19	0,10	0,01	0,01	0,01
	ສະລ່ຍ			0,01	3,01	0,01	114,58	0,64	0,04	0,01	0,02	0,01
ສະລ່ຍຂອງທຸກໆ ສະຖານີ				0,06	1,67	0,01	208,90	1,03	0,06	0,01	0,18	0,01

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

2.3.3 ໄພນ້ຳຖ້ວມ

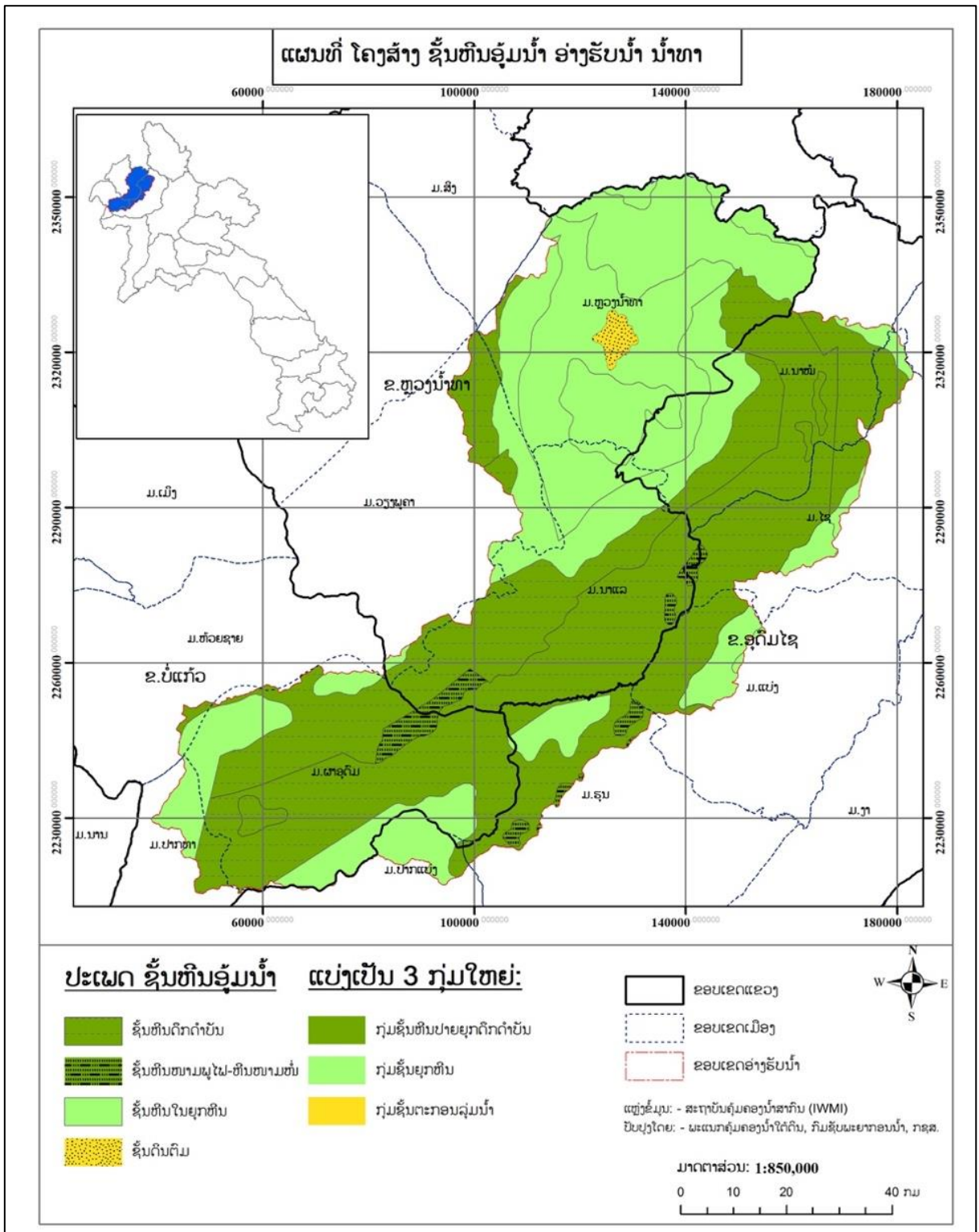
ນ້ຳຖ້ວມ ເປັນໄພພິບັດທີ່ມັກເກີດຫຼາຍທີ່ສຸດໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນເກືອບທຸກປີ ຢູ່ເຂດພື້ນທີ່ຕ່ຳໂດຍສະເພາະຢູ່ ເຂດເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ, ເມືອງຜາອຸດົມ ແລະ ເຂດພື້ນທີ່ຕ່ຳຕາມລຳແມ່ນ້ຳທາ ແລະ ນ້ຳສາຂາໃນເຂດເມືອງນາໝໍ້. ໃນຊຸມປີມ່ວງມານີ້, ນ້ຳຖ້ວມໄດ້ເກີດຖີ່ຂຶ້ນ ແລະ ຮ້າຍແຮງຂຶ້ນເລື້ອຍໆ ຊຶ່ງສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ, ຊັບສິນ, ການດຳລົງຊີວິດ, ການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ເຊັ່ນ: ເຂົ້ານາປີ, ໜອງປາ, ລະບົບຊົນລະປະທານ, ການບາດເຈັບ ຫຼື ເສຍຊີວິດ ແລະ ອື່ນໆ. ອີງຕາມຖານຂໍ້ມູນຂອງຫ້ອງການ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພພິບັດ ແລະ ສະຖິຕິທີ່ບັນທຶກໂດຍກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ; ການເກີດໄພນ້ຳຖ້ວມຜ່ານມາທີ່ມີຜົນກະທົບ ແລະ ໄດ້ຮັບການບັນທຶກເປັນຂໍ້ມູນ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ: ມີໄພນ້ຳຖ້ວມເກີດຂຶ້ນ ໃນປີ 2004, 2006, 2007, 2008, 2009, 2011; ນອກນີ້ ຝົນຕົກໜັກ ແລະ ພາໃຫ້ມີຜົນເສຍຫາຍເກີດຂຶ້ນ ໃນປີ 2002, 2006, 2008, 2010; ສ່ວນພາຍຸທີ່ມີຜົນກະທົບຮຸນແຮງ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນ ປີ 2000, 2005, 2010.
- ເມືອງນາແລ: ໄພນ້ຳຖ້ວມເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2008; ຝົນຕົກໜັກ ພາໃຫ້ມີຜົນເສຍຫາຍເກີດຂຶ້ນ ແມ່ນໃນປີ 2006, 2010, 2015; ນອກນີ້ ພາຍຸທີ່ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນປີ 2010 ແລະ 2011.
- ເມືອງຜາອຸດົມ: ໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນແມ່ນ ໃນປີ 2005, 2006, 2007, 2008, 2010; ນອກນີ້ ພາຍຸ ກໍໄດ້ເກີດຂຶ້ນ ໃນປີ 2005, 2009, 2010, 2012, 2015.
- ເມືອງນາໝໍ້: ໄພນ້ຳຖ້ວມທີ່ເກີດຂຶ້ນແມ່ນ ໃນປີ 2006, 2008, 2009; ສ່ວນພະຍຸທີ່ເກີດຂຶ້ນແມ່ນ ປີ 2007, 2011, 2012, 2016 ແລະ ພາຍຸຊົງກຳ ໃນປີ 2017 (ລວມທັງເມືອງໄຊ).
- ໄພນ້ຳຖ້ວມເກີດຢູ່ເມືອງໄຊ, ເມືອງຮຸນ, ແບງ ແລະ ປາກແບ່ງ ແຕ່ສ່ວນໃຫຍ່ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນໃນເຂດເນື້ອທີ່ຂອງເມືອງ ທີ່ນອນຢູ່ດ້ານນອກເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ.

ນອກຈາກນີ້ ໄພແຫ້ງແລ້ງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນໄລຍະຜ່ານມາ ໄດ້ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ມີບໍ່ພຽງພໍ ໂດຍສະເພາະຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຜະລິດການກະສິກຳ ໃນລະດູແລ້ງ ເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດກະສິກຳຂອງປະຊາຊົນຫຼຸດລົງ ເຊັ່ນໃນປີ 2010 ເກີດຂຶ້ນຢູ່ເມືອງນາແລ, ເມືອງແບງ ແລະ ເມືອງປາກແບງ; ປີ 2009 ຢູ່ເມືອງຜາອຸດົມ; ໃນຊ່ວງປີ 1996 ຢູ່ເມືອງນາໝໍ້ ແລະ ເມືອງຮຸນ.

2.3.4 ນ້ຳໃຕ້ດິນ

ນ້ຳໃຕ້ດິນ ແມ່ນໜຶ່ງໃນຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ທີ່ສຳຄັນ ແລະ ເປັນອົງປະກອບສຳຄັນຂອງອຸທິກກະສາດ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ. ມາຮອດປະຈຸບັນ, ບໍ່ນ້ຳສ້າງເລີກ ແລະ ຕື້ນ ແມ່ນແຫຼ່ງນ້ຳສະອາດຫຼັກ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ເມືອງນາແລ, ຜາອຸດົມ, ແລະ ບັນດາເມືອງທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ຂອງແຂວງອຸດົມໄຊ. ໂຮງງານຜະລິດນ້ຳດື່ມ ຢູ່ຕົວເມືອງຕ່າງໆນັ້ນ ໃຊ້ນ້ຳບາດານເປັນແຫຼ່ງນ້ຳຫຼັກ. ອຸທິກທໍລະນີ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແບ່ງຊັ້ນດິນອູ້ມນ້ຳອອກເປັນ 3 ກຸ່ມໃຫຍ່ ແລະ 4 ປະເພດຊັ້ນຫີນອູ້ມນ້ຳ. ກຸ່ມໃຫຍ່ຈະປະກອບດ້ວຍ ຊັ້ນຫີນປາຍຍຸກດຶກດຳບັນ, ຊັ້ນຍຸກຫີນ ແລະ ຊັ້ນຕະກອນລຸ່ມນ້ຳ; ສ່ວນປະເພດຊັ້ນຫີນອູ້ມນ້ຳ ປະກອບມີ: ຊັ້ນຫີນດຶກດຳບັນ, ຊັ້ນຫີນໜາມພູໄຟ-ຫີນໜາມໜໍ່, ຊັ້ນຫີນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຍຸກຫີນ ແລະ ຊັ້ນດິນຕົມ ດັ່ງສະແດງອອກ ໃນຮູບທີ 8.

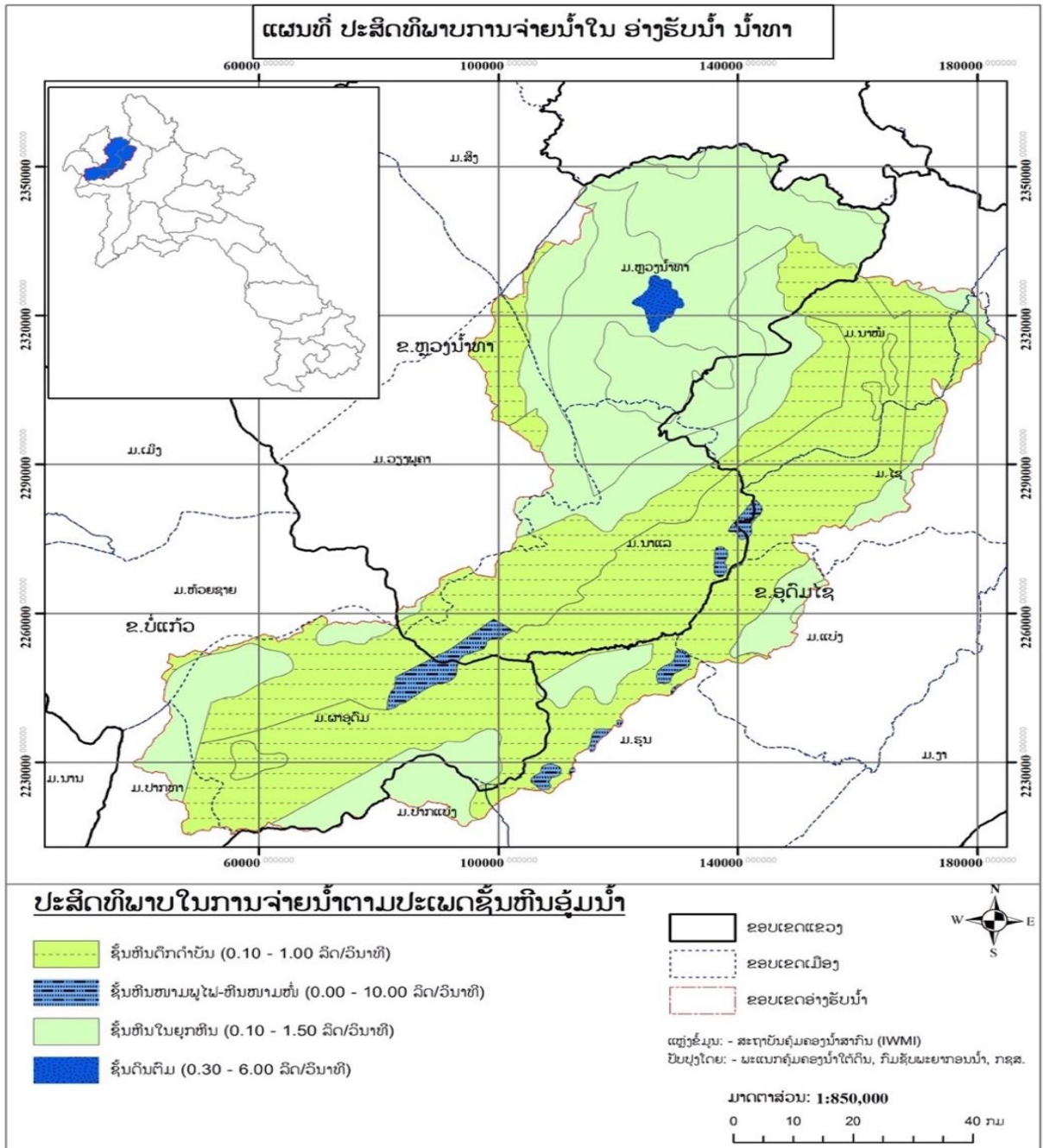

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນ ຈາກ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນ້ຳສາກົນ (IWMI), 2021);

ຮູບທີ 8: ແຜນທີ່ໂຄງສ້າງຊັ້ນຫີນອູ້ມນ້ຳ

ສ່ວນປະສິດທິພາບໃນການຈ່າຍນ້ຳຕາມປະເພດຊັ້ນຫີນອູ້ມນ້ຳແມ່ນແຕກຕ່າງກັນໃນແຕ່ລະເຂດ. ຢູ່ຕອນເທິງ ຂອງ ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນ ຊັ້ນຫີນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຍຸກຫີນ ມີຄວາມສາມາດໃນການໃຫ້ນ້ຳໃຕ້ດິນ ໃນ

ລະຫວ່າງ 0.1 ຫາ 1.0 ລິດ/ວິນາທີ; ແລະ ຊັ້ນດິນຕົມ ທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການໃຫ້ນ້ຳໃຕ້ດິນ ໃນລະຫວ່າງ 0.3 ຫາ 6.0 ລິດ/ວິນາທີ ແມ່ນພົບເຫັນສະເພາະໃນເຂດທົ່ງພຽງຂອງຕົວ ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ. ສ່ວນໃຫຍ່ເຂດ ເມືອງຜາອຸດົມ, ນາແລ ແລະ ນາໜີ້ ເປັນເຂດຊັ້ນຫີນດຶກດຳບັນ ທີ່ມີຄວາມຍາວແຕ່ທິດໃຕ້ຮອດທິດຕາເວັນອອກສ່ຽງເໜືອຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ຄວາມສາມາດໃນການໃຫ້ນ້ຳ ໃນລະຫວ່າງ 0.1 ຫາ 1.5 ລິດ/ວິນາທີ. ເຂດຊັ້ນຫີນໜາມພູໄຟ-ຫີນໜາມໜໍ່ ແມ່ນສ່ວນໜ້ອຍໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ທີ່ກະຈາຍໄປຕາມຊາຍແດນຂອງ 3 ແຂວງ. ແຜນທີ່ປະສິດທິພາບການຈ່າຍນ້ຳໃນອ່າງຮັບນ້ຳຕາມປະເພດ ຊັ້ນຫີນອຸ້ມນ້ຳ ສະແດງດັ່ງ (ຮູບທີ 9).

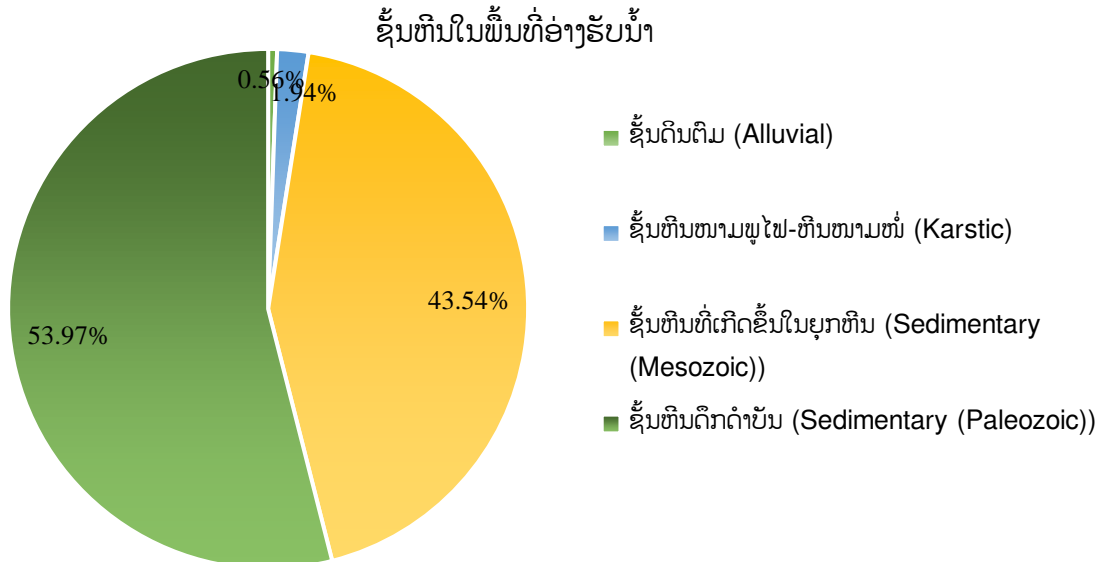
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນ້ຳສາກົນ (IWMI), 2021);

ຮູບທີ 9: ແຜນທີ່ປະສິດທິພາບການຈ່າຍນ້ຳໃນອ່າງຮັບນ້ຳ

2.3.5 ທໍລະນີສາດ

ພາກເໜືອຂອງ ສປປ ລາວ ມີລັກສະນະທໍລະນີສາດທີ່ຊັບຊ້ອນ, ຊັ້ນຫີນດຶກດໍາບັນ ທີ່ລວມມີ ຊັ້ນຫີນດິນດານ, ຊັ້ນຫີນດິນຕີມ (Siltstone) ແລະ ຊັ້ນຫີນຊາຍ ປະສົມປະສານກັບຫີນພູເຂົາໄຟໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ຫີນພູເຂົາໄຟ ແອນເດໄຊດ໌ (Andesite), ຫີນພູເຂົາໄຟໃນຮູບແບບ ເດໄຊດ໌ (Dacite) ແລະ ຣາຍໂອໂລດ໌ (Rhyolite). ໃນນັ້ນ, ຍັງມີຊັ້ນຫີນໃນຍຸກຫີນປູນແປກມ່ຽນ (Limestone of Permian) ເຖິງຍຸກຂອງ ການກໍ່ຕົວເປັນຫີນ (Carboniferous age) ພົບໃນພື້ນທີ່ນີ້. ມີຊັ້ນຫີນຖືກປົກຄຸມດ້ວຍຫີນໃນຍຸກປະຈຸບັນ (Quaternary) ແລະ ຊັ້ນດິນຕີມ. ຊັ້ນຫີນດານ (Bedrock) ແມ່ນການແຕກຫັກພັບຊ້ອນກັນ. ທໍລະນີສາດຂອງເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ບໍ່ມີການອະທິບາຍ ໃນບົດບັນທຶກ ແຕ່ປາກົດວ່າຖືກຄອບຄຸມຊັ້ນຫີນຊາຍ ແລະ ຫີນຫຼາຍຊະນິດປົນກັນໃນຊັ້ນຫີນຕະກອນ (Conglomerate), ໂດຍມີກຸ່ມຫີນດານ, ຫີນປູນ, ຫີນຕະກອນ ແລະ ຊັ້ນດິນຕີມ ປະສົມຢູ່ນຳກັນ.

ໃນພື້ນທີ່ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປະກອບມີຊັ້ນດິນຕີມ (Alluvial) ປະມານ 0,5%, ຊັ້ນຫີນໜາມພູໄຟ-ຫີນໜາມໜໍ່ (Karstic) ປະມານ 2%, ຊັ້ນຫີນທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນຍຸກຫີນ (Sedimentary (Mesozoic)) ປະມານ 43,5% ແລະ ຊັ້ນຫີນດຶກດໍາບັນ (Sedimentary (Paleozoic)) ປະມານ 54% ຂອງເນື້ອທີ່ທັງໝົດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ (ຮູບທີ 10).

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ ສະຖາບັນຄຸ້ມຄອງນໍ້າສາກົນ (IWMI), 2021);

ຮູບທີ 10: ປະເພດຊັ້ນຫີນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ

2.3.6 ປ່າໄມ້, ທີ່ດິນ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ

ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີເນື້ອທີ່ປະມານ 167.889 ເຮັກຕາ ໄດ້ກຳນົດເປັນປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ທິດຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອ ແລະ ທິດເໜືອຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊິ່ງປະກອບມີປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນໍ້າຫ້າ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ແລະ ສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນໍ້າກ່ານ. ເນື້ອທີ່ ປ່າປ້ອງກັນ ກວມເອົາເນື້ອທີ່ຫຼາຍກວ່າປ່າປະເພດອື່ນໆ ເຊິ່ງລວມມີ ປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດແຫຼ່ງນໍ້າທາ, ປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດ ພຸສາມຍອດ-ຍອດນໍ້າພາກ ທີ່ຍາວຕໍ່ກັນແຕ່ເຂດປາກແມ່ນໍ້າຈີນຮອດຍອດນໍ້າທາ ກວມປະມານ 47% ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ.

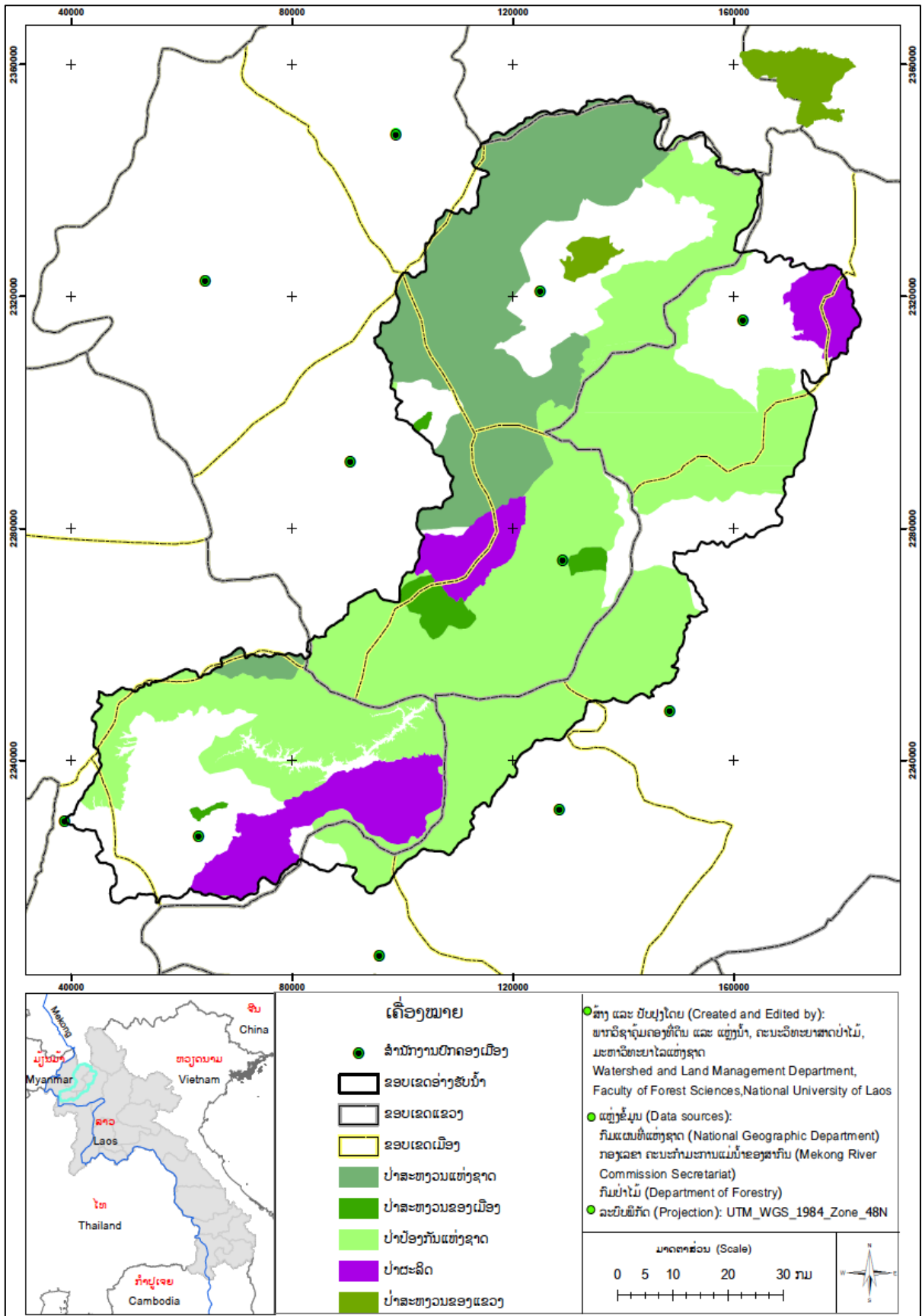
ສ່ວນປະເພດປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດປະກອບມີ 2 ແຫ່ງ ໃນນັ້ນມີປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດ ພູແລ້ດ-ລ້ອງມູນ ແລະ ປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດພູວຽງໄຊ ກວມປະມານ 9% ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ໃນລະດັບແຂວງມີ ປ່າສະຫງວນຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ທີ່ກໍານົດໃໝ່ໄກ້ເຂດເທດສະບານ ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ດ້ານຕາເວັນອອກ. ສ່ວນປ່າສະຫງວນ ໃນລະດັບເມືອງ ມີ ປ່າສະຫງວນຜາຄອຍ ເມືອງປາກທາ, ປ່າສະຫງວນພູກູດ ເມືອງຜາອຸດົມ, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ; ປ່າສະຫງວນຜາແຕ້ມ ແລະ ນ້ຳນຸງ ເມືອງນາແລ, ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ; ແລະ ມີພື້ນທີ່ ທີ່ນອນຢູ່ນອກ 3 ປະເພດປ່າ ປະມານ 24% ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ (ຮູບທີ 11). ເນື້ອທີ່ປະເພດການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ຢູ່ແຕ່ລະແຂວງທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ດັ່ງຕາຕະລາງທີ 5 ຂ້າງລຸ່ມນີ້.

ຕາຕະລາງທີ 5: ເນື້ອທີ່ປະເພດການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ (ຫົວໜ່ວຍ: ເຮັກຕາ)

ຊື່ແຂວງ	ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ	ປ່າປ້ອງກັນແຫ່ງຊາດ	ປ່າຜະລິດແຫ່ງຊາດ	ປ່າສະຫງວນແຂວງ	ປ່າສະຫງວນເມືອງ	ພື້ນທີ່ນອກ 3 ປະເພດປ່າ	ລວມ
ຫຼວງນໍ້າທາ	161.922,79	154.310,09	18.722,70	5.071,00	11.324,15	65.564,85	416.915,57
ບໍ່ແກ້ວ	5.965,72	75.375,28	44.503,36	-	877,57	74.278,06	201.000,00
ອຸດົມໄຊ	-	188.482,41	14.635,35	-	-	70.782,24	273.900,00
ລວມທັງໝົດ	167.888,51	418.167,77	77.861,42	5.071,00	12.201,72	210.625,15	891.815,57

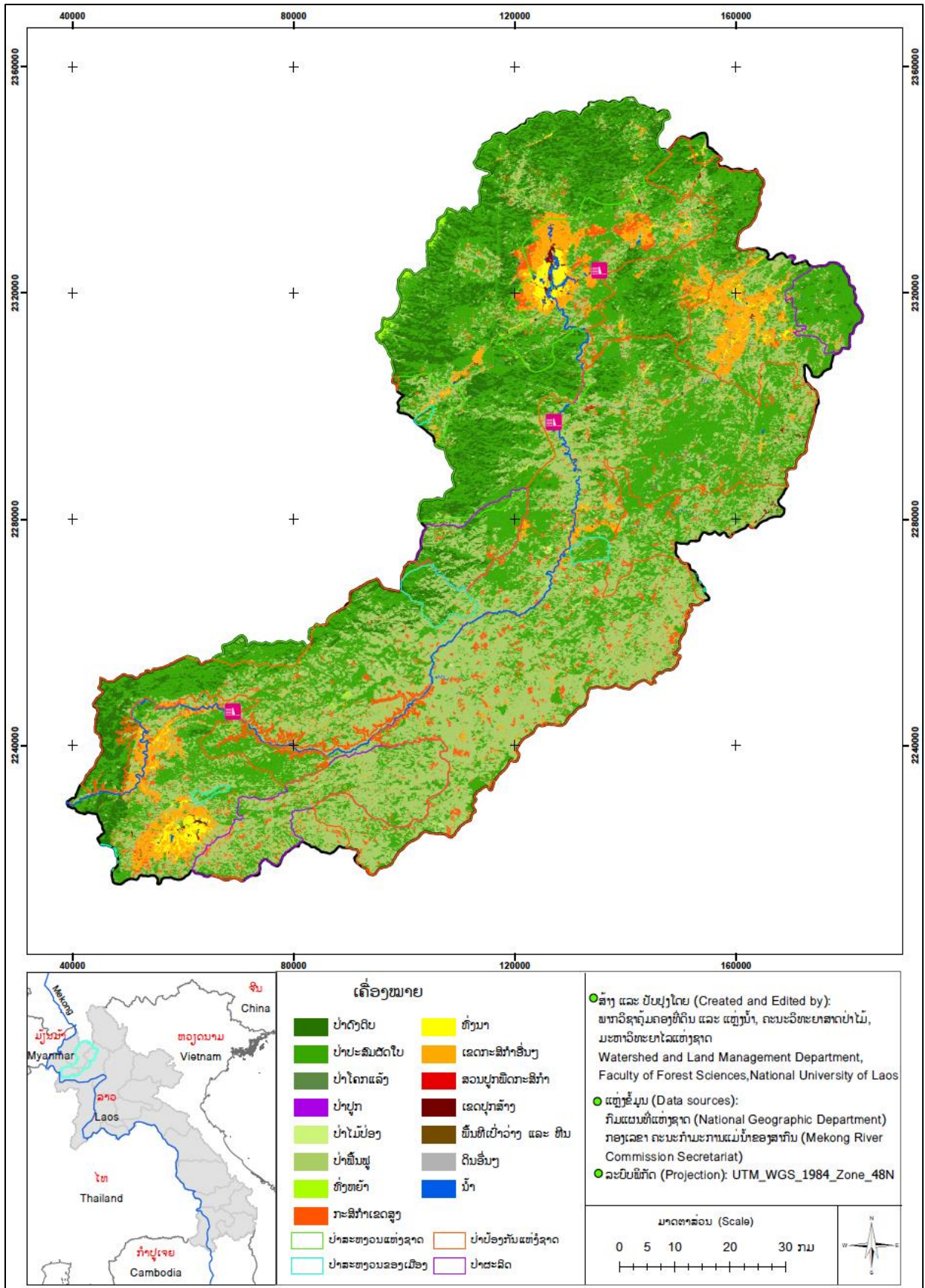
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມປ່າໄມ້, 2021)

ໃນປີ 2015 ປ່າໄມ້ປົກຫຸ້ມປະມານ 91% ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ, ໃນນັ້ນປະມານ 11% ແມ່ນປ່າດົງດິບ ແລະ 44% ແມ່ນປ່າປະສົມພັດໃບ. ພື້ນທີ່ປະມານ 37% ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນປ່າທີ່ສາມາດຟື້ນຟູກັບມາເປັນປ່າໄມ້ ຄືນໃໝ່ໄດ້ ເຊິ່ງລວມມີປ່າໄມ້ປ່ອງ ແລະ ປ່າເຫຼົ່າ. ຮູບທີ 12 ສະແດງ ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປີ 2015.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມປ່າໄມ້, 2021)

ຮູບທີ 11: ແຜນທີ່ສາມປະເພດປ່າໄມ້ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມປ່າໄມ້, 2021)
 ຮູບທີ 12: ແຜນທີ່ປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ແລະ ນໍ້າໃຊ້ທີ່ດິນ ປີ 2015

ເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳຫ້າ ມີເອກະລັກ ແລະ ຄວາມຫຼາກຫຼາຍທາງດ້ານຊີວະນາໆພັນທີ່ໂດດເດັ່ນ ສະ ເພາະ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ສັດປ່າ, ສັດນ້ຳ (ລວມທັງສັດເລືອຄານ) ແລະ ແມງໄມ້ຫຼາຍຊະນິດ. ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວມີສັດ ລ້ຽງລູກດ້ວຍນົມຂະໜາດໃຫຍ່ຢ່າງໜ້ອຍ 38 ຊະນິດ, ມີນົກດຳລົງຊີວິດຫຼາຍກວ່າ 300 ຊະນິດ ເປັນຕົ້ນ ນົກກະ ເຕັນ, ນົກແຕ້ມປຸນຫົວສີເທົ່າ, ນົກອິນຊີດຳ, ນົກຍຸງ, ນົກກະຈົບປົກເຫຼືອງ, ນົກໂກໂກ້ສີຂຽວ, ນົກແກ້ວຫາງສັ້ນ ແລະ ນົກຊະນິດອື່ນໆ. ປະຊາກອນແມງໄມ້ທີ່ສຳຄັນແມ່ນ ແມງໄມ້ກະເບື້ອ. ນອກຈາກສັດປ່າແລ້ວ ຍັງມີຄວາມ ຫຼາກຫຼາຍຂອງເຄື່ອງປ່າຂອງດົງຕື່ມອີກ ເຊັ່ນ: ໝາກແໜ່ງ ແລະ ໄມ້ປ່ອງ.

ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນ້ຳຫ້າ ແມ່ນຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໃສ ຂອງສັດຫາຍາກ ແລະ ໄກ້ສູນພັນ ຫຼາຍຊະນິດ ເຊັ່ນ ໄກ່ ຂົວຫຼັງຂາວ, ໄກ່ຂົວນົນ, ນົກແກ້ວສີແດງເຂັ້ມ ທີ່ຖືກບັນທຶກວ່າພົບເຫັນຄັ້ງທຳອິດໃນປະເທດລາວ ແລະ ສັດລ້ຽງ ລູກດ້ວຍນ້ຳນົມທີ່ໄກ້ຈະສູນພັນ ອີກຫຼາຍກວ່າ 22 ຊະນິດ ເປັນຕົ້ນ ເສືອດາວ, ເສືອລາຍເມກ, ທະນີແກ້ມດຳ ເຊິ່ງ ແມ່ນທະນີຊະນິດທີ່ຫາຍາກທີ່ສຸດ. ນອກນັ້ນ, ຍັງມີ ກະທົງ, ຊ້າງປ່າອາຊີ ແລະ ມີຊະນິດພັນອື່ນໆອີກດ້ວຍ. ບັນດາ ກິດຈະກຳທີ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ຕົ້ນຕໍ ຕໍ່ກັບສັດເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນການລົບກວນຖິ່ນທີ່ຢູ່ອາໃສຂອງສັດ, ການຂຸດຄົ້ນໄມ້ເພື່ອປຸກ ສ້າງ, ການເກັບກູ້ເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ ແລະ ການລ່າສັດປ່າ.

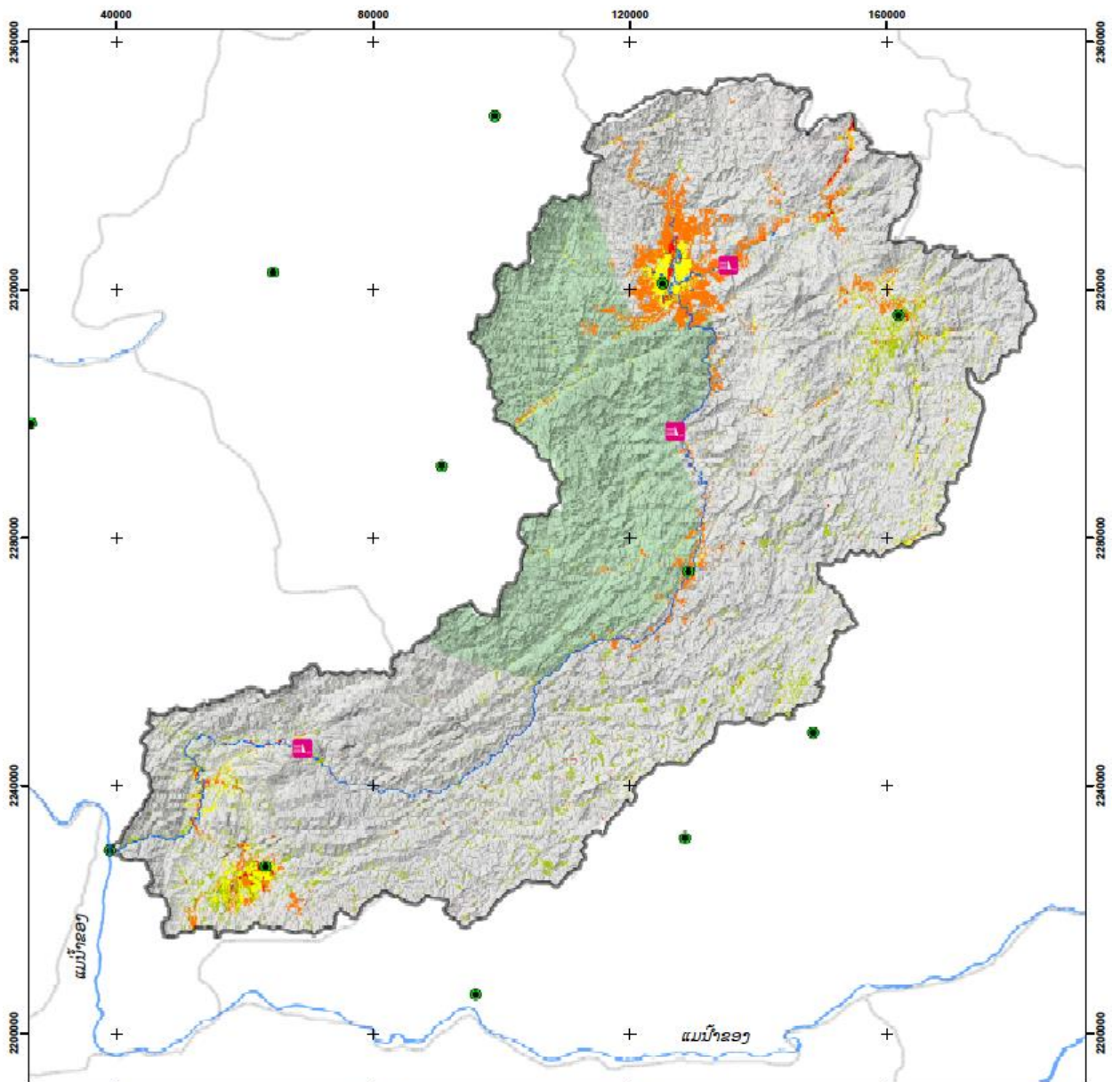
ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງສັດນ້ຳ ເຊິ່ງເປັນແຫຼ່ງໂປຼຕິນຫຼັກຂອງປະຊາຊົນ, ໃນນັ້ນມີປາ ຫຼາຍກວ່າ 60 ຊະນິດ ເຊິ່ງປານົນ ແລະ ປາຄໍ່ ແມ່ນຊະນິດທີ່ອຸດົມສົມບູນຫຼາຍ. ມີວັງສະຫງວນປະມານ 4 ແຫ່ງ ຢູ່ ໃນເຂດຕອນເທິງບໍລິເວນຂອງໜ້າເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳທາ1. ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີແຫຼ່ງອາຫານຂອງສັດນ້ຳຈຳກັດ ພາໃຫ້ມີຜົນຕໍ່ການເຄື່ອນຍ້າຍຖິ່ນ ສຳລັບປາຫຼາຍຊະນິດ, ໂດຍສະເພາະ ປານົນ ແລະ ປາດຸກ ທີ່ພົບເຫັນມີການຍ້າຍ ຖິ່ນຫຼາຍທີ່ສຸດ. ລັກສະນະທ້ອງແມ່ນ້ຳໃນນ້ຳທາ ມີເຂດທຳມະຊາດທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການວາງໄຂ່ຂອງສັດນ້ຳຫຼາຍ ຊະນິດ, ລວມມີ ຊະນິດພັນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊະນິດທີ່ອົບພະຍົບມາຈາກແມ່ນ້ຳຂອງ. ການເຊື່ອມຕໍ່ກັນຂອງຫຼາຍແກ້ງ ແລະ ໜອງນ້ຳ ກໍ່ໃຫ້ເກີດມີຫາດຊາຍ ແລະ ໂງ່ນຫີນ ຕາມແມ່ນ້ຳ ທີ່ເໝາະສົມເປັນບ່ອນວາງໄຂ່ຂອງປາໃນລະດູຝົນ.

ປະເພດການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຫຸ້ມປ່າໄມ້ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ໃນຊ່ວງປີ 2005, 2010 ແລະ 2015 ແມ່ນສະແດງດັ່ງ (ຕາຕະລາງທີ 6). ເຊິ່ງວ່າການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໃນທົດສະວັດຜ່ານມາ ມີການປ່ຽນແປງໃນອັດຕາ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນສູງ ເຊັ່ນມີເນື້ອທີ່ນາເພີ່ມຂຶ້ນພຽງແຕ່ປະມານ 300 ເຮັກຕາ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເຂດພັດທະນາ ຕົວ ເມືອງເພີ່ມຂຶ້ນເລັກໜ້ອຍ ແລະ ກວມເອົາຕໍ່າກວ່າ 1% ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ. ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ເປັນປ່າໄມ້ຕົວຈິງຍັງກວມ ພື້ນ ທີ່ປະມານ 55%, ແລະ ທີ່ດິນທີ່ນຳໃຊ້ໃນການປູກຝັງທັງໝົດມີປະມານ 8% ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ. ສ່ວນການ ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ຕາມແຄມຝັ່ງນ້ຳ ແລະ ສາຂານ້ຳ ເຊັ່ນ: ນ້ຳແຊ ແລະ ນ້ຳຫາດ ມີເນື້ອທີ່ ກະສິກຳກວມເອົາປະມານ 5,12% ຂອງເນື້ອທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ. ໃນນີ້ ລວມມີນາເຂົ້າ ທີ່ສ່ວນໃຫຍ່ປູກຢູ່ ເມືອງຫຼວງນ້ຳ ທາ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ (ຮູບທີ 13) ເຊິ່ງກວມເອົາພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳໃນອັດຕາສ່ວນພຽງແຕ່ປະມານ 1% ເທົ່ານັ້ນ. ນອກນີ້, ພື້ນທີ່ເຂດຕົວເມືອງ ກວມເອົາພຽງແຕ່ 0,21% ຂອງພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ພື້ນທີ່ ພັດທະນາໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ຍັງສາມາດຂະຫຍາຍຕົວເມືອງໄດ້ຕື່ມອີກ.

ຕາຕະລາງທີ 6: ປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປີ 2005, 2010, 2015

ການຈັດປະເພດການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ		ປີ					
		2005		2010		2015	
		ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)	ເນື້ອທີ່ (ຮຕ)	ສ່ວນຮ້ອຍ (%)
ປະເພດນໍາໃຊ້ທີ່ ດິນ ກຸ່ມໃຫຍ່ (ລະດັບ 1)	ປະເພດນໍາໃຊ້ ທີ່ດິນກຸ່ມຍ່ອຍ (ລະດັບ 2)						
ປ່າໄມ້ຕົວຈິງ	ປ່າດົງດິບ	93.503,14	10,48	93.439,78	10,48	93.088,48	10,44
	ປ່າປະສົມພັດໃບ	403.295,38	45,22	398.605,56	44,70	393.380,83	44,11
	ປ່າປູກ		-			14,18	0,00
ລວມຍ່ອຍ	ປ່າ ຕົວຈິງ	496.798,51	55,71	492.045,34	55,17	486.483,49	54,55
ເຂດມີທ່າແຮງ ກາຍເປັນປ່າ	ໄມ້ປ່ອງ	188,23	0,02	1.040,21	0,12	1.002,19	0,11
	ປ່າຫຼົ່າ	318.637,66	35,73	300.765,95	33,73	330.053,64	37,01
ພື້ນທີ່ພືດອື່ນໆ	ທົ່ງຫຍ້າ	1.189,27	0,13	1.189,27	0,13	1.191,95	0,13
ທີ່ດິນປູກຝັງ	ກະສິກໍາເຂດ ເນີນສູງ	22.973,54	2,58	40.222,85	4,51	14.412,51	1,62
	ນາ	8.592,76	0,96	8.860,98	0,99	8.901,21	1,00
	ກະສິກໍາອື່ນໆ	39.175,70	4,39	43.327,71	4,86	45.243,44	5,07
	ພື້ນທີ່ປູກພືດ ກະສິກໍາ	2,32	0,00	96,74	0,01	68,56	0,01
ຕັ້ງຖິ່ນຖານ	ຕົວເມືອງ	1.762,28	0,20	1.769,66	0,20	1.881,88	0,21
ທີ່ດິນ ອື່ນໆ	ດິນປອກໂລ້ນ ແລະ ພະລານ ຫີນ	5,17	0,00	5,17	0,00	5,18	0,00
	ດິນອື່ນໆ	111,78	0,01	113,34	0,01	202,91	0,02
ນໍ້າ	ນໍ້າ	2.378,34	0,27	2.378,34	0,27	2.368,61	0,27
ລວມທັງໝົດ		891.816	100,00	891.816	100,00	891.816	100,00

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມປ່າໄມ້, 2021)

ເຄື່ອງໝາຍ

- ຈຸດສ້າງເຂື່ອນ
- ສໍານັກງານປົກຄອງເມືອງ
- ດິນກະສິກໍາ
- ພື້ນທີ່ເປົ່າວ່າງ
- ເຂດປູກສ້າງ
- ລວມໝາກໄມ້ ແລະ ປ່າປູກ
- ພື້ນທີ່ນໍ້າ
- ນໍ້າ ແລະ ເຂດໜອງນໍ້າ

ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງໂດຍ (Created and Edited by):
 ພາກວິຊາດຸ້ມຄອງທີ່ດິນ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າ, ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້,
 ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ
 Watershed and Land Management Department,
 Faculty of Forest Sciences, National University of Laos

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ (Data sources):
 ກົມແຜນທີ່ແຫ່ງຊາດ (National Geographic Department)
 ກອງເຂົາ ຄະນະກຳມະການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ (Mekong River
 Commission Secretariat)

ລະບົບພິກັດ (Projection): UTM_WGS_1984_Zone_48N

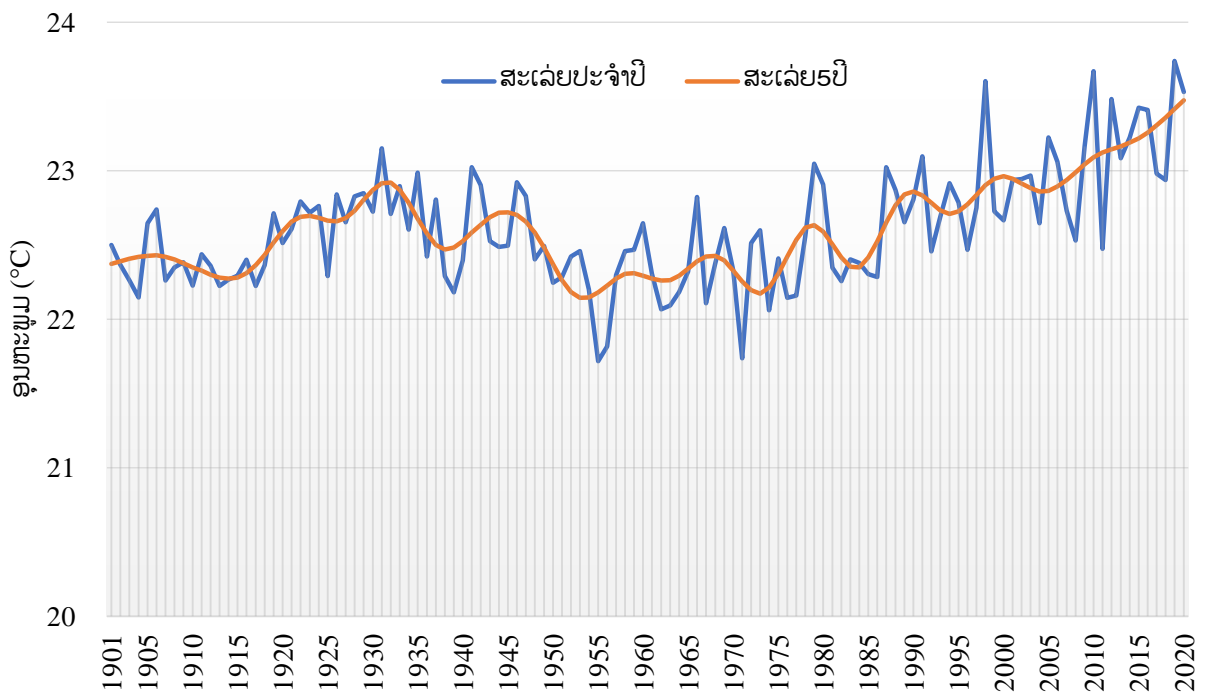
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກກົມດຸ້ມຄອງ ແລະ ພັດທະນາທີ່ດິນກະສິກໍາ, 2021)

ຮູບທີ 13: ແຜນທີ່ ທີ່ດິນກະສິກໍາ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

2.3.7 ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

ການປະເມີນຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແຫ່ງຊາດ ທີ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍ ກຊສ ແລະ ຮ່ວມມືກັບອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອທີ່ຢູ່ອາໄສ (UN HABITAT) ໃນປີ 2019 ເປີດເຜີຍວ່າ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ ແມ່ນມີຄວາມບອບບາງຕໍ່ກັບໄພອັນຕະລາຍຕ່າງໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.

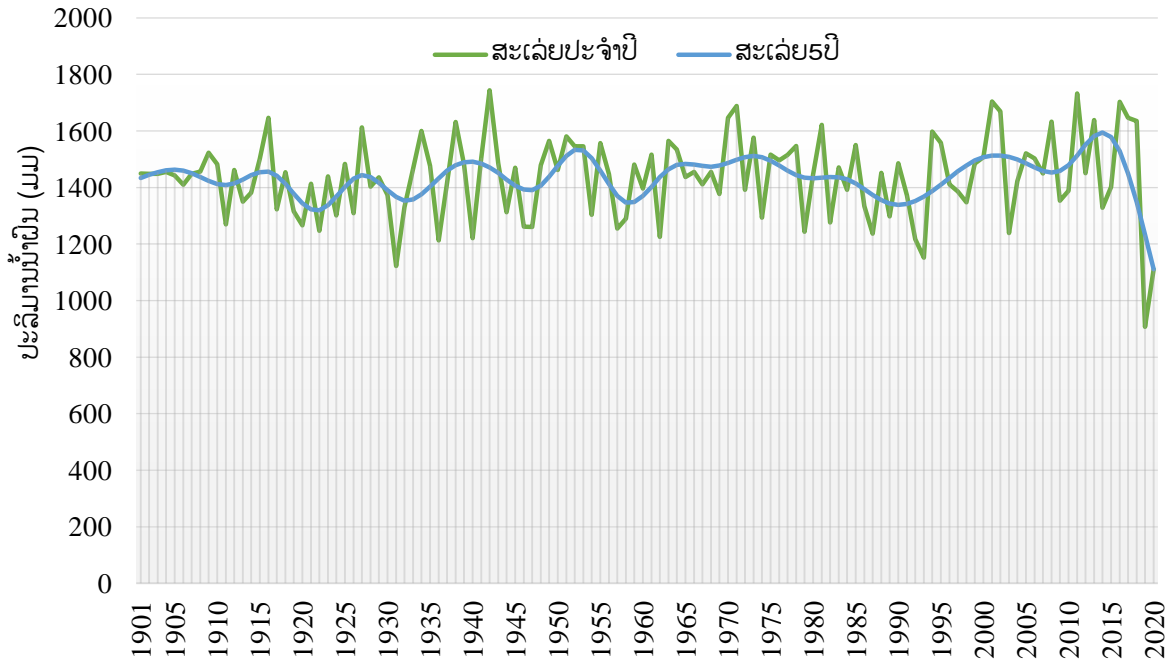
ຈາກຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ຂອງທາງທະນາຄານໂລກໃຫ້ຮູ້ວ່າ ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍຂອງ 3 ແຂວງ ນອນໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີແນວໂນ້ມເພີ່ມສູງຂຶ້ນ. ໃນຊ່ວງປີ 1901-1950 ອຸນຫະພູມມີແນວໂນ້ມສູງຂຶ້ນໃນຊ່ວງຊຸມປີ 1930. ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ໃນຊ່ວງຊຸມປີ 1950-1970 ແມ່ນຕໍ່າກວ່າທຸກຊ່ວງໃນສັດຕະວັດທີ 20 ຜ່ານມາ. ແຕ່ວ່າ ນັບຕັ້ງແຕ່ຊຸມປີ 1970 ເປັນຕົ້ນມາ ອຸນຫະພູມໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແມ່ນເພີ່ມສູງຂຶ້ນໂດຍສະເລ່ຍຈາກປະມານ 22 ມາເປັນ 24 ອົງສາເຊ (°C) (ຮູບທີ 14).

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/lao-pdr>)

ຮູບທີ 14: ອຸນຫະພູມສະເລ່ຍ ຢູ່ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ປີ 1901-2020

ສຳລັບປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳປີ ແຕ່ 1901 ຫາ 2018 ແມ່ນມີລັກສະນະຄົງທີ່ ໂດຍປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍ ແມ່ນບໍ່ຫຼຸດ 1.300 ມິລິແມັດຕໍ່ປີ (ຮູບທີ 15), ແຕ່ວ່າ ປະລິມານນ້ຳຝົນຫຼຸດລົງໃນປີ 2019 ແລະ 2020 ຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າກວ່າ 1.200 ມິລິແມັດຕໍ່ປີ.

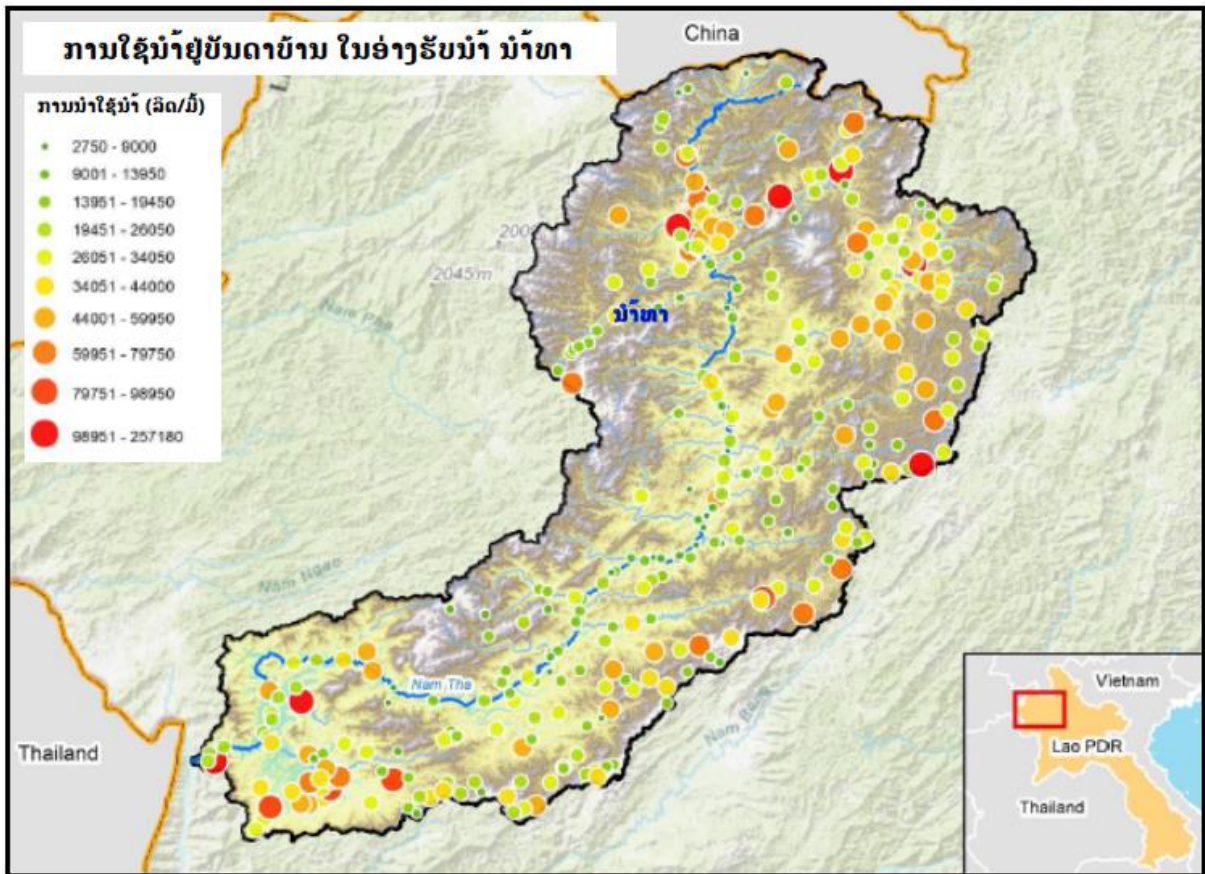
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/lao-pdr>)

ຮູບທີ 15: ປະລິມານນໍ້າຝົນສະເລ່ຍຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ປີ 1901-2020

2.4 ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

2.4.1 ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ

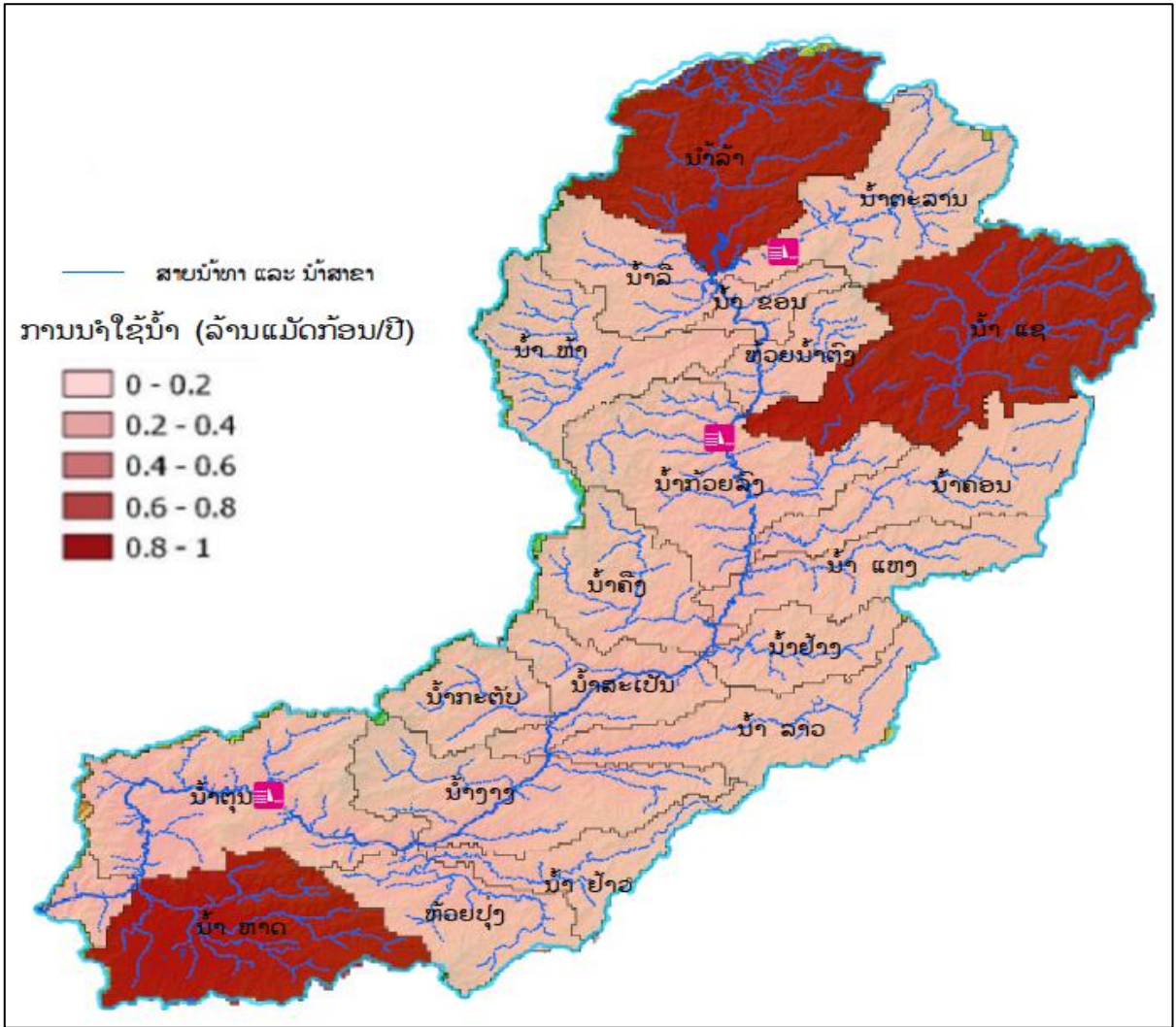
ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຕໍ່ຫົວຄົນເພີ່ມຂຶ້ນ ໄປພ້ອມກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ. ຢູ່ຊົນນະບົດຫຼາຍເຂດຍັງຂາດນໍ້າປະປາໃຊ້, ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກການໃຊ້ນໍ້າໃນຕົວເມືອງ ທີ່ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າປະປານອກເໝືອໄປຈາກການບໍລິໂພກຂັ້ນພື້ນຖານ ເຊັ່ນ: ລ້າງລົດ, ຫິດສວນ ແລະ ນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານອຸດສາຫະກໍາ ຕ່າງໆ. ຂໍ້ມູນຈາກ ສະຖາບັນຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ (2020) ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າຄ່າສະເລ່ຍການໃຊ້ນໍ້າຕໍ່ຫົວຄົນຢູ່ທີ່ປະມານ 50 ລິດ/ຄົນ/ວັນ ໃນເຂດບ້ານ, 90 ເຖິງ 160 ລິດ/ຄົນ/ວັນ ໃນເຂດຕົວເມືອງນ້ອຍ ແລະ 225 ລິດ/ຄົນ/ວັນ ໃນເຂດເມືອງໃຫຍ່ ເຊັ່ນ (ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ). ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີປະມານ 9,4 ລ້ານລິດ/ວັນ (ຮູບທີ 16) ການນໍາໃຊ້ຢູ່ເຂດຊົນນະບົດປະມານ 7,2 ລ້ານລິດ/ວັນ ແລະ ການນໍາໃຊ້ຢູ່ເຂດຕົວເມືອງປະມານ 2,2 ລ້ານລິດ/ວັນ.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 16: ແຜນທີ່ການໃຊ້ນ້ຳຢູ່ບັນດາບ້ານ

ປະລິມານການໃຊ້ນ້ຳໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ສະເລ່ຍປະມານ 4 ລ້ານ m^3 /ປີ, ຫຼື ປະມານ 0,03% ຂອງ ປະລິມານນ້ຳໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່ປີ. ປະລິມານການໃຊ້ນ້ຳໃນຄົວເຮືອນ ຄົງທີ່ຕະຫຼອດປີ ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງຕາມລະດູການ. ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ນ້ຳໃນຄົວເຮືອນ ຖືວ່າໜ້ອຍຫຼາຍ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແລະ ບໍ່ມີຕົວຊີ້ວັດການເກັບນ້ຳ ໃນແຕ່ລະເດືອນຕະຫຼອດປີ. ປະລິມານການໃຊ້ນ້ຳໃນຄົວເຮືອນ ແມ່ນອີງຕາມການກະຈາຍຕົວຂອງປະຊາກອນໃນ ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ. ບັນດາເຂດທີ່ມີການນຳໃຊ້ນ້ຳຫຼາຍກວ່າເຂດອື່ນ ແມ່ນຢູ່ໃນເຂດເທດສະບານຂອງ ເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ, ເມືອງນາໜ້ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ; ເຊິ່ງເປັນເຂດທີ່ຕິດພັນໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາເຊັ່ນ: ນ້ຳລ້າ, ນ້ຳຫາດ ແລະ ນ້ຳແຊ (ຮູບທີ17); ເຂດດັ່ງກ່າວ ເປັນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາທີ່ມີຄວາມໜາແໜ້ນຂອງປະຊາກອນສູງສຸດກວ່າເຂດອື່ນໆ. ສ່ວນການນຳໃຊ້ນ້ຳທີ່ມີປະລິມານໜ້ອຍຫຼາຍແມ່ນນອນໃນບັນດາບ້ານນ້ອຍທີ່ມີຈຳນວນປະຊາກອນໜ້ອຍ ແລະ ທີ່ ຕັ້ງຫ່າງໄກສອກຫຼີກ. ຕົວຢ່າງໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ທີ່ນອນໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາຄື: ນ້ຳຄົງ, ນ້ຳຂອນ, ຫ້ວຍ ນ້ຳຕົງ, ຫວ້ຍກະຕັບ ແລະ ນ້ຳຢ້າງ ການນຳໃຊ້ນ້ຳໃນຄົວເຮືອນແມ່ນຢູ່ລະດັບຕ່ຳ ແລະ ບໍ່ເຖິງ 0,05 ລ້ານ m^3 /ປີ.

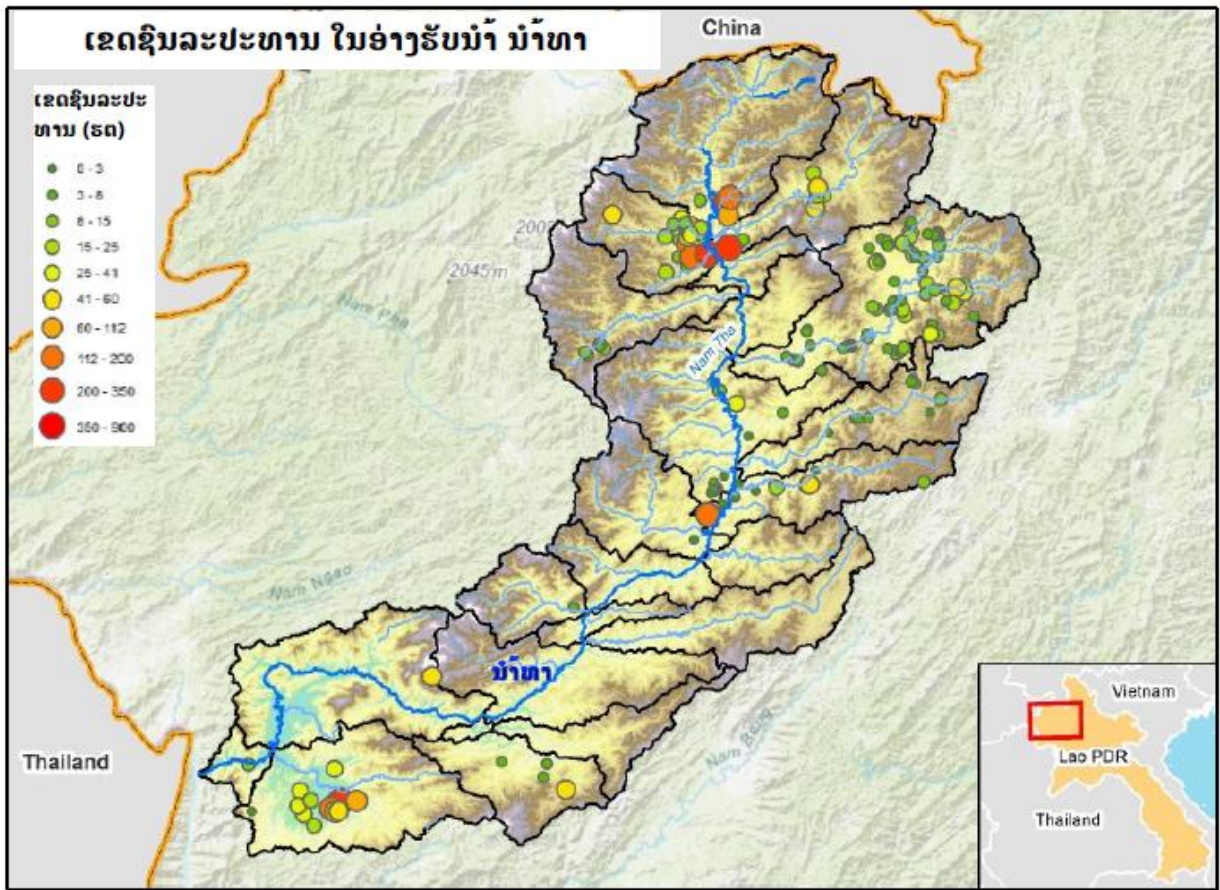

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

ຮູບທີ 17: ແຜນທີ່ການນຳໃຊ້ນ້ຳ ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ

2.4.2 ການກະສິກຳ-ຊີນລະປະທານ

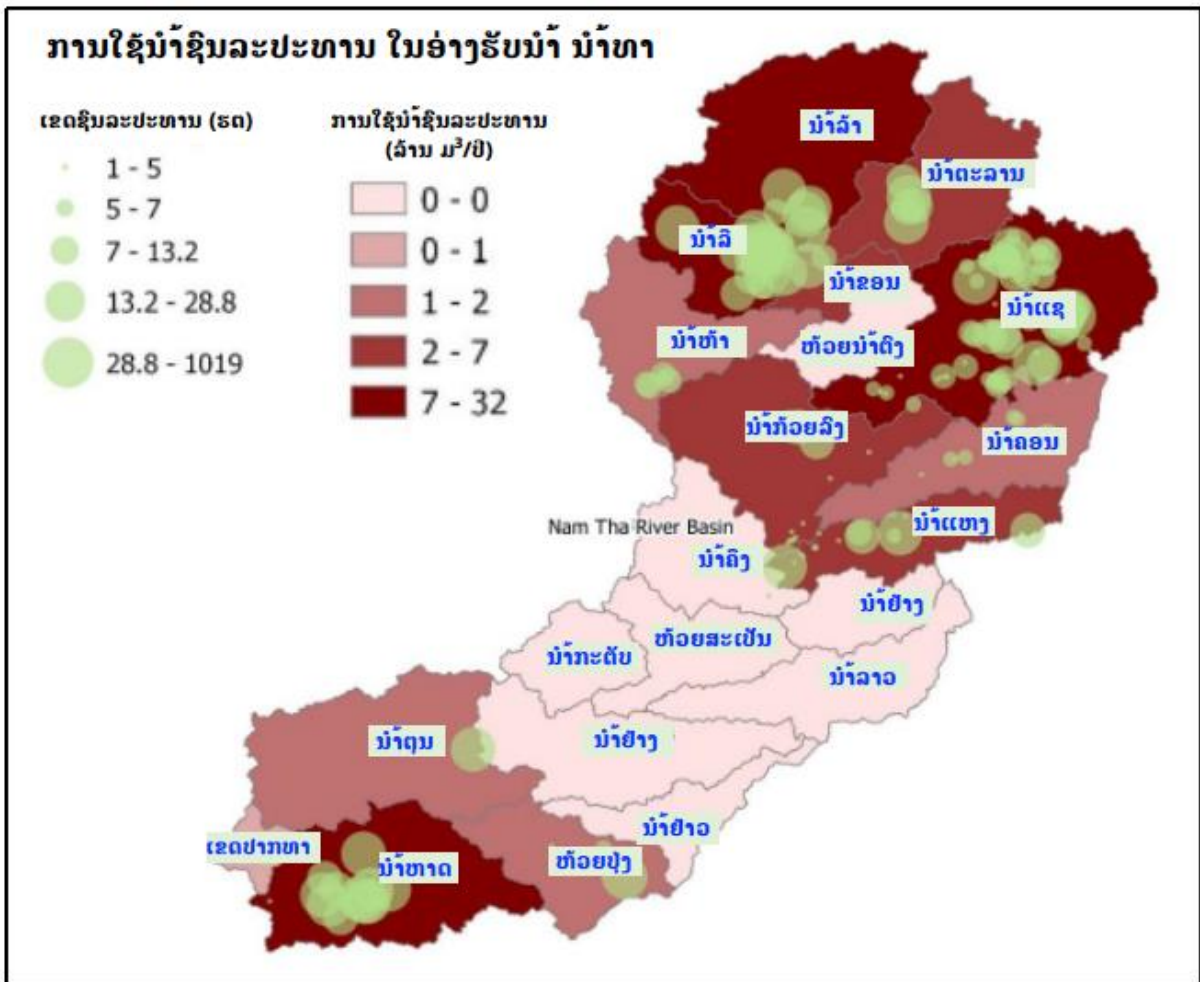
ການປູກຝັງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນເຮັດຢູ່ພື້ນທີ່ຮາບພຽງໃກ້ກັບຊຸມຊົນ ເຊິ່ງສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ຕາມແຄມແມ່ນ້ຳທາ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ. ອີງຕາມສະຖິຕິ ເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ປີ 2017, ແຕ່ລະເມືອງມີເນື້ອ ທີ່ຕ່າງກັນນັບແຕ່ 30 ເຖິງ 1.020 ເຮັກຕາ. ອ່າງຮັບນ້ຳນີ້ ມີເນື້ອທີ່ຊີນລະປະທານປະມານ 5.172 ເຮັກຕາ, ເຊິ່ງມີຫຼາຍຕາມສາຍນ້ຳທາ ແລະ ສາຂາໃນເຂດເມືອງຫຼວງນ້ຳທາ, ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ຕາມລ້ອງນ້ຳແຊ ເຂດເມືອງນາໜ້, ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ຢູ່ທາງ ທິດໃຕ້ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳ ຕາມສາຍນ້ຳທາ ເຂດເມືອງຜາອຸດົມ, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ (ຮູບທີ18).

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

ຮູບທີ 18: ແຜນທີ່ເຂດຊົນລະປະທານ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ

ຈາກການປະເມີນເຫັນໄດ້ວ່າປະລິມານ ແລະ ຈຳນວນຜູ້ໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ມີໜ້ອຍຫຼາຍເມື່ອທຽບໃສ່ປະສິດທິພາບການໄຫຼເຂົ້າຂອງນ້ຳຊົນລະປະທານ. ການນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານທັງໝົດ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແມ່ນປະມານ 117 ລ້ານ ມ³/ປີ ຫຼື ປະມານ 0,93% ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນທີ່ໄຫຼໂຮມເຂົ້າໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ໃນແຕ່ລະປີ. ປະລິມານນ້ຳ ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້ຕົວຈິງໃນພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານ (ປະລິມານສຸດທິ ຂອງການໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ) ແມ່ນພຽງແຕ່ ປະມານ 28% (33 ລ້ານ ມ³/ປີ) ເທົ່ານັ້ນ; ສ່ວນທີ່ເຫຼືອນັ້ນແມ່ນນ້ຳທີ່ໄຫຼຜ່ານເຂດຊົນລະປະທານ ແລະ ເຫຼືອຈາກການນຳໃຊ້ຕົວຈິງ ແລ້ວໄຫຼອອກສູ່ບັນດາແມ່ນ້ຳ ແລະ ສາຍຫ້ວຍ ທີ່ຢູ່ນອກເຂດຊົນລະປະທານ, ມີປະລິມານປະມານ 84 ລ້ານ ມ³/ປີ, ຫຼື ປະມານ 0,67% ຂອງປະລິມານນ້ຳຝົນສະເລ່ຍປະຈຳປີທີ່ໄຫຼເຂົ້າໃນອ່າງຮັບນ້ຳ. ສ່ວນປະລິມານການໃຊ້ນ້ຳສຳລັບຊົນລະປະທານ ທັງໝົດສູງສຸດ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳສາຂານັ້ນ ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ຕາມພື້ນທີ່ເຂດຊົນລະປະທານເຊັ່ນ: ເຂດອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ ນ້ຳລ້າ ປະມານ 32 ລ້ານ ມ³/ປີ, ນ້ຳແຊ ປະມານ 19 ລ້ານ ມ³/ປີ, ນ້ຳລີ ປະມານ 18 ລ້ານ ມ³/ປີ, ນ້ຳຫາດ ປະມານ 17 ລ້ານ ມ³/ປີ (ຕາຕະລາງທີ 7 ແລະ ຮູບທີ19).

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

ຮູບທີ 19: ແຜນທີ່ການໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບຊົນລະປະທານ

ການດູດນໍ້າຊົນລະປະທານ ມານໍາໃຊ້ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນປ່ຽນແປງຕາມແຕ່ລະໄລຍະຂອງລະດູການ ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວປະລິມານການໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານ ໃນລະດູແລ້ງ (ເດືອນພະຈິກ-ເດືອນເມສາ) ແມ່ນປະມານ 8,60 ລ້ານມ³/ເດືອນ; ສ່ວນໃນລະດູຝົນນັ້ນ (ເດືອນພຶດສະພາ-ເດືອນຕຸລາ) ກໍຍັງມີການໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານ ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ສະເລ່ຍແມ່ນປະມານ 11 ລ້ານ ມ³/ເດືອນ, ໝາຍຄວາມວ່າເປັນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຊົນລະປະທານຮ່ວມກັບນໍ້າຝົນ. ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານມີປະລິມານນໍາໃຊ້ສູງ ໃນຊ່ວງໄລຍະຕົກກ້າ ແລະ ປັກດໍາຕົ້ນກ້າ (ຊ່ວງເດືອນພຶດສະພາ - ມິຖຸນາ) ໂດຍສະເລ່ຍປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຢູ່ລະຫວ່າງ 14-20 ລ້ານມ³/ເດືອນ. ໂດຍສະເລ່ຍແລ້ວປະລິມານການໄຫຼອອກຂອງນໍ້າ ສູນອກເຂດຊົນລະປະທານ ແມ່ນປະມານ 9 ລ້ານ ມ³/ເດືອນ, ເຊິ່ງແຕ່ລະປີກໍມີການປ່ຽນແປງປະລິມານຕາມລະດູການ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານັ້ນ ມີການນໍາໃຊ້ຫຼາຍກວ່າເຂດອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ນໍ້າລ້າ, ນໍ້າແຊ, ນໍ້າລີ ແລະ ນໍ້າຫາດ (ຕາຕະລາງທີ 7) ເນື່ອງຈາກເຂດດັ່ງກ່າວນັ້ນ ມີຊົນລະປະທານຂະໜາດໃຫຍ່ ກວ່າເຂດອື່ນ.

ຕາຕະລາງທີ 7: ອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາທີ່ມີການນຳໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານຫຼາຍ

		ນ້ຳລ້າ	ນ້ຳແຊ	ນ້ຳລື	ນ້ຳຫາດ
ປະເພດຊົນລະປະທານ	ເຂດຊົນລະປະທານທີ່ສຳຄັນ	ນ້ຳທາ 3, ຝາຍໄຮ, ນ້ຳຍັງ, ຝາຍຄຳພິມ, ນ້ຳລັງ (ເທຍງຽວ), ພຽນ, ຫວ້ຍພຽງ 3	ຫ້ວຍນ້ຳພູລີ 1, ຫ້ວຍນ້ຳເວີນ 2, ຫ້ວຍນ້ຳຕິງ 3, ຫ້ວຍນ້ຳແວນ, ຫ້ວຍນ້ຳຄອຍ 1, ຫ້ວຍນ້ຳລັບ 1, ຫ້ວຍນ້ຳແວນ 2, ຫ້ວຍນ້ຳມິງ, ຫ້ວຍນ້ຳຫົກ, ຫ້ວຍນ້ຳຮູ, ຫ້ວຍນ້ຳຄຳ 3, ນ້ຳຕິງ 5, ນ້ຳພວງ, ນ້ຳມຸດ 1, ນ້ຳມຸດ 2, ນ້ຳຈັນ 1, ນ້ຳຈັນ 2, ຫ້ວຍນ້ຳເຢັດ, ຫ້ວຍນ້ຳແວນ 4, ນ້ຳຕິງ 2, ຫ້ວຍກ້ອກ	ນ້ຳບອນ, ຫ້ວຍພຽງ, ຫໍ່ເອົາ ນ້ຳ, ເທຍແປນ, ນ້ຳຫຽມ, ນ້ຳລື, ສີໄພ, ຫ້ວຍພຽງ 3, ນ້ຳແກ້ວ, ຫ້ວຍພຽງ 1, ນ້ຳຊ້າງ, ຝາຍຈອມແຈ້ງ, ຝາຍກາງບ້ານ, ເທຍຜາມັນ, ຈານ້, ແພນ, ກ້ອກ ຫ້ວຍ, ບຸນຮັກ, ນ້ຳເກີ, ຫ້ວຍພວງ, ນ້ຳຍື່ມ	ນ້ຳຄາ 1, ນ້ຳຄາ 2, ຫ້ວຍສັງ, ຫ້ວຍລຽງ 1, ຫ້ວຍລຽງ 2, ຫ້ວຍເນີມ, ຫ້ວຍກູນ, ຫ້ວຍເກີຍ, ຫ້ວຍເກີຍ 2, ຫ້ວຍທົວ, ຫ້ວຍລຽງ 3
	ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານ (ເຮັກຕາ)	1.616	879	1.076	894
	ການໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ (ລ້ານມ ³ /ປີ)	32	19	18	17
	ນ້ຳໄຫຼອອກກັບຄືນ (ລ້ານມ ³ /ປີ)	10	5	6	5
	ປະລິມານສຸດທິ (ລ້ານມ ³ /ປີ)	22	14	12	12
ລັກສະນະການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ Land use characteristics	ທັງນາ (ເຮັກຕາ)	1.864	1.474	951	2.860
	ການປູກຝັງເຂດສູງ (ເຮັກຕາ)	340	812	131	1.933
	ສວນປູກ (ກມ ²)	0,00	0,57	0	0
	ການກະສິກຳອື່ນໆ (ກມ ²)	57,17	124,95	18,33	72,17

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊິສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

2.4.3 ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ

ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີ 2 ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ ທີ່ກໍາລັງດໍາເນີນການຜະລິດກະແສໄຟຟ້າ, ເຂື່ອນທີ່ກໍາລັງກໍ່ສ້າງ 2 ເຂື່ອນ ແລະ ອີກ 3 ເຂື່ອນແມ່ນກໍາລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້. ເຂື່ອນໄຟຟ້າທີ່ກໍາລັງດໍາເນີນງານກະຜະລິດກະແສໄຟຟ້າມີ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາ 1 ແລະ ເຂື່ອນນໍ້າທາ 3. ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາ1 ສ້າງຂຶ້ນຕາມສາຍນໍ້າທາທີ່ ເມືອງຜາອຸດົມ ຂອງແຂວງບໍ່ແກ້ວ ເລີ່ມນໍາໃຊ້ໃນປີ 2019 ດ້ວຍກໍາລັງງານຜະລິດ 168 ເມກາວັດ ໂດຍແມ່ນການລົງທຶນຮ່ວມກັນລະຫວ່າງ ບໍລິສັດ ໄຟຟ້າພາກໃຕ້ຂອງ ສປຈີນ (ໄຊນາຊ້າວເທິນກຼິດ (China Southern Grid Co. Ltd.)) ຖືຫຸ້ນ 80% ແລະ ບໍລິສັດໄຟຟ້າລາວຖືຫຸ້ນ 20%; ສ່ວນເຂື່ອນນໍ້າທາ 3 ສ້າງຢູ່ຕອນເທິງຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເລີ່ມນໍາໃຊ້ໃນປີ 2011 ເປັນເຂື່ອນຂະໜາດນ້ອຍ ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ພາຍໃນ ດ້ວຍກໍາລັງງານຜະລິດ 1,25 ເມກາວັດ. ສ່ວນເຂື່ອນໄຟຟ້າອີກ 2 ແຫ່ງທີ່ກໍາລັງກໍ່ສ້າງແມ່ນ ເຂື່ອນນໍ້າທາ (ຫາດໝວກ) ມີກໍາລັງງານຜະລິດ 37,5 ເມກາວັດ ຢູ່ເມືອງ ຜາອຸດົມ ຂອງແຂວງບໍ່ແກ້ວ ແລະ ເຂື່ອນນໍ້າທາ (ນໍ້າຕາລານ) ຢູ່ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ດ້ວຍກໍາລັງງານຜະລິດ 5 ເມກາວັດ ເຊິ່ງມີແຜນການເລີ່ມຜະລິດໄຟໃນທ້າຍປີ 2021. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີເຂື່ອນນໍ້າທາ2 ທີ່ມີເປົ້າໝາຍຈະຜະລິດດ້ວຍກໍາລັງ 60 ເມກາວັດ ທີ່ໄດ້ເຊັນບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈໃນ ປີ 2015, ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນດໍາເນີນການກໍ່ສ້າງຕົວຈິງເທື່ອ ແລະ ອີກສອງໂຄງການໃໝ່ ທີ່ກໍາລັງຢູ່ໃນຂັ້ນຕອນການສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ຢູ່ ເມືອງປາກທາ ຂອງແຂວງບໍ່ແກ້ວ ດ້ວຍກໍາລັງ 15 ເມກາວັດ ແລະ ເຂດໄກ້ ເມືອງວຽງພູ ຄາ ດ້ວຍກໍາລັງງານຜະລິດປະມານ 5 ເມກາວັດ (ຕາຕະລາງທີ 8).

ຕາຕະລາງທີ 8: ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າທາ

ລໍາດັບ	ເຂື່ອນ/ ໂຄງການ	ອ່າງ ຮັບນໍ້າ	ເມືອງ	ແຂວງ	ກໍາລັງງານ ຜະລິດ (ເມກາວັດ)	ປີນໍາໃຊ້	ໝາຍເຫດ
1	ນໍ້າທາ 1	ນໍ້າທາ	ຜາອຸດົມ	ບໍ່ແກ້ວ	168	2019	ດໍາເນີນການຜະລິດ
2	ນໍ້າທາ 3	ນໍ້າທາ	ນໍ້າທາ	ຫຼວງນໍ້າທາ	1,25	2011	
3	ນໍ້າທາ (ຫາດໝວກ)	ນໍ້າທາ	ຜາອຸດົມ	ບໍ່ແກ້ວ	37,5	2021	ກໍາລັງກໍ່ສ້າງ
4	ນໍ້າຕາລານ	ນໍ້າທາ	ຫຼວງນໍ້າທາ	ຫຼວງນໍ້າທາ	5	2021	
5	ນໍ້າທາ 2	ນໍ້າທາ	ຫຼວງນໍ້າທາ	ຫຼວງນໍ້າທາ	60	2027	ຄາດວ່າຈະ ພັດທະນາ
6	ນໍ້າທາ	ນໍ້າທາ	ປາກທາ	ບໍ່ແກ້ວ	14	-	ກໍາລັງສຶກສາ ຄວາມເປັນໄປໄດ້
7	ນໍ້າທາ	ນໍ້າທາ	ນາແລ	ຫຼວງນໍ້າທາ	5	-	

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, 2021.

2.4.4 ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່

ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າທາ ຈະມີໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ ເຊິ່ງສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຢູ່ໃນເຂດຕອນເໜືອ ແລະ ຕາເວນອອກ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ເມືອງນາໝີ້. ບັນດາໂຮງງານທີ່ສໍາຄັນ ທີ່ມີການນໍາໃຊ້ປະລິມານນໍ້າໃນຈໍານວນຫຼາຍ ແລະ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຄຸນນະພາບນໍ້າ ໃນເຂດ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ປະກອບມີ: ໂຮງງານປຸງແຕ່ຢາງພາລາ, ໂຮງງານຜະລິດວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່, ໂຮງງານຂຸດຄົ້ນ ແລະ ຂົບຫີນ, ໂຮງງານແປຮູບ ແລະ ຫຸ້ມຫໍ່ຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ, ໂຮງງານຜະລິດເຈ້ຍ, ໂຮງງານຢາສູບ ແລະ ໂຮງງານອື່ນໆ, ນອກນັ້ນຍັງມີຂ້າງນໍ້າມັນຕ່າງໆອີກດ້ວຍ (ຕາຕະລາງທີ 9).

ຕາຕະລາງທີ 9: ໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາຈໍານວນໜຶ່ງ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າທາ

ລ/ດ	ປະເພດໂຄງການ	ຈໍານວນ (ບໍລິສັດ)
1	ໂຮງງານປຸງແຕ່ຢາງພາລາ, ໜົບຢາງແຜ່ນ ແລະ ສາງຢາງພະລາ	7
2	ຂຸດຄົ້ນ ແລະ ສ້າງຕັ້ງໂຮງງານຂົບຫີນ	23
3	ໂຮງງານຜະລິດເຈ້ຍ, ເຈ້ຍກໍ່, ເຈ້ຍສໍາເລັດຮູບ ແລະ ວັດສະດຸຫຸ້ມຫໍ່	6
4	ໂຮງງານຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ແປຮູບພືດກະສິກໍາ	4
5	ຟາມລ້ຽງສັດ (ໝູ, ໄກ່)	2
6	ໂຮງງານຜະລິດຢາ	2
7	ໂຮງງານຢາສູບ	2
8	ໂຮງງານຜະລິດປຸ່ຍ	1
9	ໂຮງງານເກືອ	2
10	ໂຮງງານຊີມັງ	1
11	ໂຮງງານນໍ້າດື່ມ, ນໍ້າກ້ອນ	23

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, 2021; ພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງອຸດົມໄຊ, 2021; ອົງການປົກຄອງເມືອງຜາອຸດົມ, 2021).

ສໍາລັບການສໍາຫຼວດຊອກຄົ້ນແຮ່ທາດນັ້ນ, ຍັງມີບໍລິສັດທີ່ດໍາເນີນການສໍາຫຼວດຊອກຄົ້ນແຮ່ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການສໍາຫຼວດ, ຊອກຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຢູ່ທີ່ເມືອງນາໝີ ມີໂຮງງານຂຸດຄົ້ນປຸງແຕ່ງແຮ່ຊີນ-ສັງກະສີ 1 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຂຸດຄົ້ນແຮ່ທອງແດງ ແລະ ແຮ່ເຫຼັກ 2 ແຫ່ງ, ໂຮງງານຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ບາລິດ 1 ແຫ່ງ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ຄໍາ ຢູ່ເຂດຊາຍແດນອ່າງຮັບນໍ້າ ເຂດເມືອງປາກແບ່ງ, ແຂວງອຸດົມໄຊ.

2.4.5 ທ່ອງທ່ຽວ

ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍ ທາງດ້ານວັດທະນະທໍາ ແລະ ທໍາມະຊາດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ການທ່ອງທ່ຽວເຂດປ່າສະຫງວນນໍ້າທາ ທີ່ເປັນການທ່ອງທ່ຽວທາງທໍາມະຊາດ ທີ່ສາມາດເດີນປ່າແບບໄປ-ກັບມື້ດຽວ ຫຼື ຫຼາຍມື້ໄດ້ ໂດຍມີປະຊາຊົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຜ່ານການຝຶກອົບຮົມແລ້ວ ເປັນຜູ້ນໍາທ່ຽວໃນເຂດປ່າສະຫງວນ. ການທ່ອງທ່ຽວ ຈະລວມມີການຢ້ຽມຊົມບັນດາບ້ານ ແລະ ການບໍລິການທີ່ພັກເຊົາໃນຊຸມຊົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການທ່ຽວປ່າສະຫງວນ ຍັງມີກິດຈະກໍາອື່ນໆທີ່ຫຼາກຫຼາຍຕິດພັນ ເຊັ່ນ ຕັ້ງແຄ້ມໃນປ່າ ຫຼື ຕັ້ງແຄ້ມຕາມສາຍນໍ້າ, ການເດີນປ່າເບິ່ງສັດປ່າ, ການລ່ອງແພ, ຂີ່ເຮືອກາຍໂກ, ການຂີ່ເຮືອຕາມສາຍນໍ້າທາ

ແລະ ນໍ້າສາຂາ ທີ່ສາມາດເບິ່ງນົກຊະນິດຕ່າງໆ, ການເຂົ້າພັກກັບຊຸມຊົນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ການດໍາລົງຊີວິດຂອງຊຸມຊົນ. ການທ່ອງທ່ຽວທໍາມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ ໄດ້ສ້າງຜົນປະໂຫຍດຢ່າງແທ້ຈິງ ຕໍ່ປະຊາຊົນ ໂດຍການສ້າງການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນໃນບັນດາກິດຈະກໍາການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ. ການປົກປັກຮັກສາທໍາມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທໍາ ແມ່ນຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການສົ່ງເສີມ ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸຮັກຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ.

ສະເພາະຢູ່ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ມີສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທໍາມະຊາດ 10 ແຫ່ງ ເປັນຕົ້ນ: ຕາດນໍ້າທ່ຽງ, ຕາດຫ້ວຍດໍາ; ແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງດ້ານວັດທະນະທໍາ 5 ແຫ່ງ, ແລະ ສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທາງປະຫວັດສາດ 1 ແຫ່ງ. ຢູ່ເມືອງນາໝໍ້ ມີສະຖານທີ່ທາງທໍາມະຊາດທີ່ເປັນທໍາແຮງໃນການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ 9 ແຫ່ງ, ດ້ານວັດທະນະທໍາ 8 ແຫ່ງ ແລະ ດ້ານປະຫວັດສາດ 1 ແຫ່ງ. ສ່ວນຢູ່ເມືອງຜາອຸດົມມີ ນໍ້າຕົກຕາດຂຸນລຸ້-ນາງອົວ ທີ່ຈະເປັນທໍາແຮງໃນການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວເຊັ່ນກັນ. ແລະ ເມືອງນາແລ ຈະມີຖໍ້ານໍ້າກູດ ແລະ ບໍລິເວນໜ້າເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າທາ1 ທີ່ຈະເປັນ ທໍາແຮງ ໃນການພັດທະນາເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວ ໃນອະນາຄົດ.

2.4.6 ຄົມມະນາຄົມທາງນໍ້າ

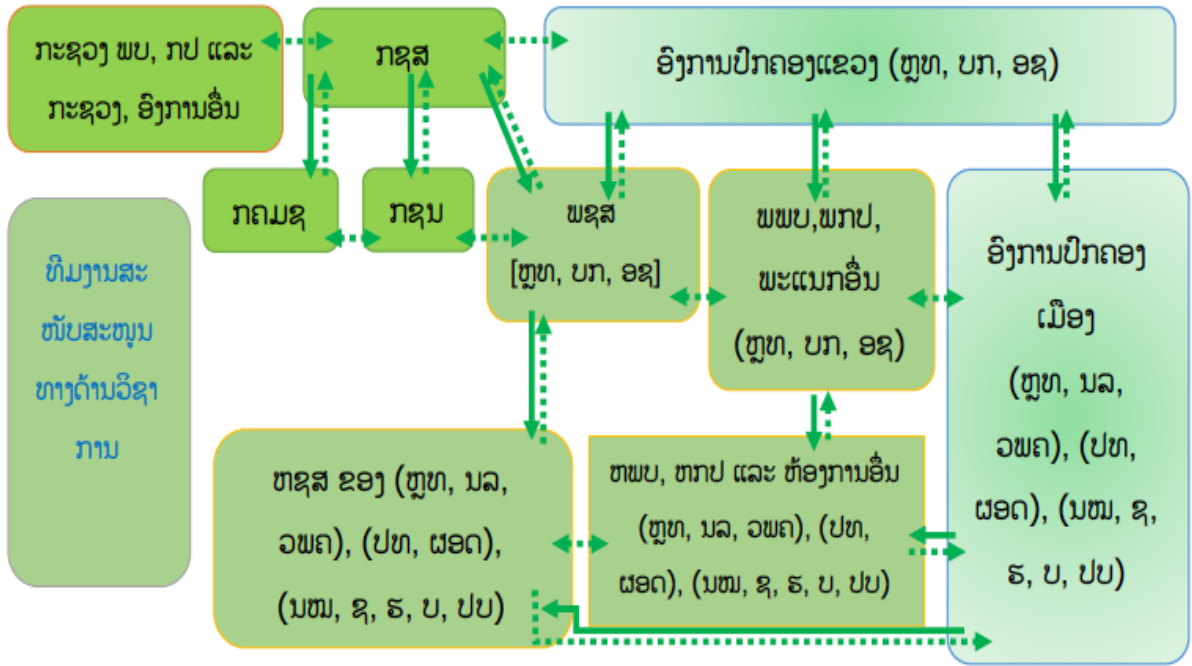
ສາຍນໍ້າທາ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການເດີນເຮືອ ໂດຍສະເພາະແມ່ນການເດີນທາງລະຫວ່າງ ເມືອງຫາເມືອງ ແລະ ບ້ານຫາບ້ານ. ການເດີນທາງດ້ວຍເຮືອຂະໜາດນ້ອຍ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັນລະຫວ່າງເມືອງພາຍໃນແຂວງເຊັ່ນ ແຕ່ ເມືອງນາແລ ຂຶ້ນມາຫາ ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ເຊື່ອມໂຍງກັນລະຫວ່າງແຂວງອື່ນເຊັ່ນ ແຕ່ ເມືອງນາແລ ຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ໄປຫາ ເມືອງຜາອຸດົມ ຂອງແຂວງບໍ່ແກ້ວ. ສັງເກດໄດ້ວ່າ ການນໍາໃຊ້ເຮືອໃນ ເຂດເມືອງນາແລ ແມ່ນຫຼາຍກວ່າເຂດອື່ນໆ. ປະຊາຊົນສ່ວນໜຶ່ງນໍາໃຊ້ເຮືອ ເພື່ອເດີນທາງໄປເຂດພື້ນທີ່ການຜະລິດຂອງເຂົາເຈົ້າ. ນອກຈາກນີ້, ປະຊາຊົນ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວໄດ້ມີການເດີນເຮືອ ເພື່ອການທ່ອງທ່ຽວທາງທໍາມະຊາດ ແລະ ພັກຜ່ອນ ໂດຍສະເພາະ ຕາມສາຍນໍ້າສາຂາ ທີ່ຢູ່ໃນເຂດປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດນໍ້າຫ້າ ແລະ ເຂດໜ້າເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າທາ1 ເພື່ອທ່ຽວຊົມທໍາມະຊາດ ເຂດເໜືອເຂື່ອນ.

2.5 ອົງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ

ດໍາລັດວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ, ສະບັບເລກທີ 20/ລບ, ລົງວັນທີ 20 ມັງກອນ 2021 ໄດ້ກໍານົດວ່າ ກຊສ ເປັນອົງການທີ່ຮັບຜິດຊອບຫຼັກໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ. ກຊສ ມີພາລະບົດບາດໃນການຮ່ວມມືກັບ ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່ (ກພບ), ກະຊວງກະສິກໍາແລະ ປ່າໄມ້ (ກກປ) ແລະ ບັນດາກະຊວງອື່ນໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ລວມທັງອົງການປົກຄອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ. ໂຄງສ້າງຂອງການຈັດຕັ້ງສາຍຕັ້ງ ຄະນະຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມອ່າງຮັບນໍ້າ ປະກອບມີ ກຊສ, ພະແນກຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແຂວງ (ພຊສ), ຫ້ອງການຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມເມືອງ (ຫຊສ). ຄະນະກໍາມະການປະສານງານອ່າງຮັບນໍ້າ ສາມາດສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໄດ້ ຖ້າມີຄວາມຈໍາເປັນ.

ກຊສ ຮັບຜິດຊອບໃນການປະສານງານກັບບັນດາກະຊວງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ໃນການສ້າງຍຸດທະສາດ, ແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ດໍາເນີນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ, ການປະເມີນນໍ້າ ແລະ

ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຮ່ວມທັງການກະກຽມ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ດ້ວຍການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງ. ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າໄດ້ລະບຸ ອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕ່າງໆ ທີ່ຈະມີ ສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ການປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການ ແມ່ນຈະອີງໃສ່ໂຄງປະກອບການຈັດຕັ້ງທີ່ມີຢູ່ ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ (ຮູບທີ 20).

ຮູບທີ 20: ໂຄງສ້າງ ອົງການຈັດຕັ້ງຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ

III. ການປະເມີນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

3.1 ການປະເມີນປະລິມານນໍ້າໜ້າດິນ

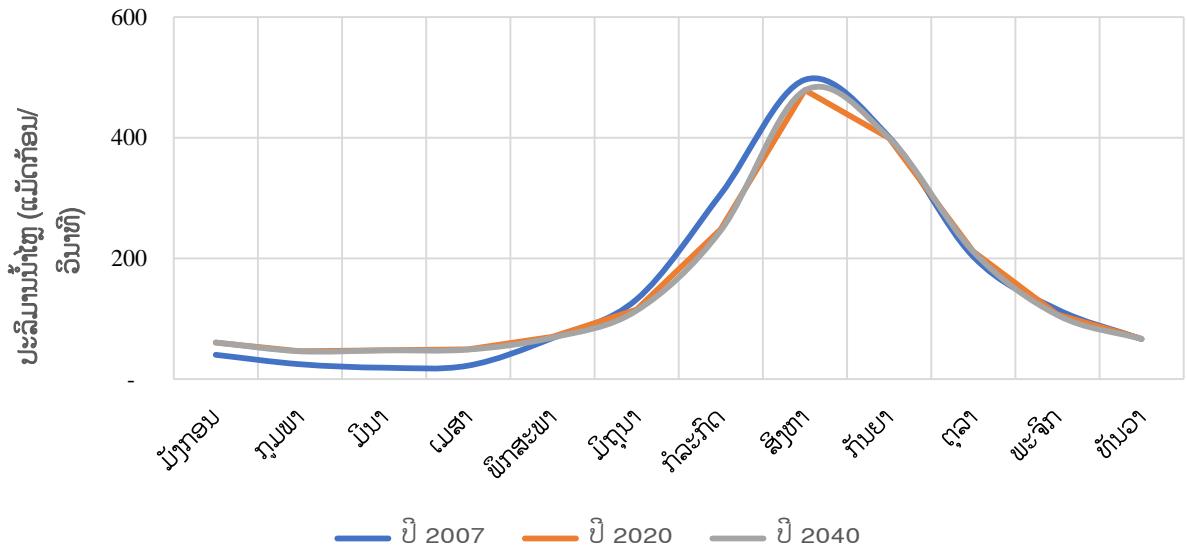
ນໍ້າທາ ມີລະດັບນໍ້າ ແລະ ກະແສການໄຫຼທີ່ປ່ຽນແປງໄປຕາມລະດູການ. ກະແສການໄຫຼ ສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ແມ່ນປະມານ 158 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ສະເລ່ຍສູງສຸດ 1.207 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ແລະ ຕໍ່າສຸດ ແມ່ນ 43 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ. ຜ່ານການສົມທຽບ ແລະ ການຄາດຄະເນໃນ ລະຫວ່າງປີ 2007, 2020 ແລະ 2040 ເຫັນວ່າມີ ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນຄົງທີ່ຢູ່ປະມານ 158 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດ ຂອງປີ 2007 ແມ່ນ 19 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນເດືອນ ມີນາ ແລະ ປະກົດວ່າ ຈະເກີດມີກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດໄວ້ ຂຶ້ນໃນ ເດືອນກຸມພາ ໃນຊຸມປີ 2020 ແລະ 2040 ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບ 46 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ, ກະແສການໄຫຼ ສະເລ່ຍສູງສຸດແມ່ນຢູ່ໃນເດືອນສິງຫາ ແລະ ສັງເກດ ເຫັນວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ ຈະຫຼຸດລົງຈາກ 496 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນປີ 2007 ເຖິງ 479 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນປີ 2020 ແລະ 478 ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ ໃນປີ 2040 ແລະ ເຫັນໄດ້ວ່າ ປະລິມານນໍ້າໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ສໍາລັບປີ 2020 ແລະ 2040 ແມ່ນຢູ່ໃນລະດັບໃກ້ຄຽງກັນ (ຕາ ຕະລາງທີ່ 10 ແລະ ຮູບທີ່ 21).

ຕາຕະລາງທີ່ 10: ສົມທຽບກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ປີ 2007, ປີ 2020 ແລະ ຄາດຄະເນ ປີ 2040

ເດືອນ	ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ 2007	ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ 2020	ປະລິມານນໍ້າໄຫຼ 2040
	ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ)	ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ)	ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ)
ມັງກອນ	40	61	61
ກຸມພາ	25	46	46
ມີນາ	19	48	48
ເມສາ	22	49	49
ພຶດສະພາ	68	70	69
ມິຖຸນາ	132	115	113
ກໍລະກົດ	306	248	246
ສິງຫາ	496	479	478
ກັນຍາ	401	399	399
ຕຸລາ	203	212	211
ພະຈິກ	115	107	106
ທັນວາ	66	67	66
ສະເລ່ຍ	158	158	158

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ, 2021).

ເຖິງວ່າຈະມີການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ກໍ່ຕາມ, ຈາກການ ປະ ເມີນຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງ ປະລິມານນໍ້າຝົນ, ອຸນຫະພູມ, ຄວາມຊຸ່ມ ແລະ ປັດໃຈອື່ນໆກ່ຽວຂ້ອງນັ້ນ ເຫັນວ່າບໍ່ ມີຄວາມແຕກຕ່າງສູງຫຼາຍ ຖ້າທຽບໃສ່ສະຖິຕິ ແລະ ຜົນການປະເມີນໃນປະຈຸບັນ. ສະນັ້ນ, ການຄາດຄະເນ ປະລິມານກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນຂອງນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າທາ ຮອດປີ 2040 ຈະມີການປ່ຽນແປງ ຫຼຸດລົງ ຈາກກະແສການໄຫຼໃນ ປະຈຸບັນພຽງເລັກນ້ອຍ.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະກຳມາທິການແມ່ນໍ້າຂອງສາກົນ, 2021)

ຮູບທີ 21: ສົມທຽບປະລິມານນໍ້າໄຫຼສະເລ່ຍລາຍເດືອນ ປີ 2007, ປີ 2020 ແລະ ປີ 2040

ຄາດຄະເນກະແສການໄຫຼ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແມ່ນສະແດງດັ່ງຕາຕະລາງທີ 11. ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາທີ່ມີກະແສ ການໄຫຼຂອງນໍ້າ ສະເລ່ຍປະຈຳປີ ແລະ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ສູງກວ່າອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາອື່ນໆ ແມ່ນອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ນໍ້າລ້າ, ນໍ້າແຊ ແລະ ນໍ້າຫ້າ. ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງກະແສການໄຫຼ ສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດຂອງ ສາຂາຮັບນໍ້າເກືອບທັງໝົດ ຈະຕໍ່າກວ່າ 1 ແມັດກ້ອນຕໍ່ວິນາທີ. ມີພຽງແຕ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າລ້າ ທີ່ມີກະແສການໄຫຼ 1,2 ແມັດກ້ອນຕໍ່ວິນາທີ. ຄາດຄະເນວ່າ ການປ່ຽນແປງປະລິມານກະແສການໄຫຼຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ຮອດປີ 2030 ແລະ ປີ 2040 ນັ້ນ ຈະມີການປ່ຽນແປງພຽງໃນລະດັບຕໍ່າ.

ຕາຕະລາງທີ 11: ກະແສການໄຫຼຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ (ແມັດກ້ອນ/ວິນາທີ)

ກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍ	ນໍ້າລ້າ	ນໍ້າຕະລານ	ນໍ້າລີ	ນໍ້າແຊ	ນໍ້າຫ້າ	ນໍ້າຂອນ	ຫ້ວຍນໍ້າຕິງ	ນໍ້າຄົງ
ປະຈຳປີ	14,7	8,1	5,0	9,9	8,7	1,6	3,7	4,7
ລະດູຝົນ	28,0	15,6	9,6	19,1	16,5	3,1	7,2	9,0
ລະດູແລ້ງ	1,2	0,6	0,5	0,7	0,8	0,2	0,3	0,4
	ນໍ້າແຫງ	ນໍ້າຍ້າງ	ນໍ້າລາວ	ນໍ້າກະຕັບ	ນໍ້າຍ້າວ	ນໍ້າຫາດ	ຫ້ວຍປຸ່ງ	ນໍ້າຄອນ
ປະຈຳປີ	3,1	1,7	2,0	2,9	1,3	6,1	2,4	5,0
ລະດູຝົນ	5,9	3,3	3,8	5,5	2,4	11,8	4,6	9,6
ລະດູແລ້ງ	0,2	0,1	0,2	0,3	0,1	0,5	0,2	0,2

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

ໂດຍສະເລ່ຍປະລິມານນໍ້າທັງໝົດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ທີ່ໄຫຼເຂົ້າຈາກນໍ້າຝົນ ແມ່ນມີປະມານ 12.579 ລ້ານ ມ³/ປີ. ການສູນເສຍນໍ້າຕາມທໍາມະຊາດ ຈາກການລະເຫີຍອາຍ, ການຊົມຜ່ານຊັ້ນດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ ແມ່ນມີປະມານ 71,62% ຂອງປະລິມານນໍ້າຝົນທີ່ໄດ້ຮັບເຂົ້າສູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ. ສ່ວນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຕົວຈິງທັງໝົດ (ການໃຊ້ນໍ້າໃນເຂດຊົນລະປະທານສຸດທິ ແລະ ນໍ້າໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ) ແມ່ນປະມານ 88 ລ້ານ ມ³/ປີ; ຖ້າລວມກັນແລ້ວ ການນໍາໃຊ້ຕົວຈິງຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນ ສະເລ່ຍ ປະມານ 3.570 ລ້ານ ມ³/ປີ. ສະເພາະການລະເຫີຍອາຍຈາກອ່າງເກັບນໍ້າຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າທາ 1 ສະເລ່ຍ ແມ່ນມີຕໍ່າກວ່າ 1 ລ້ານ ມ³/ປີ ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ປີ 2019 ເປັນຕົ້ນມາ. ປະລິມານນໍ້າທີ່ມີ ປະມານ 3.482 ລ້ານ ມ³/ປີ (27,68%) ຂອງປະລິມານນໍ້າໜ້າດິນນັ້ນ ແມ່ນໄຫຼອອກຈາກອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ສູ່ແມ່ນໍ້າຂອງ (ຕາຕະລາງທີ 12). ປະລິມານນໍ້າຫຼ້ານີ້ ສະແດງເຖິງປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງມີໃຊ້ເພື່ອການຂະຫຍາຍຕົວໃນອະນາຄົດ ໃນຂົງເຂດຊົນລະປະທານ, ການນໍາໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ. ໝາຍຄວາມວ່າປະລິມານນໍ້າໜ້າດິນ ຍັງມີປະລິມານເຫຼືອຫຼາຍຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຊົມໃຊ້ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ. ເພາະວ່າການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນຕົວຈິງ ຂອງປະຊາຊົນຍັງໜ້ອຍຫຼາຍ, ການສູນເສຍນໍ້າ ຈາກການເຫີຍອາຍຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ໃນປະຈຸບັນມີໜ້ອຍເຊັ່ນກັນ. ນອກຈາກນີ້, ການສູນເສຍນໍ້າຈາກ ການລະເຫີຍອາຍ ແລະ ການຊົມຜ່ານລົງຊັ້ນໃຕ້ດິນ ແມ່ນສູງ, ເມື່ອທຽບກັບອ່າງຮັບນໍ້າອື່ນໆ ໃນພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ. ແຕ່ວ່າ, ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຂໍ້ມູນວັດແທກການໄຫຼຂອງນໍ້າ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດກວດສອບປະເມີນປະລິມານນໍ້າ ທີ່ສູນເສຍນັ້ນໄດ້. ຕາຕະລາງທີ 13 ໄດ້ສະຫຼຸບການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການ ປີ 2020 ແລະ 2040 ໂດຍສົມທຽບໃສ່ປະລິມານນໍ້າໃນອ່າງ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແຕ່ປີ 2020 ຫາ 2040 ແມ່ນລຸດລົງປະມານ 629 ລ້ານ ມ³/ປີ, ສ່ວນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ.

ຕາຕະລາງທີ 12: ຄວາມດຸ່ນດ່ຽງຂອງນໍ້າ ຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ

	ອົງປະກອບ	ບໍລິມາດ (ລ້ານ ມ ³ /ປີ)
ນໍ້າໄຫຼເຂົ້າ	ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ (ນໍ້າຝົນ)	12.579
ນໍ້າໄຫຼອອກ	ການນໍາໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານທັງໝົດ	117
	ນໍ້າທີ່ໄຫຼອອກຄືນຈາກເຂດຊົນລະປະທານ	33
	ການນໍາໃຊ້ຕົວຈິງ (ປະລິມານສຸດທິ) ຂອງຊົນລະປະທານ	84
	ນໍ້າທີ່ໃຊ້ໃນຄົວເຮືອນ	4
	ກາຍລະເຫີຍອາຍອອກຈາກເຂື່ອນໄຟຟ້າ ນໍ້າທາ 1	<1
	ການເສຍນໍ້າຕາມທໍາມະຊາດ (ການຊົມຜ່ານລົງພື້ນດິນ, ໃຕ້ດິນ ແລະ ການລະເຫີຍອາຍ)	9.009
	ການໄຫຼອອກຕາມສາຍນໍ້າຕ່າງໆ	3.482

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

ຕາຕະລາງທີ 13: ສະຫຼຸບການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການ ປີ 2020 ແລະ 2040 (ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານ ມ³/ປີ)

ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ	ປີ 2020	ປີ 2040
ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ	12.579	11.950
ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	3,72	4,66

ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບ ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ	<1	1
ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບ ກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ	118,2	121,5

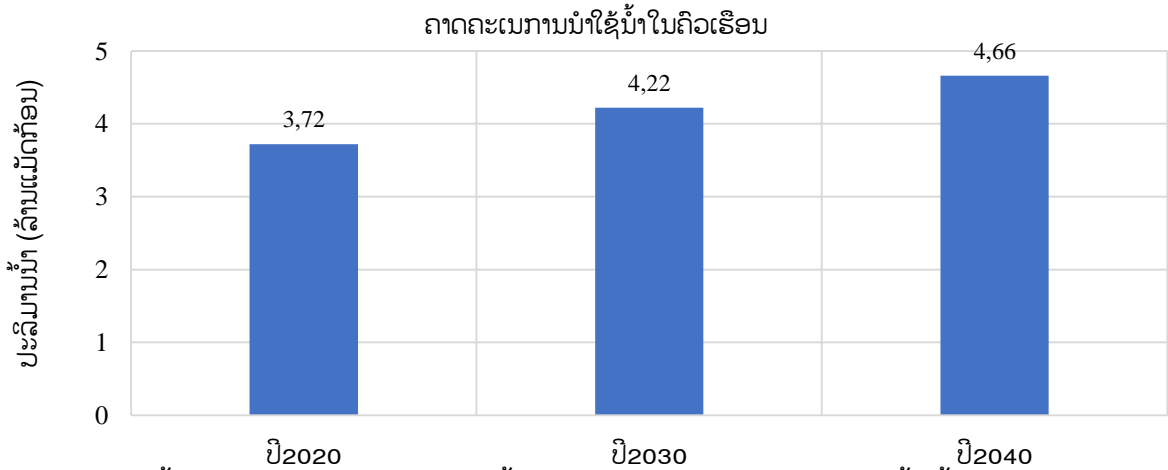
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານການປະເມີນນໍ້າ ແລະ ແບບຈໍາລອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ນໍ້າທາ, 2021).

3.2 ການປະເມີນການໃຊ້ນໍ້າໃນອະນາຄົດ

ການປະເມີນການໃຊ້ນໍ້າໃນອະນາຄົດ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ຈົນຮອດ ປີ 2040, ເປັນການປະເມີນເພື່ອສຶກສາທໍາແຮງ ທີ່ມີຂອງປະລິມານນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ເພື່ອການຈັດສັນແບ່ງປັນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຫ້ບັນດາຂະແໜງການໄດ້ນໍາໃຊ້ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ສາມາດຮອງຮັບຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວໃນອະນາຄົດໄດ້.

3.2.1 ອຸປະໂຫກ-ບໍລິໂພກ

ການຄາດຄະເນຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຄົວເຮືອນ ແມ່ນອີງໃສ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ ເຊິ່ງການຂະຫຍາຍຕົວແມ່ນຄິດໄລ່ ໂດຍອັດອີງຕາມການເຕີບໂຕແຫ່ງຊາດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຕໍ່ຫົວຄົນ ໃນຈໍານວນປະຊາກອນໃນພື້ນທີ່ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເຊິ່ງຄາດວ່າຄ່າສະເລ່ຍຂອງປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າຈາກຄົວເຮືອນແຕ່ລະປີ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 3,72 ລ້ານແມັດກ້ອນ ໃນປີ 2020 ເປັນ 4,22 ລ້ານແມັດກ້ອນ ໃນປີ 2030 ແລະ ເປັນ 4,66 ລ້ານແມັດກ້ອນ ໃນປີ 2040 ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 1,5% ໃນແຕ່ລະປີ (ຮູບທີ 22). ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງເຫັນວ່າປະລິມານຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ກວມເອົາປະມານ 70% ແລະ ຈະສູງກວ່າຄວາມຕ້ອງການຢູ່ເຂດຕົວເມືອງ ເພາະປະຊາກອນສ່ວນຫຼາຍດໍາລົງຊີວິດຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ, ເຊິ່ງຮອດປີ 2040 ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າຕໍ່ວັນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 18% (ຕາຕະລາງທີ 14).

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານການປະເມີນນໍ້າ ແລະ ແບບຈໍາລອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ນໍ້າທາ, 2021.

ຮູບທີ 22: ປະລິມານການໃຊ້ນໍ້າຂອງຄົວເຮືອນ

ຕາຕະລາງທີ 14: ປະເມີນການບໍລິໂພກໃນເຂດຕົວເມືອງ ແລະ ເຂດຊົນນະບົດ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ

ສະຖານທີ່	ຄວາມຕ້ອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າຕໍ່ວັນ (1000 ແມັດກ້ອນ)			
	2015	2020	2030	2040
ຕົວເມືອງ	2,2	2,38	2,71	2,99
ຊົນນະບົດ	7,2	7,80	8,87	9,78
ລວມທັງໝົດ	9,4	10,19	11,57	12,77

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊີສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

ສະເພາະການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນຄົວເຮືອນ ຂອງບັນດາອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານັ້ນ ຈະມີການ ປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນພຽງເລັກນ້ອຍ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າໃນປີ 2030 ແລະ 2040 ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າແມ່ນໄກ້ຄຽງກັນ. ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາທີ່ຈະມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າຫຼາຍກວ່າສາຂາອື່ນນັ້ນ ແມ່ນອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ: ນໍ້າລ້າ, ນໍ້າແຊ ແລະ ນໍ້າຫາດ, (ຕາຕະລາງທີ 15).

ຕາຕະລາງທີ 15: ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າຈາກຄົວເຮືອນຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ປີ 2020, 2030 ແລະ 2040 (ລ້ານມ³)

ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ	2020		2030		2040	
	ປະຈຳປີ	ເດືອນພະຈິກ-ເມສາ	ປະຈຳປີ	ເດືອນພະຈິກ-ເມສາ	ປະຈຳປີ	ເດືອນພະຈິກ-ເມສາ
ນໍ້າລ້າ	0,6465	0,3207	0,6606	0,3277	0,6663	0,3305
ນໍ້າຕະລານ	0,297	0,1473	0,3035	0,1505	0,3061	0,1518
ນໍ້າລື	0,1764	0,0875	0,1802	0,0894	0,1818	0,0902
ນໍ້າ ແຊ	0,5931	0,2942	0,606	0,3006	0,6112	0,3032
ນໍ້າຫ້າ	0,0841	0,0417	0,0859	0,0426	0,0866	0,043
ນໍ້າຂອນ	0,0185	0,0092	0,0189	0,0094	0,019	0,0094
ຫ້ວຍນໍ້າຕົງ	0,0253	0,0125	0,0258	0,0128	0,0261	0,0129
ນໍ້າຄົງ	0,0246	0,0122	0,0251	0,0125	0,0253	0,0126
ນໍ້າແຫງ	0,2296	0,1139	0,2346	0,1164	0,2366	0,1174
ນໍ້າຢ່າງ	0,039	0,0194	0,0399	0,0198	0,0402	0,02
ນໍ້າລາວ	0,213	0,1057	0,2177	0,108	0,2195	0,1089
ນໍ້າກະຕັບ	0,0268	0,0133	0,0273	0,0136	0,0276	0,0137
ນໍ້າຢ່າວ	0,0996	0,0494	0,1018	0,0505	0,1026	0,0509
ນໍ້າຫາດ	0,6018	0,2985	0,6149	0,305	0,6202	0,3076
ຫ້ວຍປຸງ	0,1873	0,0929	0,1914	0,0949	0,193	0,0957
ນໍ້າຄອນ	0,1803	0,0894	0,1842	0,0914	0,1858	0,0922

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊິສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

3.2.2 ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ

ການໃຊ້ນໍ້າ ຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໃນປະຈຸບັນແມ່ນຕໍ່າກວ່າ 1 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ, ເຊິ່ງເປັນປະລິມານທີ່ບໍ່ຫຼາຍ ຖ້າທຽບໃສ່ປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການອື່ນ. ເຖິງວ່າຈະມີການພັດທະນາເຂື່ອນເພີ່ມຂຶ້ນກໍຕາມ, ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ທີ່ມີແຜນຈະສ້າງຂຶ້ນໃໝ່ ຖືວ່າມີພື້ນທີ່ອ່າງເກັບນໍ້າທີ່ມີຂະໜາດບໍ່ໃຫຍ່ ແລະ ປະລິມານການລະເຫີຍອອກຂອງອາຍນໍ້າກໍຈະບໍ່ສູງ. ສະນັ້ນ, ການປ່ຽນແປງປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າທາ ໃນຂະແໜງການໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ ຮອດປີ 2030 ແລະ ປີ 2040 ນັ້ນ ຈະມີການປ່ຽນແປງເພີ່ມຂຶ້ນໃນລະດັບຕໍ່າ.

3.2.3 ກະສິກຳ ແລະ ຊົນລະປະທານ

ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ຊົນລະປະທານ ກໍ່ແມ່ນຂະແໜງການໜຶ່ງ ທີ່ໃຊ້ນໍ້າ ໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເຊິ່ງໃຊ້ໃນປະລິມານ 117-118 ລ້ານ ມ³/ປີ. ການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານກະສິກຳໃນອານາຄົດ ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມ ຕ້ອງການໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນ, ເຊິ່ງສະແດງອອກ ດັ່ງຕາຕະລາງທີ 16. ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ຕ້ອງການສໍາລັບຊົນລະ ປະທານ ຮອດປີ 2030 ແລະ 2040 ນັ້ນ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນພຽງເລັກນ້ອຍ ສະເລ່ຍປະມານ 4 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ ຖ້າ ທຽບໃສ່ປະລິມານການນໍາໃຊ້ໃນປະຈຸບັນ.

ຕາຕະລາງທີ 16: ຄາດຄະເນການໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານໃນອະນາຄົດໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

ຄາດຄະເນການໃຊ້ນໍ້າ	ປີ 2020	ປີ 2030	ປີ 2040
ຄາດຄະເນເນື້ອທີ່ກະສິກຳ (ກມ ²)	687	688	689
ການໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານປະຈຳປີ (ລ້ານ ມ ³ /ປີ)	118,2	120,7	121,5
ການໃຊ້ນໍ້າຊົນລະປະທານລະດູແລ້ງ (ລ້ານ ມ ³ /ປີ)	47,4	48,3	48,6

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊິສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ, 2021)

3.2.4 ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີການປົກຫຸ້ມຂອງປ່າໄມ້ໃນເຂດພື້ນທີ່ສູງຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊິ່ງມີເຖິງ 92% ແລະ ການ ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ແມ່ນມີໜ້ອຍຫຼາຍ. ໃນອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ມີ ປະມານ 1% ທີ່ແມ່ນທົ່ງນາ ແລະ ທີ່ເຫຼືອ ຈະເປັນ ການຜະລິດກະສິກໍາອື່ນໆ. ຄາດວ່າ ການຂະຫຍາຍກະສິກໍາໃນອະນາຄົດຈະເປັນສາເຫດຕົ້ນຕໍຂອງການປ່ຽນ ແປງ ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ໃນອ່າງຮັບນໍ້ານີ້. ສໍາລັບປະເພດການປ່ຽນແປງການປົກຫຸ້ມທີ່ດິນ ແລະ ປ່າໄມ້ອື່ນນັ້ນ ແມ່ນຖືວ່າ ຍັງຄົງຢູ່ຄົງທີ່ບໍ່ມີການປ່ຽນແປງ (ຕາຕະລາງທີ 17). ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນກະສິກໍາ ອາດຈະສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.

ຕາຕະລາງທີ 17: ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ

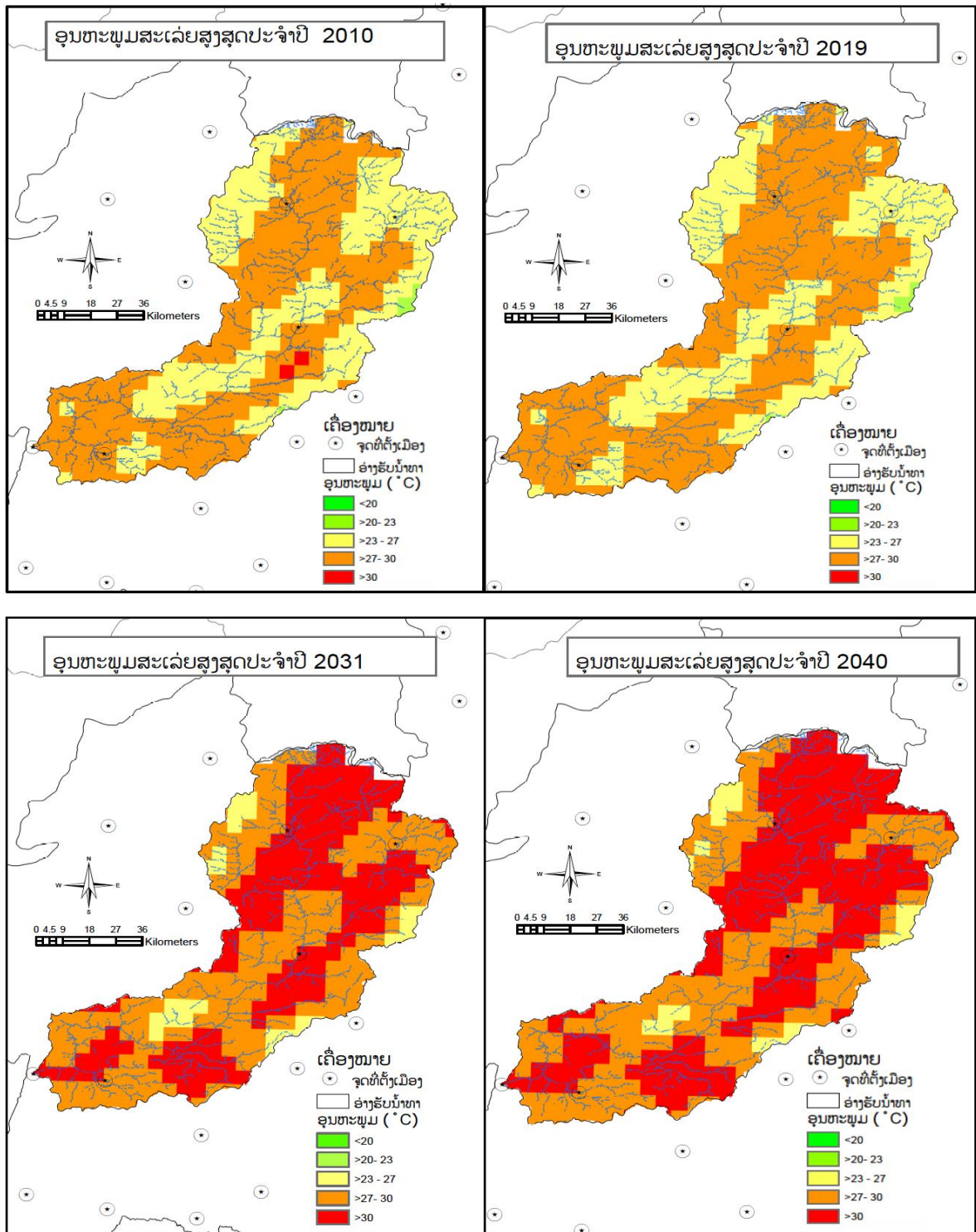
ປະເພດການປົກຫຸ້ມຂອງທີ່ດິນ	ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ (ກມ ²)			
	2015	2020	2030	2040
ເນື້ອທີ່ປ່າໄມ້ທັງໝົດ	8.001	8.001	8.001	8.001
ເນື້ອທີ່ກະສິກໍາທັງໝົດ	684	687	688	689
ທີ່ດິນທີ່ມີການຫັນປ່ຽນ (ທົ່ງຫຍ້າ, ດິນບໍລິເວນນໍ້າ)	5	2	1	0
ທີ່ດິນທີ່ບໍ່ມີການ ປ່ຽນແປງ (ນໍ້າ, ຕົວເມືອງ, ດິນເປົາວ່າງ ແລະ ຫີນ)	44	44	44	44
ເນື້ອທີ່ທັງໝົດ	8.737	8.737	8.737	8.737

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ເອີສຊິສເຕັມ (Earth Systems) ແລະ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດ ລ້ອມ, 2021)

3.2.6 ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

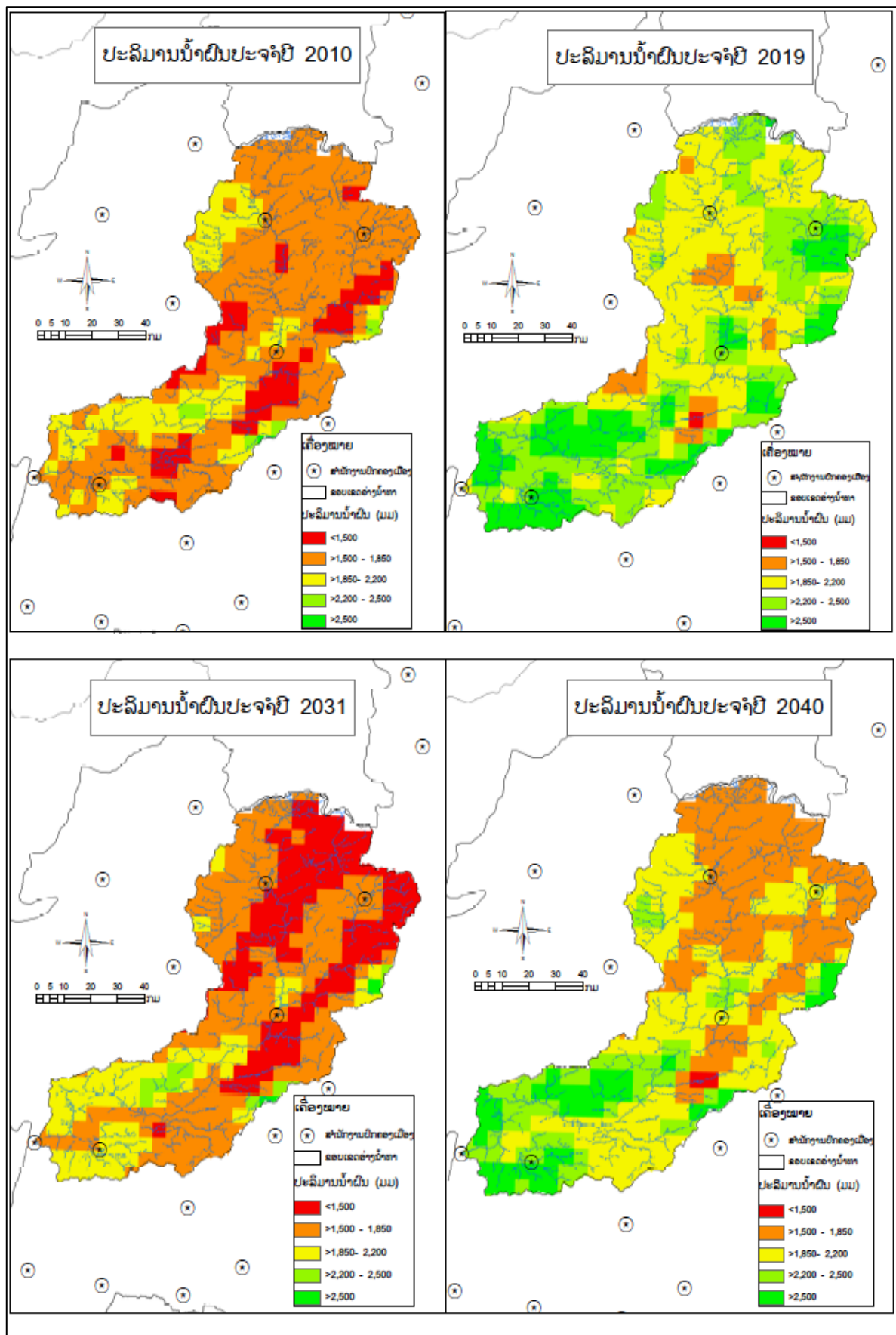
ສະພາບອາກາດ ແລະ ປະລິມານນໍ້າຝົນຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ຮັບອິດທິພົນສູງຈາກການກະຈາຍໂຕຂອງຊັ້ນ ບັນຍາກາດໃນວົງກວ້າງ ລວມທັງພາວະອາກາດຜັນຜວນໃນພາກໃຕ້ (El Niño - Southern Oscillation) ແລະ ເຂດພາກພື້ນອາຊີປາຊີຟິກ (Interdecadal Pacific Oscillation-IPO). ສະພາບອາກາດໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ

ແມ່ນຈັດຢູ່ໃນເຂດຮ້ອນມໍລະສຸມ ທີ່ມີລະດູຝົນແຕ່ ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ແລະ ລະດູແລ້ງແຕ່ ເດືອນ ພະຈິກ ຫາ ເດືອນເມສາ. ລັກສະນະຂອງການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ອຸນຫະພູມ, ຄວາມຊຸ່ມ, ປະລິມານນໍ້າຝົນ ແລະ ແສງແດດຮອດ 2040 ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນມີແນວໂນ້ມການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມສູງ, ປະລິມານນໍ້າຝົນ ແລະ ປະລິມານແສງແດດ ດັ່ງຮູບທີ 23, 24 ແລະ 25. ເຊິ່ງວ່າ ການຄາດຄະເນອຸນຫະພູມ ທົ່ວໂລກໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ຈະມີແນວໂນ້ມເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ໃນຊຸມປີ 2030 ແລະ 2040 ປະມານ 2 ອົງສາເຊ, ໂດຍສະເພາະ ຕອນເທິງຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ສໍາລັບປະລິມານ ນໍ້າຝົນນັ້ນຈະມີແນວໂນ້ມຫຼຸດລົງໃນປີ 2030 ແລະ ເພີ່ມຂຶ້ນຄືນໃນ ຊ່ວງປີ 2040, ເຊິ່ງກົງກັນຂ້າມກັບ ປະລິມານແສງແດດທີ່ມີແນວໂນ້ມເພີ່ມຂຶ້ນໃນຊ່ວງຊຸມປີ 2030 ແລະ ຈະຫຼຸດ ລົງ ຄືນໃນຊ່ວງປີ 2040. ການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມ, ປະລິມານນໍ້າຝົນ ແລະ ປະລິມານແສງແດດໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ໄຫຼເຂົ້າອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອາດເຮັດໃຫ້ມີການປ່ຽນແປງປະລິມານການໄຫຼຂອງນໍ້າ ໃນແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານັ້ນມີການປ່ຽນແປງ. ການປ່ຽນແປງປະລິມານນໍ້າຝົນຈະເຮັດໃຫ້ການຮັບນໍ້າເຂົ້າມາໃນ ເຂດອ່າງຮັບນໍ້ານັ້ນມີການປ່ຽນແປງ.

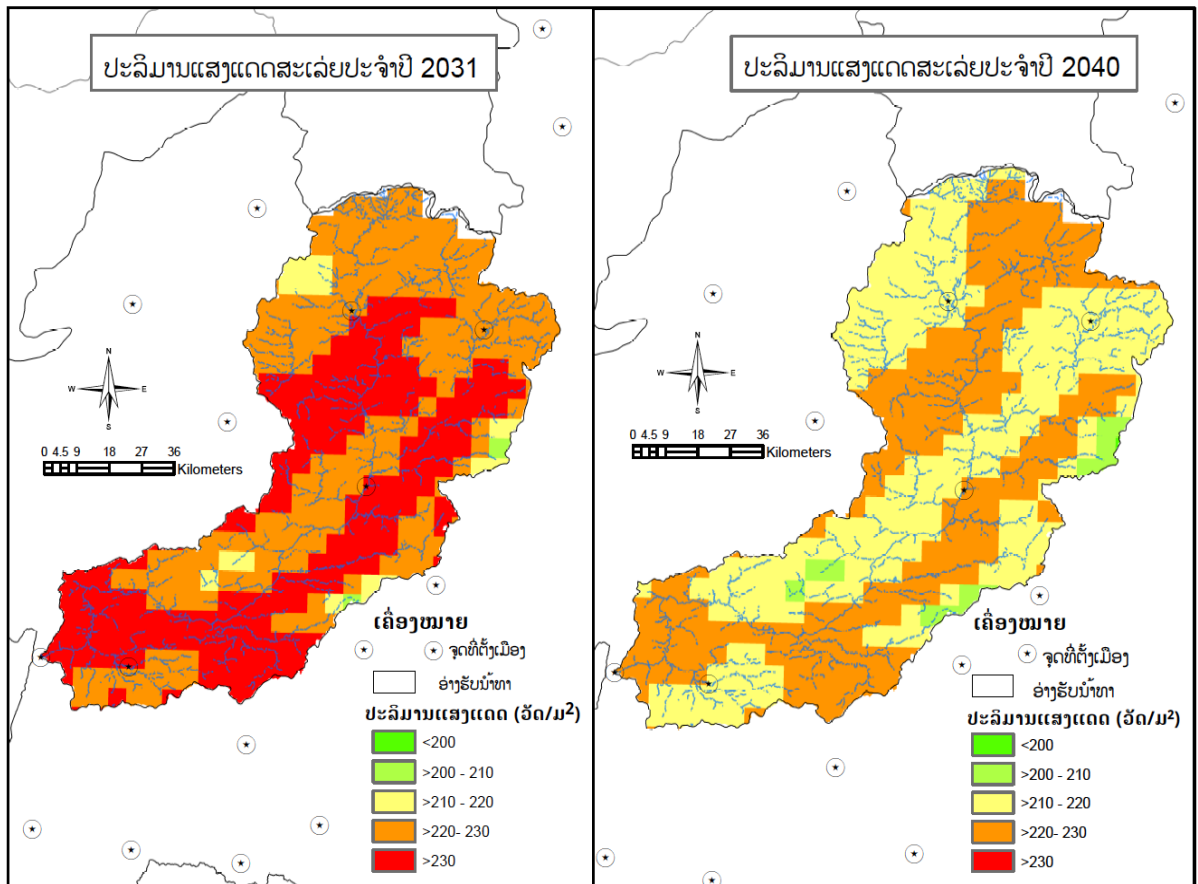
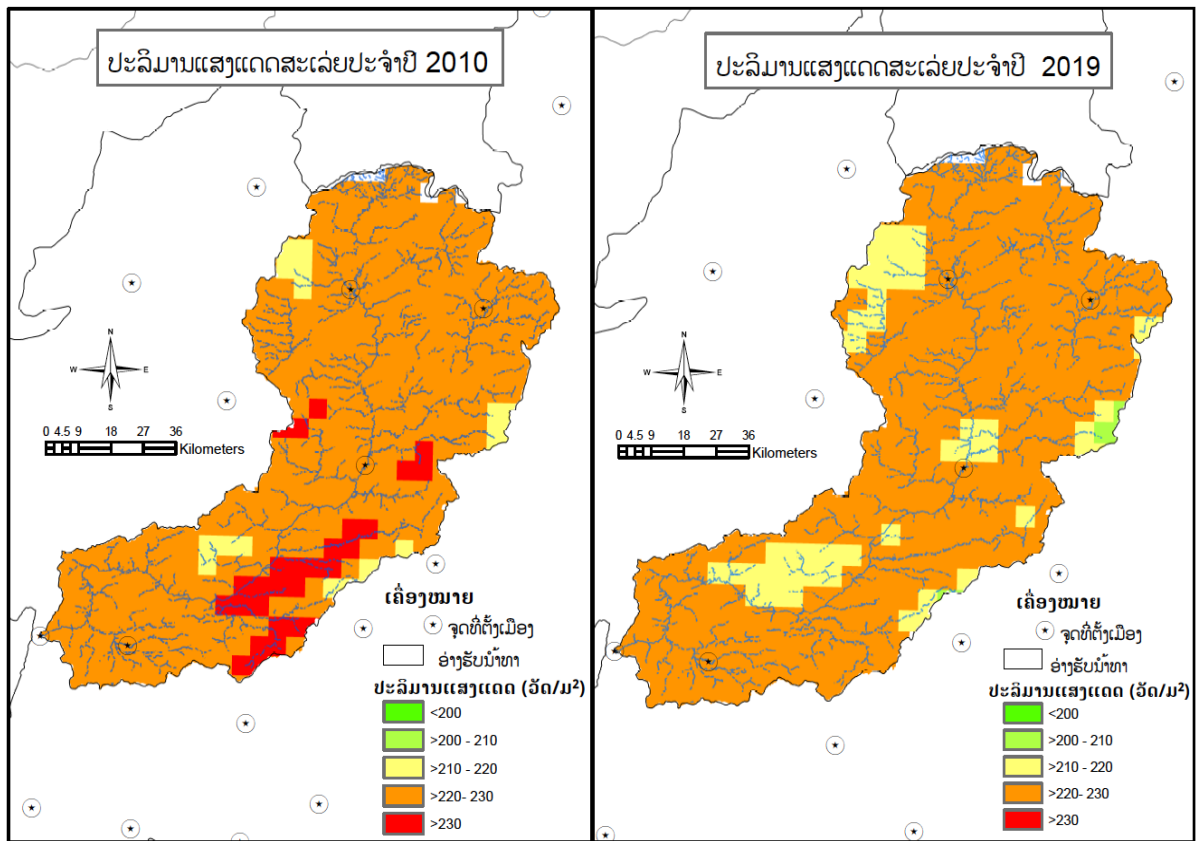
(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ <https://lrims-dalam.net/>)

ຮູບທີ 23: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງອຸນຫະພູມສູງສຸດ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ <https://lrims-dalam.net/>)

ຮູບທີ 24: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງປະລິມານນ້ຳຝົນໃນອ່າງຮັບນ້ຳ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ຄະນະວິທະຍາສາດປ່າໄມ້, ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກ <https://irims-dalam.net/>)

ຮູບທີ 25: ຄາດຄະເນການປ່ຽນແປງ ປະລິມານແສງແດດ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ

3.3 ກາລະໂອກາດ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ

3.3.1 ກາລະໂອກາດ

ປະລິມານນໍ້າທີ່ເຫຼືອຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ສະເລ່ຍປະຈຳປີ ແມ່ນຍັງມີຈຳນວນຫຼາຍ ຖ້າທຽບໃສ່ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນເງື່ອນໄຂປັດຈຸບັນ, ແຕ່ວ່າ ໃນລະດູແລ້ງປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອນັ້ນ ແມ່ນມີຈຳກັດ. ເຖິງວ່າຈະມີການເພີ່ມຂຶ້ນຂອງພື້ນທີ່ກະສິກໍາ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງປະຊາກອນ, ການພັດທະນາເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, ການພັດທະນາເຂດອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ແລະ ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ປະລິມານນໍ້າ ທີ່ຈະຕອບສະໜອງເພື່ອການນໍາໃຊ້ ໃນຂົງເຂດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຍັງມີພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງ ເຂົ້າໃນວຽກງານການພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ. ສະນັ້ນ, ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ຖືເປັນທ່າແຮງໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ ໃນຕອນກາງ ແລະ ຕອນລຸ່ມ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ຂະແໜງກະສິກໍາ ໃນເຂດເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ, ຜາອຸດົມ, ນາໜ້ ແລະ ເມືອງອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ການພັດທະນາເຂດເສດຖະກິດພິເສດ, ເຂດສູນກາງການຄ້າ, ການຂົນສົ່ງ, ບໍລິການ ແລະ ຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ ຈະເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ ແລະ ສ້າງວຽກເຮັດງານທຳໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ.

ການພັດທະນາໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ຍັງສາມາດສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການຫຼຸດຜ່ອນການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດໂດຍການນໍາໃຊ້ພະລັງງານທີ່ສະອາດ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ການພັດທະນາເຂື່ອນທີ່ມີມາດຖານໃນການຄຸ້ມຄອງ ຍັງຊ່ວຍເພີ່ມປະລິມານນໍ້າໃນລະດູແລ້ງ ແລະ ຫຼຸດປະລິມານນໍ້າໃນລະດູຝົນ ເຊິ່ງເປັນການຊ່ວຍບັນເທົາການເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ໄພນໍ້າຖ້ວມທີ່ມີທ່າອ່ຽງຮຸນແຮງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ. ນອກຈາກຂະແໜງການນໍາໃຊ້ນໍ້າໂດຍກົງແລ້ວ, ຂະແໜງການທີ່ນໍາໃຊ້ນໍ້າທາງອ້ອມ ໂດຍສະເພາະການທ່ອງທ່ຽວ ກໍ່ເປັນທ່າແຮງໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນໃນອ່າງຮັບນໍ້າດັ່ງກ່າວ. ເນື່ອງຈາກເຂດດັ່ງກ່າວ, ມີຕົວເມືອງສໍາຄັນທີ່ຕັ້ງຢູ່ລຽບຕາມແຄມແມ່ນໍ້າທາ ເຊິ່ງກາຍເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງທໍາມະຊາດທີ່ສໍາຄັນ ໃນການປະກອບສ່ວນສ້າງລາຍຮັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ແຫ່ງຊາດ.

3.3.2 ສິ່ງທ້າທາຍ

ບັນດາບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ມີໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນຕິດພັນກັບຫຼາຍຂົງເຂດ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: **ການປ່ຽນແປງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຄຸມປ່າໄມ້:** ການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ການປົກຄຸມປ່າໄມ້ ມີການປ່ຽນແປງຍ້ອນການຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ກະສິກໍາ ລວມທັງການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ, ການບຸກລຸກພື້ນທີ່ປ່າໄມ້, ການສູນເສຍພື້ນທີ່ປ່າໄມ້ບາງເຂດເນື່ອງຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ການຍົກຍ້າຍຈັດສັນ ແລະ ຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ຂອງປະຊາຊົນ.

ການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ: ຜົນກະທົບຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ມີຜົນກະທົບຕໍ່ລະບົບນິເວດ ແລະ ນິເວດວິທະຍາທາງນໍ້າ, ການປ່ຽນແປງອຸທິກກະສາດ, ການໄຫຼຂອງ ຕະກອນ ແລະ ການປ່ຽນແປງຄຸນນະພາບຂອງນໍ້າກ້ອງເຂື່ອນ ແລະ ເຂດລຸ່ມຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງພົບເຫັນຜົນກະທົບທີ່ມາຈາກການບຸກເບີກພັດທະນາເຂດບ້ານຈັດສັນຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາ 1 ເຊັ່ນ: ປະຊາຊົນໃນເຂດບ້ານຈັດສັນ ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພາະວ່າ ນໍ້າຊຸ່ນໃນລະດູຝົນ ແລະ ຂາດນໍ້າໃຊ້ໃນລະດູແລ້ງ, ມີການເຊາະເຈື່ອນຂອງດິນໃນເຂດເໜືອເຂື່ອນ ແລະ ຂາດການຕິດຕາມຄຸນນະພາບນໍ້າ ໃນເຂດອ່າງເກັບນໍ້າທີ່ຢູ່ເໜືອເຂື່ອນ.

ການເຮັດກະສິກໍາ ແບບບໍ່ຍືນຍົງ: ການປູກພືດກະສິກໍາເປັນສິນຄ້າ, ການເຮັດໄຮ່ເລື່ອນລອຍ (ການຖາງປ່າ ເຮັດໄຮ່ເຂດພູດອຍ), ການໃຊ້ປຸຍ ແລະ ຝຸ່ນ, ຢາປາບສັດຕູພືດ, ການໃຊ້ສານເຄມີອື່ນໆ ແລະ ການໃຊ້ຢາຂ້າຫຍ້າ ໃນ ເຂດ

ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ໃນເຂດຍອດນໍ້າ ໂດຍສະເພາະຢູ່ສ່ວນກ້ວຍ, ຢາງພາລາ, ສາລີ ແລະ ເຂດການຜະລິດອື່ນໆ ໃນການ ເຮັດກະສິກໍາ ແມ່ນເກີດຂຶ້ນຫຼາຍ.

ການຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ ແລະ ການພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາ: ການພັດທະນາເຂດອຸດສາຫະກໍາ, ເຂດບໍລິການ ແລະ ຕົວເມືອງທັນສະໄໝ ເຊັ່ນການສ້າງໂຮງງານ ຢູ່ເຂດພັດທະນາອຸດສາຫະກໍາໃໝ່ໃນ ເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ເຂດ ເສດຖະກິດພິເສດ (ບໍ່ເຕັ້ນແດນຄໍາ) ໃກ້ກັບຊາຍແດນ ລາວ-ຈີນ ຈະພາໃຫ້ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຊີວະນາໆພັນຫຼຸດລົງ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນິເວດວິທະຍາ ເສື່ອມໂຊມ ອັນເນື່ອງຈາກການລະບາຍນໍ້າເສຍຈາກບັນດາໂຮງງານອຸດສາຫະກໍາ ຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນແມ່ນໂຮງງານເຈ້ຍ, ໂຮງງານຢາງພາລາ, ໂຮງງານຂົບຫິນ, ໂຮງງານປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ, ລວມທັງ ການຖິ້ມ ຂີ້ເຫຍື້ອ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອຊະຊາຍ. ນໍ້າເສຍຈາກຕົວເມືອງເປັນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ພາໃຫ້ ມີຜົນກະທົບ ຕໍ່ລະບົບ ນິເວດ ທາງນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າ.

ການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານ: ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງຕົວເມືອງ, ການກໍ່ສ້າງເສັ້ນທາງ ຫາເຂດຊົນນະບົດ ແລະ ເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງເມືອງຕໍ່ເມືອງ ແລະ ແຂວງຫາແຂວງ, ເປັນຕົ້ນ ການກໍ່ສ້າງທາງລົດໄຟຜ່ານ ແຂວງອຸດົມໄຊ ແລະ ຫຼວງນໍ້າທາ (ເມືອງໄຊ, ນາໜີ້, ຫຼວງນໍ້າທາ); ແຜນການກໍ່ສ້າງທາງດ່ວນ ຄູ່ຂະໜານຕາມແລວທາງລົດໄຟ ແລະ ຄູ່ທາງ R3; ການຂະຫຍາຍພື້ນທີ່ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ຈາກການພັດທະນາເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າໃນເມືອງນາແລເມືອງຜາ ອຸດົມ ແລະ ການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃໝ່ ໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຍົກຍ້າຍອອກຈາກແລວທາງ ແລະ ສະຖານີລົດໄຟ ນັ້ນພາໃຫ້ມີ ການປ່ຽນແປງ ສະພາບຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ, ທິດທາງ ແລະ ປະລິມານການໄຫຼ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ, ລວມທັງການເຊາະເຈື່ອນ ຂອງດິນ ແລະ ການຕົກຕະກອນ.

ນໍ້າຖ້ວມ, ນໍ້າຖ້ວມຊຸ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ: ນໍ້າຖ້ວມ ເປັນໄພພິບັດທີ່ມັກເກີດຫຼາຍໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊິ່ງເກີດຂຶ້ນ ເກືອບທຸກປີ ຢູ່ເຂດພື້ນທີ່ຕໍ່າໂດຍສະເພາະຢູ່ ເຂດເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ, ຜາອຸດົມ ແລະ ນາໜີ້. ເຊັ່ນດຽວກັບໄພແຫ້ງແລ້ງ ທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ຫຼາຍພື້ນທີ່ ພາຍໃນອ່າງຮັບນໍ້າ. ໄພພິບັດເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ຊັບສິນ, ການດໍາລົງຊີວິດ, ການຜະລິດ ກະສິກໍາ ຂອງປະຊາຊົນ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

ດິນເຊາະເຈື່ອນ: ການເຊາະເຈື່ອນຕາມຕາຝັ່ງແຄມແມ່ນໍ້າ ແລະ ດິນເຈື່ອນຕາມເນີນພູ ທີ່ເກີດຈາກການເຮັດໄຮ່ ເລື່ອນລອຍ, ໄພພິບັດທາງທໍາມະຊາດ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ການຂຸດຫີນຊາຍ ແລະ ດູດຊາຍ ຕາມສາຍນໍ້າທາ ແລະ ນໍ້າສາຂາ ໂດຍສະເພາະ ເມືອງຜາອຸດົມ ແລະ ເມືອງປາກທາ, ເມືອງໜີ້ ແລະ ໃນເຂດເມືອງນາແລ. ການເຊາະ ເຈື່ອນຂອງດິນ ແລະ ການເຈື່ອນຂອງຕາຝັ່ງແຄມແມ່ນໍ້າ ຍັງເປັນສາເຫດຫຼັກ ທີ່ພາໃຫ້ເກີດການຕົກຕະກອນຂອງ ແມ່ນໍ້າ, ການອຸດຕັນທາງນໍ້າໄຫຼ ແລະ ເຮັດໃຫ້ແມ່ນໍ້າຕົ້ນເຂີນ ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມສາມາດບັນຈຸກະແສການໄຫຼຂອງ ແມ່ນໍ້າຫຼຸດລົງ ແລະ ສ່ຽງຕໍ່ການໄຫຼລົ້ນຕາຝັ່ງຂອງແມ່ນໍ້າ ໃນຊ່ວງລະດູຝົນ;

ການຂຸດຄົ້ນແຮ່ທາດ: ການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ງແຮ່ທອງຢູ່ ເມືອງນາແລ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນແຮ່ ອື່ນໆ ຢູ່ເມືອງນາໜີ້ ເຊັ່ນ ແຮ່ບາລິດ, ແຮ່ຊີນ-ສັງກະສີ, ແຮ່ທອງແດງ ແລະ ແຮ່ເຫຼັກ ແມ່ນສົ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ເຂດອ່າງຮັບນໍ້າຕອນເທິງ. ນອກຈາກນີ້ ສານເຄມີທີ່ນໍາໃຊ້ໃນການປຸງແຕ່ງແຮ່ຄໍາ ເຂດຍອດນໍ້າຂອງ ເມືອງປາກແບ່ງ ນັ້ນແມ່ນຈະມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຕໍ່ແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ລະບົບນິເວດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ.

ລະເບີດທີ່ຍັງບໍ່ແຕກ (UXO): ລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກທີ່ຍັງຫຼົງເຫຼືອ ຈາກສົງຄາມ ອິນໂດ-ຈີນ ກະຈາຍຢູ່ ເມືອງນາແລ ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ ໂດຍສະເພາະ ຢູ່ ຫາດນາແລ, ໂກ້ແນແລ, ສະພິມ, ກຸ່ມບ້ານອິມ.

ອີກປະເດັນໜຶ່ງທີ່ຕິດພັນກັບບັນຫາ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນການວາງແຜນ ແລະ ການຈັດ ລຽງບູລິມະສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າ, ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ເຊິ່ງເປັນການພົວພັນກັບຄວາມ ສາມາດຂອງບຸກຄະລາກອນ, ກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງສະຖາບັນ, ຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານ ຂອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຫິນຮອນ ແລະ ການບໍລິຫານ ກິດຈະກຳກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ:

- **ການຮ່ວມມື, ປະສານງານ ແລະ ຄວາມຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ:** ມີຄວາມຈໍາເປັນໃນການຮ່ວມມືລະຫວ່າງສະຖາບັນ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຮັບຮູ້ຄວາມສໍາຄັນຂອງ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ທີ່ມີຕໍ່ແຕ່ລະຂະແໜງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ. ແຕ່ລະຂະແໜງການ ຕ້ອງການໃຊ້ນໍ້າຕ່າງກັນ, ໂດຍສະເພາະການຜະລິດກະສິ ກໍາ, ການສະໜອງນໍ້າຄົວເຮືອນ ແລະ ການຜະລິດພະລັງງານ ເຊິ່ງຍັງຕ້ອງການກົນໄກການປະສານງານທີ່ມີປະສິດທິຜົນ. ການວາງແຜນແບບປະສົມປະສານ, ການປະສານງານ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຮ່ວມກັນ ຍັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການປັບປຸງໃຫ້ມີປະສິດທະພາບດີຂຶ້ນ.
- **ການຈັດລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ຂ່າວສານກ່ຽວກັບຊັບພະຍາກອນນໍ້າ:** ເນື່ອງຈາກວ່າຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບອ່າງຮັບນໍ້າ ຕິດພັນກັບຫຼາຍຂະແໜງການ ແລະ ຍັງຂາດລະບົບຂໍ້ມູນລວມສູນ ທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັນ. ເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນແບບຮີບດ່ວນໃນການຈັດຕັ້ງລະບົບການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ພ້ອມທັງກໍານົດເຄື່ອງມືທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໃນການເກັບກໍາ, ຮັກສາ, ວິເຄາະ ແລະ ປະເມີນຜົນ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບປະສົມປະສານຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາໃຫ້ເປັນລະບົບ ແລະ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບອ່າງຮັບນໍ້າອື່ນໆ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງຕ້ອງມີແນວທາງລວມ ຂອງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ທີ່ສ້າງຄວາມກົມກຽວກັນ ລະຫວ່າງການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບຍືນຍົງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ (ເຊັ່ນ: ການກະສິກໍາອິນຊີແບບຍືນຍົງ, ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ການຜະລິດໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການສະໜອງນໍ້າສະອາດ, ການປະມົງ, ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸຮັກ ແລະ ອື່ນໆ) ແລະ ການປົກປັກຮັກສາຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຢູ່ຕາມບັນດາອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ.
- **ຄວາມກົມກຽວກັນຂອງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າກັບ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ແຜນພັດທະນາຕ່າງໆ ຂອງຂະແໜງການ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ:** ເນື່ອງຈາກວ່າ ມີການພັດທະນາແຜນຕ່າງໆຂຶ້ນເປັນຈໍານວນຫຼາຍ ແຕ່ວ່າຄວາມກົມກຽວຂອງແຜນເຫຼົ່ານັ້ນ ຍັງມີຄວາມຈໍາເປັນ. ເນື່ອງຈາກທຶນຮອນທີ່ມີຈໍາກັດ ແຜນພັດທະນາສ່ວນຫຼາຍ ຈິ່ງກໍານົດແບບລວມໆ ແລະ ຂາດການຜັນຂະຫຍາຍໃນການຈັດຕັ້ງວຽກງານຕົວຈິງ. ການເຊື່ອມສານເຂົ້າກັນຂອງແຜນຂະແໜງການ ແມ່ນຍັງບໍ່ເປັນລະບົບເທົ່າທີ່ຄວນ. ສະນັ້ນ, ການພັດທະນາແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ຈໍາເປັນຕ້ອງມີແນວທາງລວມ ຂອງການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ທີ່ສ້າງຄວາມກົມກຽວກັນລະຫວ່າງການພັດທະນາຊຸມນະບົດແບບຍືນຍົງ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ (ເຊັ່ນ: ການກະສິກໍາແບບຍືນຍົງ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງປ່າໄມ້, ການຜະລິດໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ການສະໜອງນໍ້າທີ່ສະອາດ, ການປະມົງ, ການທ່ອງທ່ຽວອະນຸຮັກ ແລະ ອື່ນໆ) ດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນລະດັບອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນຕ້ອງໄດ້ລະບຸ.

3.4 ການຈັດສັນນໍ້າ

ການຈັດສັນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນການແບ່ງປັນນໍ້າ ໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ມີຄວາມສະເໝີພາບ ພ້ອມທັງຮັບປະກັນການສະໜອງນໍ້າທີ່ພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການຮັກສາຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າໄດ້. ການ

ຈັດສັນນໍ້າ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ ເປັນຂະບວນ ການທີ່ມີຄວາມຈໍາເປັນ ແລະ ສໍາຄັນໃນເວລາທີ່ມີປະລິມານນໍ້າຈໍາກັດ ຫຼື ບໍ່ພຽງພໍ ໂດຍສະເພາະໃນລະດູແລ້ງ ຫຼື ປີທີ່ເກີດໄພແຫ້ແລ້ງ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຕອບສະໜອງນໍ້າໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ ໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດ ຢ່າງເທົ່າທຽມກັນ. ຈຸດປະສົງຂອງການຈັດສັນນໍ້າ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້ານີ້ ແມ່ນເພື່ອ: (i) ສ້າງຄວາມສະເໝີ ພາບໃນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍໃຫ້ສິດແກ່ບັນດາຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ທີ່ຢູ່ໃນແຕ່ລະພື້ນທີ່ ຫຼື ຂົງເຂດອ່າງຮັບນໍ້າໃຫ້ມີຄວາມເທົ່າ ທຽມກັນ; (ii) ສົ່ງເສີມການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ຮັກສາຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດ ເຊັ່ນ ຄວບ ຄຸມການໄຫຼຂອງຕະກອນ, ເພີ່ມປະລິມານນໍ້າໃຫ້ແກ່ນໍ້າໃຕ້ດິນ, ລວມທັງການຊ່ວຍບໍາບັດສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ; ແລະ (iii) ສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ຮັບປະກັນໃຫ້ມີ ການສະໜອງນໍ້າ ໃຫ້ຜູ້ນໍາ ໃຊ້ນໍ້າ ໃນແຕ່ລະຂະແໜງການຢ່າງ ພຽງພໍ ແລະ ນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ໄດ້ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

ການຈັດສັນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທານີ້ ແມ່ນຂຶ້ນກັບຈຸດພິເສດ, ສະພາບຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ໂດຍມີຂະບວນການຫຼັກໃນການຈັດສັນນໍ້າທີ່ລວມເອົາ: ການປະເມີນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າທີ່ມີຢູ່ທັງໝົດໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າ ລວມທັງປະລິມານນໍ້າໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ; ການປະເມີນນໍ້າເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ລວມທັງການກໍານົດ ປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ; ການປະເມີນປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ແລະ ປະສິດທິພາບຂອງ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນບັນດາຂະແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນກັບການດໍາລົງຊີວິດຂອງພົນລະເມືອງ, ການພັດທະນາເສດຖະ ກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນ ເປົ້າໝາຍອື່ນໆ ດັ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ; ການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ ໃນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນອະນາຄົດ ຂອງບັນດາຂະແໜງການ ເຫຼົ່ານັ້ນ ແລະ ການປະເມີນນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ໃນທົ່ວ ອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ.

ທາງເລືອກໃນການຈັດສັນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ທໍາອິດຄວນໃຫ້ບຸລິມະສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອບໍລິໂພກ- ອຸປະໂພກຂອງ ພົນລະເມືອງ ທີ່ດໍາລົງຊີວິດໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ, ບຸລິມະສິດຮອງລົງມາ ແມ່ນການຈັດສັນນໍ້າໄວ້ ເພື່ອ ຮັກສາຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດອ່າງຮັບນໍ້າ ເປັນຕົ້ນແມ່ນປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສ່ວນ ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອ ແມ່ນປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄວ້ ສໍາລັບຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂອງບັນດາຂະ ແໜງການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ. ແຜນການຈັດສັນນໍ້າສະບັບນີ້ແມ່ນຂຶ້ນເລີ່ມ ຕົ້ນທໍາອິດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ທີ່ໄດ້ຈັດສັນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ, ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ແຜນຈັດສັນການນໍາ ໃຊ້ນໍ້າສະບັບນີ້ ອາດຍັງບໍ່ສົມບູນ ເນື່ອງຈາກ ຂໍ້ມູນການປະເມີນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂາ ໃນໄລຍະຜ່ານມານັ້ນ ມີຄວາມຈໍາກັດ ແລະ ບໍ່ທັນຄວບຄຸມເອົາທຸກຂະແໜງການທີ່ໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ການປະ ເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ຂາດການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂອງບັນດາຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ທີ່ມີກິດຈະການໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ລວມທັງຍັງຂາດການປະເມີນກ່ຽວກັບປະສິດທິພາບຂອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂອງທຸກ ຂະແໜງການ.

3.4.1 ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ

ຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອການບໍລິໂພກ-ອຸປະໂພກ ຂອງພົນລະເມືອງ ແມ່ນໜ້ອຍຫຼາຍ ຖ້າ ທຽບໃສ່ກັບ ປະລິມານນໍ້າທີ່ມີໃນອ່າງຮັບນໍ້າທັງໝົດ ແລະ ມາຮອດປະຈຸບັນນີ້ ຍັງບໍ່ມີການລາຍງານກ່ຽວກັບ ການ

ຂາດແຄນນໍ້າໃຊ້ໃນເດືອນໃດໜຶ່ງຂອງປີ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າການຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເພື່ອບໍລິໂພກ-ອຸປະໂພກ ເປັນສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ເພື່ອປົກປ້ອງຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຂອງພົນລະເມືອງ ຈາກການພັດທະນາໃນອະນາຄົດ ທີ່ຈະມີການການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນ. ແຜນຈັດສັນນໍ້າສໍາລັບການບໍລິໂພກ-ອຸປະໂພກ ຂອງພົນລະເມືອງ ຈະໄດ້ຖືກຮັບຮອງເອົາຕາມຫຼັກການຂອງຄວາມສະເໝີພາບ ພາຍໃຕ້ການປະເມີນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເພື່ອຮັບປະກັນການມີນໍ້າໃຊ້ໃນລະດູແລ້ງ ໃນເວລາທີ່ເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ, ເຊິ່ງໝາຍຄວາມວ່າ:

- ບໍ່ມີຄົວເຮືອນໃດຈະຂາດສິດນໍາໃຊ້ນໍ້າ;
- ປະຊາຊົນມີສິດເທົ່າທຽມກັນໃນການຊົມໃຊ້ນໍ້າ, ທຸກເມືອງ ໂດຍບໍ່ຈຳແນກຂະໜາດ ແລະ ສະຖານທີ່ຕັ້ງຢູ່ລຽບຕາມແມ່ນໍ້າ ແມ່ນມີສິດເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າເຖິງແຫຼ່ງນໍ້າ;
- ໃນໄລຍະເກີດໄພແຫ້ງແລ້ງ ຈະຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ແບ່ງປັນນໍ້າໃຊ້ໃຫ້ມີຄວາມສະເໝີພາບກັນ, ຊຶ່ງຈະຖືກກຳນົດໂດຍ ແຜນຈັດສັນນໍ້າ. ຕົວຢ່າງ, ບັນດາເມືອງຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າຕອນເທິງເຂດຍອດນໍ້າ ຕ້ອງໄດ້ປ່ອຍນໍ້າໃຫ້ແກ່ບັນດາເມືອງ ທີ່ຢູ່ຕອນລຸ່ມຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ໃຫ້ມີປະລິມານທີ່ພຽງພໍ ໃນການນໍາໃຊ້;
- ການຮັບປະກັນສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າເພື່ອ ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ເຊິ່ງຕ້ອງມາກ່ອນການພິຈາລະນາການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການອື່ນໆ;
- ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເມືອງ ຕ້ອງພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບ ສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງພົນລະເມືອງທຸກຄົນທີ່ອ້ອມຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້ານັ້ນກ່ອນ.

ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ປະກາດແຜນການຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີໃນທຸກໆເດືອນຕຸລາ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ໃນເວລາຂອງປີນໍ້າ ຄື ແຕ່ເດືອນພະຈິກ ປີນີ້ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ປີຕໍ່ໄປ. ການຈັດສັນນໍ້າແມ່ນ ແບ່ງອອກສາລັບລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ ເຊິ່ງສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກຂອງພົນລະເມືອງ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນຖືກຈັດສັນໃຫ້ນໍາໃຊ້ໄດ້ 100 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນຊ່ວງລະດູແລ້ງ (ເດືອນພະຈິກ-ເດືອນເມສາ) ແລະ ສາມາດໃຊ້ໄດ້ຢ່າງບໍ່ຈຳກັດໃນຊ່ວງລະດູຝົນ (ເດືອນພຶດສະພາ-ເດືອນຕຸລາ).

ໃນການຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີ ປະລິມານນໍ້າທີ່ຈັດສັນໄດ້ ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຖ້າຖືກປີກມີຝົນຫຼາຍ ເຊິ່ງຈາກການ ປະເມີນຜ່ານມາປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນ ສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນປະລິມານນໍ້າສູງສຸດທີ່ນໍາໃຊ້ຕາມປະລິມານທີ່ໄດ້ປະເມີນຜ່ານມາ. ຄາດຄະເນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ 4 ລ້ານແມັດກ້ອນ/ປີ.

ເຊັ່ນດຽວກັນ ວິທີການຈັດສັນນໍ້າສໍາລັບ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ທີ່ບໍ່ມີເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແມ່ນນອກຈາກປີທີ່ແຫ້ງແລ້ງແລ້ວ ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດ ໄດ້ຮັບການຈັດສັນນໍ້າ 100 ສ່ວນຮ້ອຍ ແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ ປີນໍ້າ ຂອງທຸກໆປີ ເຊິ່ງແມ່ນ ເດືອນພະຈິກ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ການຈັດສັນນໍ້າສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ ແມ່ນມີຢ່າງບໍ່ຈຳກັດ, ທາງການແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການດູດນໍ້າ ເມື່ອນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າກ່ວາທີ່ກຳນົດ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງປະຕິບັດຕາມລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ໂດຍອີງຕາມການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຜ່ານມາ, ປະລິມານນໍ້າສໍາລັບການອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກຂອງພົນລະເມືອງໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແມ່ນສາມາດຈັດສັນນໍາໃຊ້ປະຈຳປີ ດັ່ງສະແດງ ໃນຕາຕະລາງທີ 18 ລຸ່ມນີ້. ການຈັດສັນບໍ່ຄວນກາຍ ຈຳນວນປະລິມານນໍ້າ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ໃນແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ.

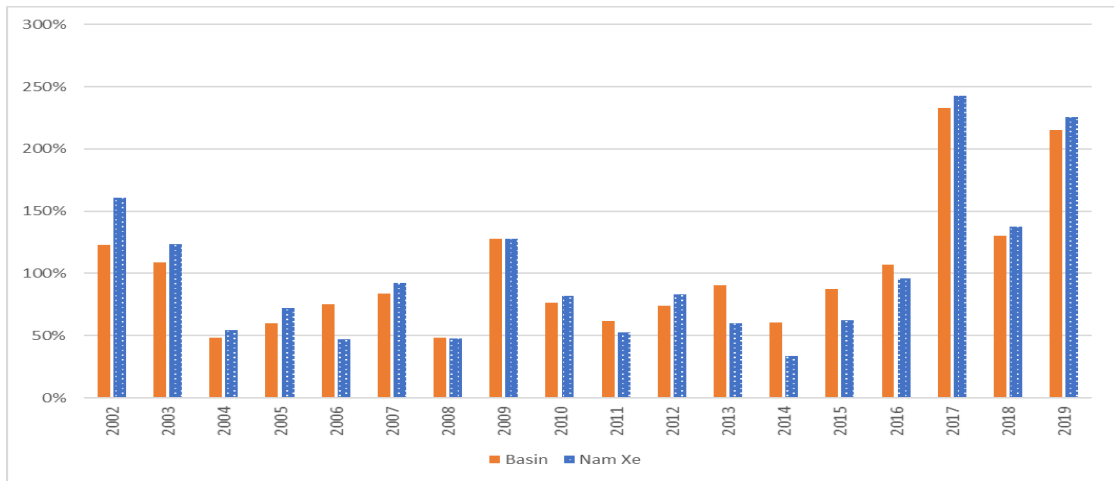
ຕາຕະລາງທີ 18: ການຈັດສັນນ້ຳ ເພື່ອບໍລິໂພກ-ອຸປະໂພກ (10^6 ມ³ ຕໍ່ປີ)

ອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ	ປະລິມານນ້ຳທັງໝົດທີ່ມີ	ການບໍລິໂພກ-ອຸປະໂພກ
ນ້ຳລ້າ	1.142	0,6465
ນ້ຳຕະລານ	767	0,297
ນ້ຳລີ	437	0,1764
ນ້ຳ ແຊ	1.253	0,5931
ນ້ຳຫ້າ	649	0,0841
ນ້ຳຂອນ	159	0,0185
ຫ້ວຍນ້ຳຕົງ	294	0,0253
ນ້ຳຄົງ	490	0,0246
ນ້ຳແຫງ	470	0,2296
ນ້ຳຢ້າງ	287	0,039
ນ້ຳລາວ	571	0,213
ນ້ຳກະຕັບ	326	0,0268
ນ້ຳຢ້າວ	319	0,0996
ນ້ຳຫາດ	976	0,6018
ຫ້ວຍປຸ່ງ	471	0,1873
ນ້ຳຄອນ	572	0,1803

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບົດລາຍງານການປະເມີນນ້ຳ ແລະ ແບບຈຳລອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ນ້ຳທາ, 2021).

3.4.2 ກະສິກຳ ແລະ ຊົນລະປະທານ

ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ຊົນລະປະທານ ກໍ່ແມ່ນຂະແໜງການໜຶ່ງ ທີ່ໃຊ້ນ້ຳ ໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ເຊິ່ງມີປະມານ 40 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງນ້ຳຊົນລະປະທານຕໍ່ປີ ທີ່ດູດຂຶ້ນມານຳໃຊ້ໃນລະດູແລ້ງ ຄິດໄລ່ເປັນ 47,4 ລ້ານ ມ³ ໃນຈຳນວນ 118,2 ລ້ານ ມ³. ການຂະຫຍາຍຕົວດ້ານກະສິກຳໃນອະນາຄົດ ແມ່ນຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມຕ້ອງການໃນການນຳໃຊ້ນ້ຳເພີ່ມຂຶ້ນ. ການຈັດສັນນ້ຳໃນອ່າງຮັບນ້ຳນີ້ ຈະມີຄວາມສຳຄັນໃນລະດູແລ້ງເທົ່ານັ້ນ. ການຈັດສັນນ້ຳໃນຊ່ວງລະດູຝົນ ຄື ແຕ່ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ແມ່ນບໍ່ຈຳກັດ. ແຕ່ວ່າ ການຈັດສັນນ້ຳດັ່ງກ່າວຈະມີຈຸດປະສົງເພື່ອປົກປ້ອງຄວາມຕ້ອງການນ້ຳ ທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ສຳລັບປີທີ່ມີໄພແຫ້ງແລ້ງ ເຊັ່ນຕົວຢ່າງໃນຊ່ວງປີ 2004-2008 ແລະ ຊ່ວງປີ 2010-2015. ສຳລັບປີທີ່ນ້ຳຫຼາຍ ຫຼື ນ້ຳຖ້ວມ ການຈັດສັນ ແມ່ນຈະເກີນ 100% ເຊັ່ນປີ 2017, 2019 ດັ່ງທີ່ສະແດງໃນຕົວຢ່າງທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ແລະ ອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ ນ້ຳແຊ ໃນຊ່ວງປີ 2001 ຫາປີ 2019 ຢູ່ໃນຮູບທີ 26 ຂ້າງລຸ່ມນີ້.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 26: ປະລິມານນໍ້າສະເລ່ຍທີ່ມີຢູ່ໃນລະດູແລ້ງທຽບກັບ 100% ຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າທາ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ນໍ້າແຊ ແຕ່ປີ 2001-2019

ໃນການຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີ ປະລິມານນໍ້າທີ່ຈັດສັນໄວ້ຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຖ້າຖືກປີທີ່ມີຝົນຫຼາຍ ເຊິ່ງຈາກການປະເມີນຜ່ານມາ, ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນສໍາລັບຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນປະລິມານ ນໍ້າສູງສຸດ ເຊິ່ງຄາດການຢູ່ທີ່ 118 ລ້ານແມັດກ້ອນ/ປີ.

ສໍາລັບການຈັດສັນນໍ້າໃນ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີການດູດນໍ້າ ເມື່ອນໍ້າໃນແມ່ນໍ້າຢູ່ໃນລະດັບ ຕໍ່າກ່ວາທີ່ກຳນົດ, ເຊິ່ງອີງຕາມການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຜ່ານມາ, ການຈັດສັນນໍ້າ ສໍາລັບຂະແໜງການກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ ແມ່ນສາມາດສະແດງໄດ້ດັ່ງ ຕາຕະລາງທີ 19 ລຸ່ມນີ້. ການຈັດສັນບໍ່ຄວນກາຍ ຈຳນວນປະລິມານນໍ້າ ທີ່ກຳນົດໃຫ້ໃນແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າ.

ຕາຕະລາງທີ 19: ປະລິມານນໍ້າທີ່ມີທັງໝົດ ແລະ ການນໍາໃຊ້ ຂອງຂະແໜງຊົນລະປະທານ (10⁶ ມ³ ຕໍ່ປີ)

ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ	ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ	ຊົນລະປະທານ
ນໍ້າລ້າ	1.142	32
ນໍ້າຕະລານ	767	5
ນໍ້າລີ	437	18
ນໍ້າ ແຊ	1.253	19
ນໍ້າຫ້າ	649	2
ນໍ້າຂອນ	159	7
ຫ້ວຍນໍ້າຕິງ	294	-
ນໍ້າຄິງ	490	0,1
ນໍ້າແຫງ	470	6,4

ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ	ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ	ຊົນລະປະທານ
ນໍ້າຢ້າງ	287	-
ນໍ້າລາວ	571	-
ນໍ້າກະຕັບ	326	0,16
ນໍ້າຢ້າວ	319	-
ນໍ້າຫາດ	976	17
ຫ້ວຍປຸງ	471	2,3
ນໍ້າຄອນ	572	2,4

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021)

3.4.3 ພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າ

ໃນປະຈຸບັນ ການໃຊ້ນໍ້າຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ຢູ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີພຽງ 2 ແຫ່ງ ຄື ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາ 1 ແລະ ເຂື່ອນນໍ້າທາ 3 ເຊິ່ງແມ່ນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນປະລິມານທີ່ຕໍ່າກວ່າ 1 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ ແລະ ໃນອະນາຄົດ ກໍ່ບໍ່ມີແຜນ ການສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງງານນໍ້າ ທີ່ມີອ່າງເກັບນໍ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ. ສະນັ້ນ, ການຈັດສັນນໍ້າ ປະຈໍາປີ ສໍາລັບຂະແໜງພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າ ຈິ່ງຄາດການບໍ່ໃຫ້ເກີນປະລິມານ 1 ລ້ານແມັດກ້ອນ/ປີ. (ຕາຕະລາງທີ 20)

ຕາຕະລາງທີ 20: ການຈັດສັນນໍ້າ ສໍາລັບຂະແໜງພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າ

ລໍາດັບ	ເຂື່ອນ/ ໂຄງການ	ເມືອງ	ແຂວງ	ກຳລັງການ ຜະລິດ (ເມກາວັດ)	ປີນໍາໃຊ້	ປະລິມານນໍ້າ ທັງໝົດທີ່ມີ	ປະລິມານ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ (ປີ 2020)	ປະລິມານ ການຈັດ ສັນນໍ້າ
1	ນໍ້າທາ 1	ຜາອຸດົມ	ບໍ່ແກ້ວ	168	2019	12.579 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	<1 ລ້ານ ມ ³ / ປີ	1 ລ້ານ ມ ³ /ປີ
2	ນໍ້າທາ 3	ນໍ້າທາ	ຫຼວງນໍ້າທາ	1,25	2011			

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ກະຊວງພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, 2021).

3.4.4 ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່

ເນື່ອງຈາກ ຂໍ້ມູນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນຂະແໜງການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ຍັງບໍ່ໄດ້ຮັບການຕິດຕາມ ແລະ ເກັບກຳເປັນລະບົບ, ແຜນສະບັບນີ້ ຈິ່ງບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນອະນາຄົດ ແລະ ບໍ່ສາມາດສ້າງແຜນຈັດສັນນໍ້າ ສໍາລັບຂະແໜງການດັ່ງກ່າວໄດ້. ແຕ່ຈາກການສັງເກດເຫັນວ່າ ການພັດທະນາອຸດສາຫະກຳໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ນັ້ນແມ່ນຈະມີແນວໂນ້ມເພີ່ມຂຶ້ນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນນໍາໃຊ້ເຂົ້າໃນການປຸງແຕ່ງແຮ່ທາດ, ໂຮງງານເຈ້ຍ, ໂຮງງານຢາງພາລາ, ໂຮງງານກ້ວຍ, ແລະ ໂຮງງານອື່ນໆ. ເຂດທີ່ຈະມີການຂະຫຍາຍຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳນັ້ນ ແມ່ນ ເຂດເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ, ນາເຕີຍ, ນາໝີ້ ແລະ ເຂດບໍ່ເຕັນ ເຊິ່ງຈະມີແນວໂນ້ມຂອງການພັດທະນາເປັນເຂດ

ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍລິການ ແລະ ຕົວເມືອງທັນສະໄໝໃນອະນາຄົດ (ຕາຕະລາງ 21). ສະນັ້ນ, ປະລິມານການນຳໃຊ້ນໍ້າ ແມ່ນຈະເພີ່ມຂຶ້ນໃນຂົງເຂດນີ້.

ຕາຕະລາງທີ 21: ການຈັດສັນນໍ້າ ສຳລັບຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່

ລ/ດ	ປະເພດໂຄງການ	ຈຳນວນ (ບໍລິສັດ)	ປະລິມານນໍ້າ ທັງໝົດທີ່ມີ	ປະລິມານການ ນຳໃຊ້ນໍ້າ (ມ ³ /ປີ)	ປະລິມານ ການຈັດ ສັນນໍ້າ
1	ໂຮງງານປຸງແຕ່ຢາງພາລາ	7	12.579 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	ບໍ່ມີ	ບໍ່ມີ
2	ໂຮງງານຂົບຫິນ	23			
3	ໂຮງງານຜະລິດເຈ້ຍ	6			
4	ໂຮງງານຫຸ້ມຫໍ່ ແລະ ແປຮູບພືດກະສິກຳ	4			
5	ໂຮງງານຜະລິດຢາ	2			
6	ໂຮງງານຢາສູບ	2			
7	ໂຮງງານຜະລິດປຸ້ຍ	1			
8	ໂຮງງານເກືອ	2			
9	ໂຮງງານຊີມັງ	1			
10	ໂຮງງານນໍ້າດື່ມ, ນໍ້າກ້ອນ	23			
11	ໂຮງງານຂຸດຄົ້ນປຸງແຕ່ງແຮ່ຊິນ-ສັງກະສີ	1			
12	ໂຮງງານຂຸດຄົ້ນແຮ່ທອງແດງ ແລະ ແຮ່ ເຫຼັກ	2			
13	ໂຮງງານຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງແຕ່ແຮ່ບາລິດ	1			

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, 2021; ພະແນກຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແຂວງອຸດົມໄຊ, 2021; ອົງການປົກຄອງເມືອງຜາອຸດົມ, 2021)

3.4.5 ແຜນການຈັດສັນນໍ້າ

ກ. ແຜນຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີ 2022-2023:

ແຜນຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີແມ່ນ ການຈັດສັນນໍ້າທີ່ປະຕິບັດຕາມຮອບວຽນປະຈຳປີ, ເຊິ່ງໃນຫົວຂໍ້ນີ້ແມ່ນກວມເອົາສິກປີ 2022-2023 ເປັນຕົວຢ່າງໃນການສ້າງແຜນແຜນຈັດສັນນໍ້າ. ແຜນຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີຍັງບອກເຖິງຜູ້ໃຊ້ນໍ້າ ແຕ່ລະພາກສ່ວນທີ່ມີປະລິມານນໍ້າໃຊ້ປະຈຳປີຂອງຕົນເອງ. ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ຈັດສັນນໍ້າສຳລັບຫນຶ່ງປີນໍ້າທີ່ມີປະລິມານສຳລັບລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ. ການຈັດສັນນີ້ຈະອີງໃສ່ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ແລະ ມີຢູ່ດ້ານເທິງຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ, ການພະຍາກອນອາກາດ, ການນຳໃຊ້ແມ່ນໍ້າ ແລະ ການປົກສາຫາລືກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍບໍ່ມີການຂັດກັບຫຼັກການຕົ້ນຕໍຂອງແຜນການນີ້.

ການຈັດສັນນໍ້າ ແມ່ນສະແດງເປັນສ່ວນຮ້ອຍຕາມສິດທິນໍ້າໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດຂອງຜູ້ນຳໃຊ້ນໍ້າ. ຕົວຢ່າງ, ຖ້າເມືອງທີ່ມີສິດນຳໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດແມ່ນ 100 ມ³ ຕໍ່ປີ ຈະໄດ້ຮັບການຈັດສັນໃຫ້ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ໃນລະດູແລ້ງ, ຫຼັງຈາກນັ້ນເມືອງດັ່ງກ່າວສາມາດນຳເອົານໍ້າມາໃຊ້ໄດ້ແຕ່ 50 ມ³ ໃນລະຫວ່າງເດືອນພະຈິກ ຫາ ເດືອນເມສາ (ລະດູແລ້ງ).

ສ່ວນຮ້ອຍອາດຈະກາຍເປັນ 0 ຫຼື 100 ສ່ວນຮ້ອຍ ຈົນເຖິງ ບໍ່ຈຳກັດ ໃນລະຫວ່າງເດືອນ ຫຼື ປີທີ່ມີປະລິມານນໍ້າ ຫຼາຍ, ດັ່ງການຄາດຄະເນ ທີ່ສະແດງໃນຕາຕະລາງທີ 21. ຂ້າງລຸ່ມນີ້ແມ່ນຮູບແບບການຈັດສັນນໍ້າໂດຍທົ່ວໄປ ທີ່ຈະ ນໍາໃຊ້ສໍາລັບອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ.

- ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ປະກາດແຜນການຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີໃນທຸກໆເດືອນຕຸລາ ແລະ ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ໃນ ເວລາຂອງປີນໍ້າ ຄື ແຕ່ເດືອນພະຈິກ ປີນີ້ ຫາ ເດືອນຕຸລາ ປີຖັດໄປ.
- ການຈັດສັນນໍ້າໃນເດືອນຕຸລາ ແມ່ນອີງໃສ່ການຄຳນວນປະລິມານນໍ້າລະດັບປານກາງ. ຖ້າມີນໍ້າຫຼາຍຂຶ້ນໃນຊ່ວງປີ ດັ່ງກ່າວ, ການຈັດສັນປະລິມານນໍ້າ ອາດຈະເພີ່ມຂຶ້ນຕໍ່ມອີກ.
- ການຈັດສັນ ແມ່ນສະແດງເປັນສ່ວນຮ້ອຍຂອງສິດນໍາໃຊ້ປະຈຳປີຂອງຜູ້ນໍາໃຊ້.
- ການຈັດສັນອາດຈະແຕກຕ່າງກັນຈາກ 0 ສ່ວນຮ້ອຍ ໄປຮອດ ບໍ່ຈຳກັດປະລິມານ ແລະ ແບ່ງອອກເປັນ ລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ.
- ຜູ້ໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດທີ່ຢູ່ໃນປະເທດຽວກັນ ຄວນມີອັດຕາສ່ວນການຈັດສັນດຽວກັນ.
- ອັດຕາສ່ວນການຈັດສັນນໍ້າ ປະຕິບັດຕາມການຈັດບູລິມະສິດການນໍາໃຊ້ນໍ້າ. ຕົວຢ່າງ, ຖ້າການຈັດສັນການນໍາ ໃຊ້ນໍ້າເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ການຈັດສັນເພື່ອນໍາໃຊ້ຂອງຂະແໜງການ ທີ່ຕິດພັນກັບການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ ເຊັ່ນ: ການກະສິກໍາ ແລະ ຊົນລະປະທານ, ພະລັງງານໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ, ອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແມ່ນ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຫຼື ຫນ້ອຍກວ່າ.

ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າຂອງຂະແໜງການໄດ້ສັງລວມໃນຕາຕະລາງລຸ່ມນີ້:

ຕາຕະລາງທີ 22: ສັງລວມການໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການ ປະຈຳສິກປີ 2022/23

ປະເພດການຈັດສັນ	ປະລິມານຄວາມ ຕ້ອງການນໍາ ໃຊ້ນໍ້າໃນ ປີ 2020	ປະລິມານນໍ້າທີ່ຈັດ ສັນສໍາລັບຂະແໜງ ການ (ສິກປີ 2022/23)	ລະດູແລ້ງ ສິກປີ 2022/23 (ພະຈິກ- ເມສາ)		ລະດູຝົນ ສິກປີ 2022/23 (ພຶດສະພາ-ຕຸລາ)	
			ສ່ວນ ຮ້ອຍ	ລ້ານມ ³ / ລະດູແລ້ງ	ສ່ວນ ຮ້ອຍ	ລ້ານມ ³ / ລະດູຝົນ
ອຸປະໂພກ-ບໍລິໂພກ	4 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	4 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	100 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	2 ລ້ານມ ³ / ລະດູແລ້ງ	ບໍ່ຈຳ ກັດ	=/>2 ລ້ານມ ³ /ລະດູຝົນ
ກະສິກໍາ- ຊົນລະປະທານ	118ລ້ານ ມ ³ /ປີ	118 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	80 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	47,2 ລ້ານມ ³ / ລະດູແລ້ງ	100 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	59 ລ້ານມ ³ / ລະດູຝົນ
ພະລັງງານໄຟຟ້າ ພະລັງນໍ້າ	<1 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	1 ລ້ານ ມ ³ /ປີ	80 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	0,4 ລ້ານມ ³ / ລະດູແລ້ງ	100 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	0,5 ລ້ານມ ³ / ລະດູຝົນ
ອຸດສາຫະກໍາ-ບໍ່ແຮ່	N\A	N\A	80 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	N\A	100 ສ່ວນ ຮ້ອຍ	N\A

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

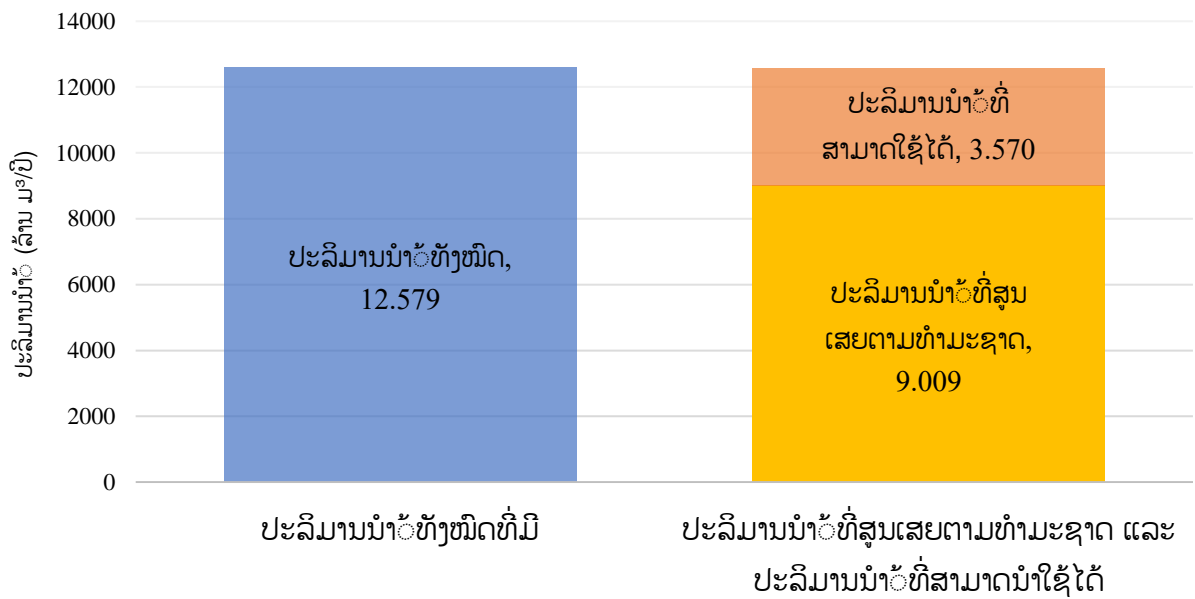
ການຈັດສັນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ທີ່ສໍາຄັນນັ້ນ ສະແດງອອກໃນຕະລາງທີ 22. ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີປະມານ 3.570 ລ້ານ ມ³/ປີ ກວມປະມານ 28,4% ຂອງປະລິມານນໍ້າທັງໝົດໃນອ່າງຮັບນໍ້າ. ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ເປັນສ່ວນທີ່ຍັງເຫຼືອຈາກປະລິມານນໍ້າທີ່ສຸນເສຍຕາມທໍາມະຊາດໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ດັ່ງຮູບທີ 27. ສ່ວນການຈັດສັນອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານັ້ນ ແມ່ນໃຫ້ມີຈຸດສຸມ ໃນເຂດທີ່ມີການພັດທະນາຕົວເມືອງ, ການອຸດສາຫະກຳ ແລະ ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ທີ່ຫຼາຍກວ່າເຂດອື່ນໆ ເຊັ່ນ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາທີ່ກວມເອົາ ເຂດຕົວເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ, ເມືອງນາໜີ້, ແລະ ເມືອງຜາອຸດົມ ເປັນຕົ້ນ. ບັນດາອ່າງຮັບ ນໍ້າສາຂາດັ່ງກ່າວ ມີປະລິມານນໍ້າ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ ນໍ້າລ້າ ທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ 501 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າຕະລານ 270 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າລື 177 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າແຊ 339 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າແຫງ 106 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າຫາດ 213 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ຫ້ວຍປຸງ 81 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານໍ້າຄອນ 165 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ (ຮູບທີ 28 ແລະ ຕາຕະລາງທີ 23).

ຕາຕະລາງທີ 23: ການຈັດສັນນໍ້າປະຈຳປີໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ (ຫົວໜ່ວຍ: ລ້ານ ມ³/ປີ)

ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າ	ອ່າງຮັບນໍ້າທາ	ນໍ້າລ້າ	ນໍ້າຕະລານ	ນໍ້າລື	ນໍ້າແຊ	ນໍ້າແຫງ	ນໍ້າຫາດ	ຫ້ວຍປຸງ	ນໍ້າຄອນ
ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ	12.579	1.142	767	437	1.253	470	976	471	572
ປະລິມານນໍ້າທີ່ສຸນເສຍຕາມທໍາມະຊາດ	9.009	641	497	260	914	364	763	390	407
ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້	3.570	501	270	177	339	106	213	81	165
ປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດເພື່ອລະບົບນິເວດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	662,26	37,84	18,92	15,77	20,02	6,31	15,77	6,31	6,31
ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້	2.908	463	251	161	319	100	197	75	159
ການຈັດສັນເພື່ອອຸປະໂຫຼກ-ບໍລິໂພກປະຈຳສິກປີ 2022/23	4	0,65	0,30	0,18	0,59	0,23	0,60	0,19	0,18
ການຈັດສັນເພື່ອການກະສິກໍາ-ຊີນລະປະທານປະຈຳສິກປີ 2022/23	118	32	5	18	19	6,4	17	2,3	2,4
ການຈັດສັນເພື່ອການກະສິກໍາ-ຊີນລະປະທານລະດູແລ້ງ ສິກປີ 2022/23 (ກໍລະນີ 80%)	47,2	12,8	2	7,2	7,6	2,56	6,8	0,92	0,96
ການຈັດສັນເພື່ອການກະສິກໍາ-ຊີນລະປະທານລະດູຝົນ ສິກປີ 2022/23 (ກໍລະນີ 100%)	59	16	2,5	9	9,5	3,2	8,5	1,15	1,2

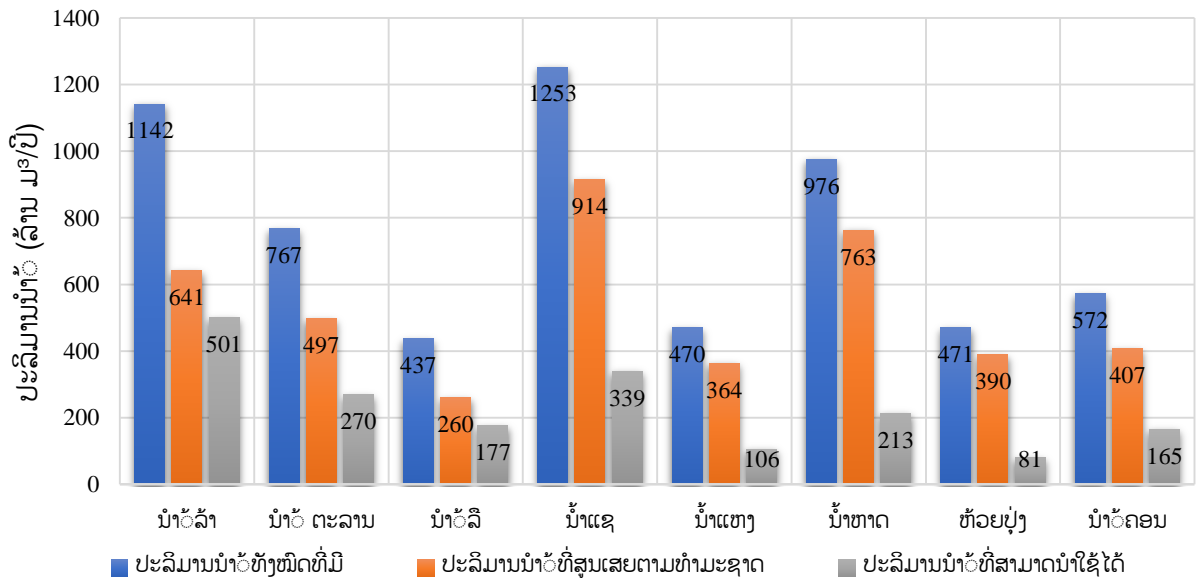
ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າ	ອ່າງ ຮັບນໍ້າ ທາ	ນໍ້າລ້າ	ນໍ້າ ຕະ ລານ	ນໍ້າ ລີ	ນໍ້າ ແຊ	ນໍ້າ ແຫງ	ນໍ້າ ຫາດ	ຫ້ວຍ ປຸ່ງ	ນໍ້າ ຄອນ
ການຈັດສັນສໍາລັບເຂື່ອນໄຟຟ້າ ພະລັງນໍ້າ ປະຈໍາສົກປີ 2022/23	1	-	-	-	-	-	-	-	-
ການຈັດສັນສໍາລັບອຸດສາຫະກຳ-ບໍ່ ແຮ່ ປະຈໍາສົກປີ 2022/23	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອສາມາດຈັດ ສັນໃຫ້ຂະແໜງການອື່ນ	2.785	431	246	143	299	93	180	72	156

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

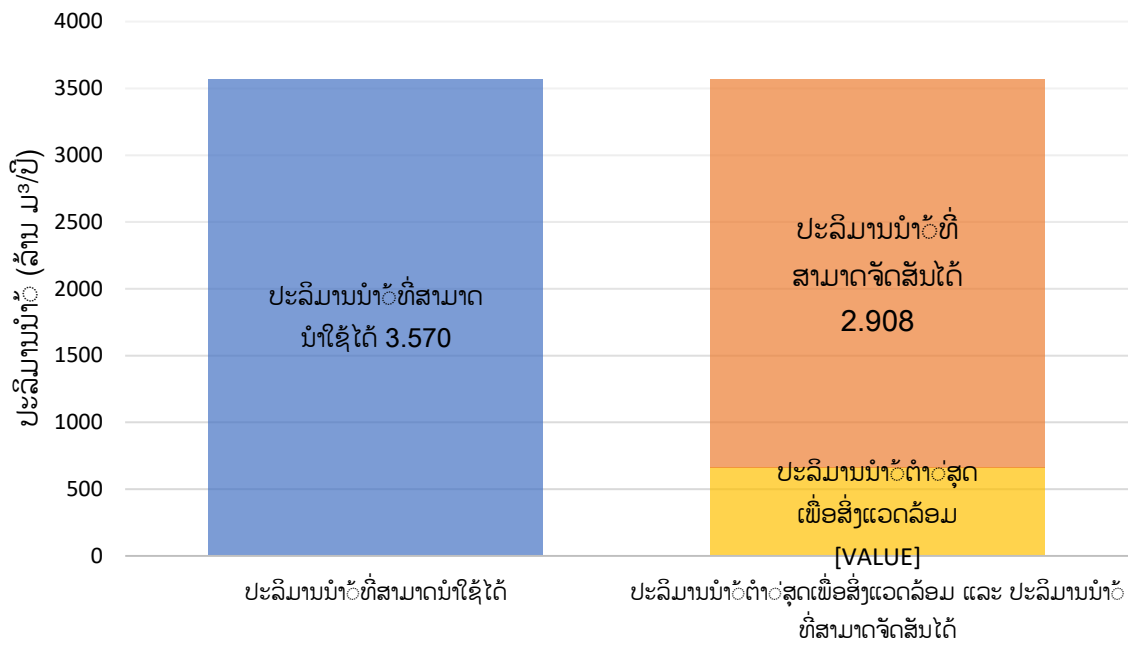
ຮູບທີ 27: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າທາ

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

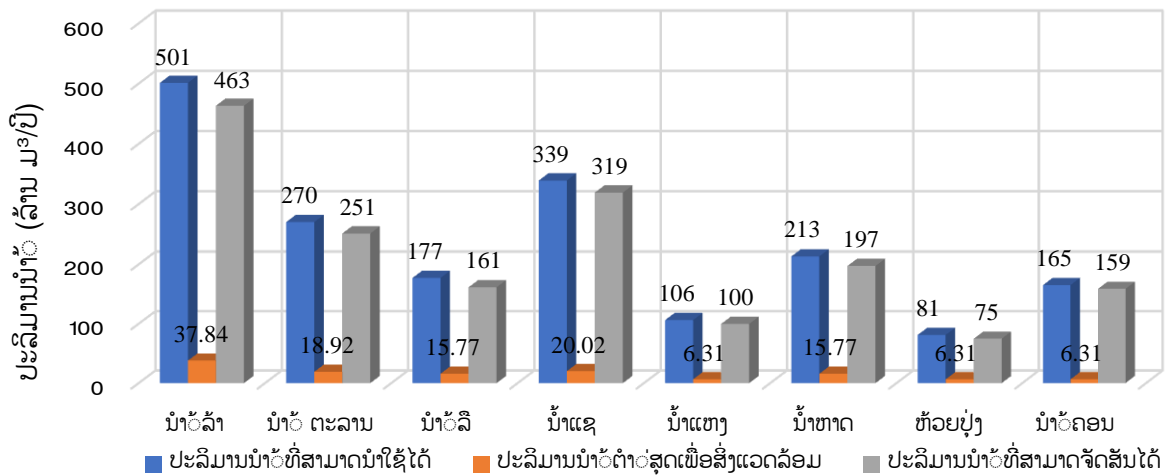
ຮູບທີ 28: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ

ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປະລິມານນໍ້າທີ່ ສາມາດຈັດສັນໄດ້ມີປະມານ 23,12% ຫຼື ປະມານ 2.908 ລ້ານ ມ³/ປີ ຂອງປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ຮັບເຂົ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ຫຼື ປະມານ 81,5% ຂອງປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້. ປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດ ທີ່ກໍານົດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມນັ້ນ ແມ່ນໄດ້ອີງຕາມປະລິມານກະແສການໄຫຼສະເລ່ຍຕໍ່າສຸດໃນ ລະ ດູແລ້ງເປັນຕົວກໍານົດ ເຊິ່ງປະລິມານນໍ້າເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມຕໍ່າສຸດ ແລະ ຄາດຄະເນສໍາລັບອ່າງຮັບນໍ້າທາ ແມ່ນມີ ປະມານ 662,26 ລ້ານ ມ³/ປີ ຫຼື ປະມານ 18,5% ຂອງປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ (ຮູບທີ 29). ສ່ວນ ປະລິມານນໍ້າທີ່ ສາມາດນໍາມາຈັດສັນໄດ້ ແລະ ປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານັ້ນ ແມ່ນດັ່ງ ຮູບທີ 30. ເຊິ່ງປະລິມານນໍ້າ ທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ຂອງແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂານັ້ນ ກວມເອົາຫຼາຍກວ່າ 90% ຂອງປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂານັ້ນໆ.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 29: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ

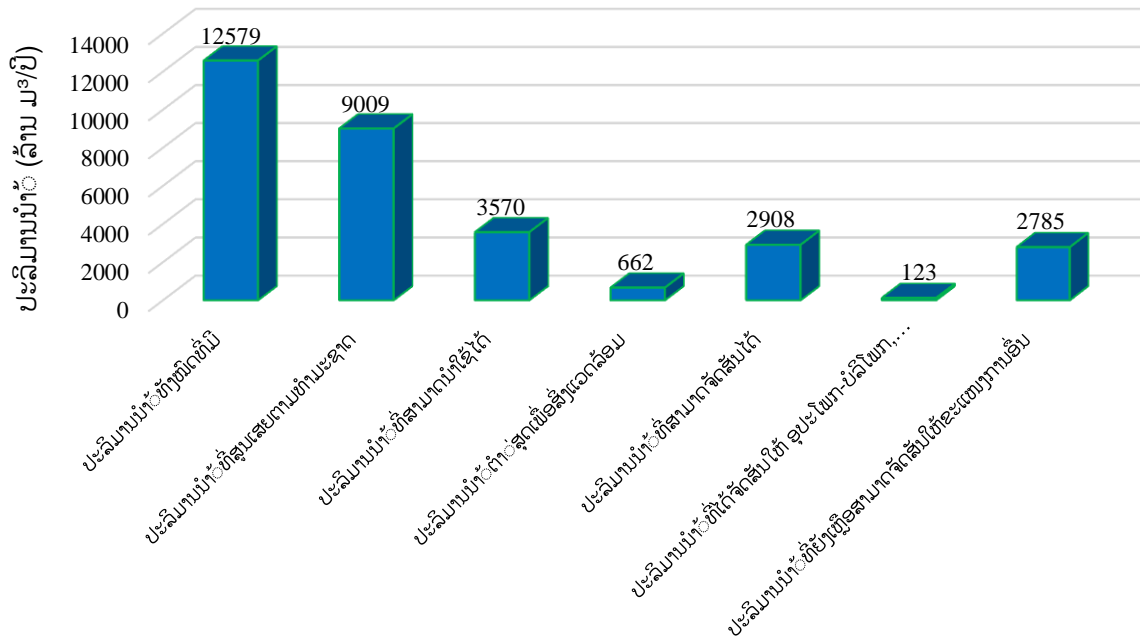

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 30: ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າ ສາຂາ

ພາຍຫຼັງທີ່ມີການກຳນົດການຈັດສັນນໍ້າໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການທີ່ໄດ້ເຮັດການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າແລ້ວ ເຊັ່ນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າເຂົ້າໃນການບໍລິໂພກ ແລະ ອຸປະໂພກ, ການກະສິກຳ-ຊີນລະປະທານ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ ແລ້ວເຫັນວ່າ ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງມີຢູ່ ຍັງສາມາດມີສໍາຮອງໄວ້ຈັດສັນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການອື່ນທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດການປະເມີນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້ານັ້ນ ເຊັ່ນ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ນັ້ນແມ່ນຍັງມີປະລິມານ

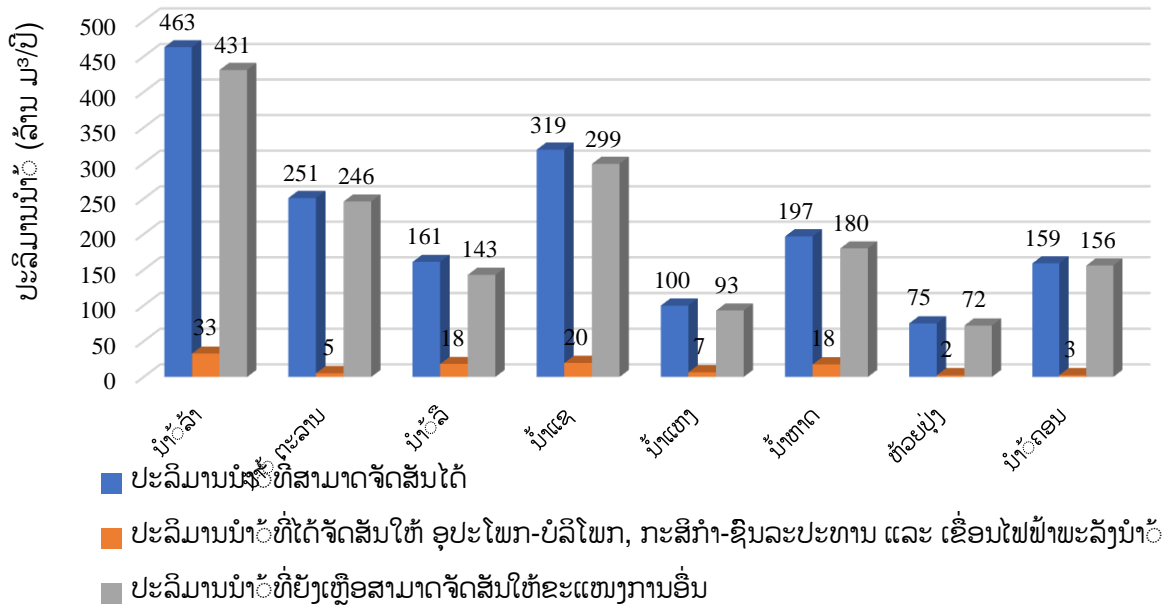
ຫຼາຍພິສິມຄວນ ປະມານ 2.785 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ (ຮູບທີ 31) ຫຼື ຍັງປະມານ 78% ຂອງປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ໄດ້.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 31: ການກະຈາຍຂອງປະລິມານນໍ້າໃນແບບຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຈັດສັນນໍ້າ

ສ່ວນປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ແລະ ຍັງຫຼືອຈາກ ການຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ໄດ້ເຮັດການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂານັ້ນແລ້ວ ແມ່ນຍັງມີປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການອື່ນ ເຊັ່ນຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນເຮັດການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຜ່ານມາ. ສະນັ້ນ, ຍັງເຫັນວ່າມີຄວາມຈໍາເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ດໍາເນີນການເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ແລະ ປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຕົວຈິງຂອງ ຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ດັ່ງກ່າວເສຍກ່ອນ ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ນໍ້າລໍາ, ນໍ້າຕະລານ, ນໍ້າແຊ, ນໍ້າຫາດ ທີ່ເປັນເຂດທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວຂອງອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ການພັດທະນາ ຫຼາຍກວ່າອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາອື່ນ. ການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນຈະຕ້ອງ ໄດ້ສົມທົບກັບຂະແໜງການຂອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ຜູ້ປະກອບການຕົວຈິງ ທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາດັ່ງກ່າວ. ພາຍຫຼັງປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າແລ້ວ ຈິ່ງຄວນກໍານົດການຈັດສັນ ປະລິມານນໍ້າປະຈໍາປີ ສໍາລັບ ຂະແໜງການອຸດສາຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ຄືນ, ແຕ່ການຈັດສັນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂອງຂະແໜງການດັ່ງກ່າວນີ້ ບໍ່ຄວນ ຈັດສັນເກີນ 80 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງຫຼືອ ແລະ ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ດັ່ງສະແດງໃນຮູບທີ 32 ເຊັ່ນ ປະລິມານທີ່ຈະສາມາດຈັດສັນໄດ້ ເປັນຕົ້ນ ສໍາລັບນໍ້າລໍາແມ່ນ 431 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າຕະລານ 426 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າລື 143 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າແຊ 299 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າແຫງ 93 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ນໍ້າຫາດ 180 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ, ຫ້ວຍປຸງ 72 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ ແລະ ນໍ້າຄອນ 156 ລ້ານ ແມັດກ້ອນ/ປີ.

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ຮູບທີ 32: ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອຂອງບາງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາທີ່ສາມາດຈັດສັນໃຫ້ແກ່ຂະແໜງການອື່ນໆ

ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງພຽງພໍ ແລະ ສາມາດຈັດສັນໄດ້ນັ້ນ ບໍ່ໝາຍຄວາມວ່າຕ້ອງໄດ້ຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ມີຢູ່ນຳໃຊ້ທັງໝົດ, ເພາະການພັດທະນາໃນອະນາຄົດ ແມ່ນຈະມີຄວາມຕ້ອງການນໍ້າໃຊ້ ເພີ່ມຂຶ້ນ. ເພາະຖ້າຈັດສັນເກີນປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ນັ້ນ ຈະພາໃຫ້ການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນໍ້ານັ້ນ ມີບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ຍຸ້ງຍາກເກີດຂຶ້ນ. ອີກປະການໜຶ່ງ ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ສ່ວນທີ່ເຫຼືອ ຈາກການຈັດສັນນັ້ນ ແມ່ນຍັງມີຜົນດີ ແລະ ປະກອບສ່ວນໃນການຮັກສາຄວາມສົມດູນຂອງລະບົບນິເວດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ຂອງບັນດາອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແລະ ທັງໝົດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າທາ ຕື່ມອີກ.

ຂ. ແຜນຈັດສັນນໍ້າໃນອະນາຄົດ

ການວາງແຜນຈັດສັນນໍ້າໄລຍະຍາວຈົນເຖິງປີ 2040 ຖືວ່າມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍ ທີ່ເຮັດໃຫ້ເຫັນເຖິງປະລິມານຄວາມຕ້ອງການນໍ້າຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການໃນອະນາຄົດ ວ່າມີການປ່ຽນແປງຄືແນວໃດ. ແຜນດັ່ງກ່າວຈະປະກອບ ສ່ວນເຂົ້າໃນແຜນນະໂຍບາຍຂອງການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃນໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງລວມມີຍຸດທະສາດທີ່ສະໜັບສະໜູນຄວາມອຸດົມສົມບູນຂອງລະບົບນິເວດ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບແຜນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ການເຕີບໂຕຕາມທິດສີຂຽວ ແລະ ຍືນຍົງ. ການຄາດຄະເນການຈັດສັນນໍ້າໃນອະນາຄົດ ໃນປີ 2040 ແມ່ນຈຳເປັນຈະຕ້ອງມີການຄາດຄະເນປະລິມານນໍ້າທີ່ນຳໃຊ້ໃນຊ່ວງນັ້ນເຊັ່ນກັນ. ແຕ່ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ນໍ້າໃນຂະແໜງການຕ່າງໆໃນປະຈຸບັນ ແລະ ຈົນເຖິງປີ 2040 ບໍ່ໄດ້ຮັບການເກັບກຳ ແລະ ປະເມີນເປັນລະບົບເຊັ່ນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່. ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງບໍ່ສາມາດຄາດຄະເນແຜນຈັດສັນນໍ້າ ໃນປີ 2040 ໄດ້ຄົບຖ້ວນສຳລັບທຸກຂະແໜງການໄດ້. ຕາຕະລາງທີ 24 ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ເປັນພຽງການຄາດຄະເນການຈັດສັນນໍ້າ ສຳລັບສົກປີ 2040/41. ປະລິມານນໍ້າທີ່ມີ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ຄາດຄະເນຫຼຸດລົງປະມານ 5% ແລະ ການປ່ຽນແປງການສູນເສຍນໍ້າຕາມທຳມະຊາດ, ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ ແລະ ນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດສັນໄດ້ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າຫາ ແລະ ບາງອ່າງ

ຮັບນໍ້າສາຂາ ແມ່ນຄາດຄະເນໂດຍ ຢູ່ລະຫວ່າງ 5% ເຊັ່ນດຽວກັນ, ສ່ວນປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດ ສໍາລັບ ສິ່ງແວດລ້ອມ ນັ້ນ ແມ່ນຮັກສາຕາມການຄາດຄະເນປະຈຸບັນ. ສໍາລັບການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໃນການບໍລິໂພກ, ອຸປະໂພກ ແລະ ການ ກະສິກໍາ-ຊົນລະປະທານ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນພຽງເລັກນ້ອຍ ຕາມການປະເມີນຜ່ານມາ. ສ່ວນຂະແໜງ ອຸດສະຫະກໍາ ແລະ ບໍ່ແຮ່ນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມຈໍາເປັນໄດ້ເຮັດການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າຕົວຈິງ ປະຈຸບັນເສຍກ່ອນ ຈິ່ງຈະຄາດຄະເນ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໄດ້ໃນອະນາຄົດ. ການຄາດຄະເນໃນປີ 2040 ຍັງສາມາດເບິ່ງແນວໂນ້ມກໍລະນີ ທີ່ມີນໍ້າເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້ ອີກດ້ວຍ.

ຕາຕະລາງທີ 24: ຄາດຄະເນການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າຂອງຂະແໜງການ ປີ 2040

ປະລິມານນໍ້າ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າ	ອ່າງ ຮັບນໍ້າທາ	ນໍ້າລ້າ	ນໍ້າ ຕະ ລານ	ນໍ້າລື	ນໍ້າແຊ	ນໍ້າ ແຫງ	ນໍ້າ ຫາດ	ຫ້ວຍ ປຸ່ງ	ນໍ້າ ຄອນ
ປະລິມານນໍ້າທັງໝົດທີ່ມີ	11.950	1.085	729	415	1.190	447	927	447	543
ປະລິມານນໍ້າທີ່ສຸນເສຍ ຕາມທໍາມະຊາດ	8.559	609	472	247	868	346	725	371	387
ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດນໍາໃຊ້ ໄດ້	3.392	476	257	168	322	101	202	77	157
ປະລິມານນໍ້າຕໍ່າສຸດເພື່ອ ລະບົບ ນິເວດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ	662	38	19	16	20	6	16	6	6
ປະລິມານນໍ້າທີ່ສາມາດຈັດ ສັນໄດ້	2.730	438	238	152	302	94	187	71	150
ການຈັດສັນເພື່ອອຸປະໂພກ- ບໍລິໂພກປະຈໍາສິກປີ 2040/41	4,6	0,67	0,31	0,19	0,61	0,24	0,62	0,20	0,19
ການຈັດສັນເພື່ອການ ກະສິກໍາ-ຊົນລະປະທານປະ ຈໍາສິກປີ 2040/41	122	35,2	5,5	19,8	20,9	7,04	18,7	2,53	2,64
ການຈັດສັນສໍາລັບເຂື່ອນໄຟ ພ້າພະລັງນໍ້າ ປະຈໍາສິກປີ 2040/41	n/a	-	-	-	-	-	-	-	-
ການຈັດສັນສໍາລັບອຸດສາຫະ ກໍາ-ບໍ່ແຮ່ ປະຈໍາສິກປີ 2040/41	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອ ສາມາດຈັດສັນໃຫ້ຂະ ແໜງການອື່ນ	2.603	402	232	132	281	87	167	68	148

(ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາອິນໂນວາ, 2021; ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2021).

ການຈັດສັນສໍາລັບຂະແໜງອຸດສະຫະກຳ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ເຮັດການປະເມີນຜ່ານມາ
ນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ໃຫ້ເກີນ ປະລິມານນໍ້າທີ່ຍັງເຫຼືອ ແລະ ສາມາດຈັດສັນໃຫ້ຂະແໜງການອື່ນໄດ້ ເຊັ່ນ: ທົ່ວອ່າງຮັບນໍ້າແມ່ນ
2.603 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ, ສ່ວນອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ເຊັ່ນ ອ່າງຮັບນໍ້າລ້າ ແມ່ນ 402 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ, ນໍ້າຕະລານ
232 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ, ນໍ້າແຊ 281 ລ້ານແມັດກ້ອນຕໍ່ປີ ເປັນຕົ້ນ.

ຄ. ການຈັດສັນນໍ້າ ເພື່ອການຮັກສາປະລິມານນໍ້າໄຫຼຕໍ່າສຸດ

ແຜນອ່າງຮັບນໍ້າທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີການຄວບຄຸມ ກິດຈະກຳການນໍາໃຊ້ນໍ້າທີ່ດີ ເພື່ອການຈັດ
ສັນນໍ້າ ທີ່ສາມາດຮັກສາປະລິມານນໍ້າໄຫຼຕໍ່າສຸດ ໃນລະບົບນິເວດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ຖ້າຂາດການຄວບຄຸມທີ່ດີ ຈະບໍ່
ສາມາດປະຕິບັດຕາມຫຼັກການ ແລະ ຈຸດປະສົງທີ່ສໍາຄັນຂອງແຜນອ່າງຮັບນໍ້າໄດ້. ສິ່ງໜຶ່ງໃນການປະຕິບັດທີ່ດີທີ່ສຸດ
ໃນການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແມ່ນການຄວບຄຸມການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍຜ່ານລະບົບໃບອະນຸຍາດ ທີ່ອອກໃຫ້ໂດຍລັດຖະບານ
ໂດຍສະຫນັບສະຫນູນ ໃຫ້ມີການອອກໃບອະນຸຍາດ ໃຫ້ແກ່ການນໍາໃຊ້ນໍ້າທາງການຄ້າທີ່ສໍາຄັນທັງຫມົດ. ໃບອະນຸ
ຍາດອາດຈະມາພ້ອມກັບຄ່າທຳນຽມລົງທະບຽນ ແລະ ຄ່າທຳນຽມປະຈຳປີ. ລະບຽບການເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການນໍາໃຊ້
ນໍ້າຈາກອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ສາມາດຊື່ແຈງໄດ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ສິດທິການນໍາໃຊ້ນໍ້າທັງໝົດຕ້ອງ ໄດ້ຮັບການອະນຸມັດຈາກລັດຖະບານ (ກໍລະນີນີ້ແມ່ນ ກົມຊັບພະຍາກອນ
ນໍ້າ; ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ) ເວັ້ນເສຍແຕ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນໂດຍກົດ
ໝາຍ ຫຼື ໂດຍແຜນການນີ້,
- ສໍາລັບຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າທາງເສດຖະກິດ ຫຼື ການຄ້າຂະໜາດໃຫຍ່, ການອະນຸມັດອາດຈະຢູ່ໃນຮູບແບບຂອງໃບ
ອະນຸຍາດ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນປະລິມານການນໍາໃຊ້ນໍ້າສູງສຸດ ຕາມເງື່ອນໄຂທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃຫ້
ໃຊ້ໃນໜຶ່ງປີ,
- ຜູ້ໃຊ້ນໍ້າຕ້ອງໄດ້ຮັບການຈັດສັນນໍ້າຕາມໃບອະນຸຍາດຂອງພວກເຂົາໃນແຕ່ລະປີ ໂດຍຜ່ານ ກົມຊັບພະຍາ
ກອນນໍ້າ; ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.

ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າທີ່ຖືກຍົກເວັ້ນ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຂໍໃບອະນຸຍາດ ຫຼື ການຈັດສັນນໍ້າ ເພື່ອເຂົ້າເຖິງນໍ້າສໍາລັບການນໍາ
ໃຊ້. ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນປະຊາຊົນທີ່ມີການນໍາໃຊ້ນໍ້າຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອຈຸດປະສົງການອຸປະໂພກ-ລິ
ໂພກ ແລະ ການກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ. ການອອກໃບອະນຸຍາດແກ່ຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າຂະໜາດໃຫຍ່ ເປັນວິທີທີ່ມີ
ປະສິດທິພາບ ແລະ ສະດວກໃນການຄຸ້ມຄອງຮັກສາປະລິມານນໍ້າໄຫຼຕໍ່າສຸດໃນລະບົບນິເວດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ການ
ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນການຍົກເວັ້ນ ແມ່ນໄດ້ຮັບຮອງໂດຍ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ໜວດທີ 5,
ພາກທີ 1, ມາດຕາ 38 ເຖິງ 41 ດັ່ງນີ້:

1. ການບໍລິໂພກນໍ້າປະຈຳວັນຂອງຄອບຄົວ,
2. ນໍ້າໃຊ້ເພື່ອການຜະລິດກະສິກຳ ແລະ ລ້ຽງສັດໃນລະດັບຄອບຄົວ,
3. ການໃຊ້ນໍ້າເພື່ອຊົນລະປະທານປະຈຳວັນ ທີ່ມີປະລິມານບໍ່ເກີນ 1.500 ມ³/ເຮັກຕາ.

ງ. ຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ຂໍ້ສະເໜີ

ແຜນຈັດສັນການນໍາໃຊ້ນໍ້າສະບັບນີ້ ອາດຍັງບໍ່ສົມບູນ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນການປະເມີນນໍ້າ ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ໃນໄລຍະຜ່ານມານັ້ນ ຍັງມີຂໍ້ຈຳກັດ ແລະ ບໍ່ທັນຄວບຄຸມເອົາທຸກຂະແໜງການ ທີ່ໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍສະເພາະ ການປະເມີນການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ ແລະ ນໍ້າໜ້າດິນຂອງບັນດາຂະແໜງການທີ່ມີກິດຈະການ ໃນເຂດ ອ່າງຮັບນໍ້າ. ສະນັ້ນ, ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃນການພັດທະນາແຜນການຈັດສັນນໍ້າໃນຕໍ່ໜ້າ ຈຶ່ງຮຽກຮ້ອງເຖິງຄວາມຈຳ ເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ມີບາງຂໍ້ສະເໜີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ບັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕາໜ່າງ ອຸທິກກະສາດ-ອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ຈຸດວັດແທກຄຸນນະພາບນໍ້າ ສຳລັບ ເກັບກຳຂໍ້ມູນສະພາບອາກາດ, ປະລິມານນໍ້າຝົນ, ລະດັບນໍ້າ, ປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າໜ້າດິນ ແລະ ນໍ້າໃຕ້ ດິນ ໂດຍມີຈຳນວນສະຖານີອຸທິກກະສາດ-ອຸຕຸນິຍົມທີ່ພຽງພໍ ແລະ ຈຸດທີ່ຕັ້ງທີ່ເໝາະສົມ ເຊັ່ນ ຢູ່ບໍລິເວນປາກ ແມ່ນໍ້າສາຂາ, ຈຸດກາງ ແລະ ບໍລິເວນຕອນເທິງຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ກໍ່ຄືຢູ່ເໜືອ ແລະ ທ້າຍໂຄງການພັດທະນາທີ່ມີ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ເຊັ່ນ: ໂຄງການຊົນລະປະທານ, ເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ, ເຂດຊຸມຊົນ ຫຼື ຕົວເມືອງ, ສວນປູກໝາກໄມ້ ກົນໜາກຂະໜາດໃຫຍ່ (ເຊັ່ນ: ສວນກ້ວຍ), ໂຮງງານປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ, ໂຄງການຂຸດຄົ້ນ ແລະ ປຸງ ແຕ່ງແຮ່ທາດ ແລະ ອື່ນໆ;

- ຕິດຕັ້ງລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວ-ສານດ້ານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າທີ່ມີປະສິດທິພາບ ໃຫ້ແກ່ ຂະແໜງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ໃນບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ນອນຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ພ້ອມທັງເສີມ ສ້າງຄວາມສາມາດໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ນໍາໃຊ້ລະບົບດັ່ງກ່າວ;

- ເກັບກຳ, ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ, ປຸງແຕ່ງ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຂ່າວ-ສານເປັນປົກກະຕິ ພ້ອມທັງສຶກສາສະພາບ ອ່າງຮັບນໍ້າ, ປະເມີນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນປັດຈຸບັນ ກໍ່ຄືການຄາດຄະເນສະພາບນໍ້າ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການນໍ້າໃນອະນາຄົດ ລວມທັງຄວາມສາມາດໃນການນໍາໃຊ້ຕົວແບບຈຳລອງໃນການສຶກສາ ແລະ ການປະ ເມີນດັ່ງກ່າວໃນແຕ່ລະອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການການວາງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ແຜນ ຈັດສັນນໍ້າ;

- ສ້າງຄວາມສາມາດໃຫ້ແກ່ຂະແໜງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ຂະແໜງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງໃນບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ນອນຢູ່ໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ໃນດ້ານວາງແຜນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ແຜນຈັດສັນນໍ້າ;

- ສ້າງເຄື່ອງມືທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການຈັດສັນນໍ້າ ເຊັ່ນ: ມາດຖານຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລວມທັງມາດຖານປະລິມານນໍ້າ (ນໍ້າໜ້າດິນ) ເພື່ອຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ມາດຖານສຸຂະພາບລະບົບນິເວດ, ມາດຕະຖານຄຸນນະພາບນໍ້າ (ນໍ້າໜ້າດິນ ແລະ ນໍ້າໃຕ້ດິນ), ລະບຽບການກຳນົດ ຂອບເຂດການຈັດສັນນໍ້າ ແລະ ອື່ນໆ.

IV. ແຜນງານການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ປີ 2021-2025

ແຜນງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ການນໍາໃຊ້ ແລະ ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ລວມທັງການປົກປັກຮັກສາລະບົບນິເວດ ແລະ ພູມິທັດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ໄດ້ຮັບການປະຕິບັດແບບຍືນຍົງ. ແຜນງານ ແລະ ກິດຈະກຳ ຂອງແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແມ່ນໄດ້ສະເໜີຂ້າງລຸ່ມນີ້. ແຜນປະຕິບັດວຽກ ແລະ ງົບປະມານທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ ແມ່ນຄັດຕິດຢູ່ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1.

ແຜນງານ 1: ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ

- ຄາດໝາຍ 1.1: ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ທາງດ້ານກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ບຸກຄະລາກອນໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ
 - ກິດຈະກຳ 1.1.1: ສ້າງກົນໄກການປະສານງານໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕັດສິນບັນຫາ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ.
 - ກິດຈະກຳ 1.1.2: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ພະນັກງານຂະແໜງຊັບພະຍາກອນນໍ້າຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ຢູ່ໃນແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ບໍ່ແກ້ວ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໜ້ອຍ 70 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງພະນັກງານທັງໝົດໃນ 3 ແຂວງ.
 - ກິດຈະກຳ 1.1.3: ສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສ້າງກິດຈະກຳສ້າງຄວາມອາດສາມາດ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບເຊື່ອມສານ ໂດຍຜ່ານຂະບວນການທັດສະນະສຶກສາ, ຈັດຝຶກອົບຮົມ, ໃຫ້ທຶນຍົກລະດັບການສຶກສາ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວ-ສານ ແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງ ໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ສູນກາງ ແລະ ລະດັບສາກົນ ໃຫ້ໄດ້ປີລະຄັ້ງ ແລະ ຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ 50 ສ່ວນຮ້ອຍ ຂອງພະນັກງານສູນກາງ, ແຂວງ ແລະ ເມືອງ ໃນແຕ່ລະປີ.
 - ກິດຈະກຳ 1.1.4: ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລົງທຶນ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນໍ້າ ແບບສີຂຽວ ໂດຍອີງໃສ່ການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ພາກເອກະຊົນ.
- ຄາດໝາຍ 1.2: ການມີສ່ວນຮ່ວມ, ສ້າງຈິດສຳນຶກ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ
 - ກິດຈະກຳ 1.2.1: ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມ ຂອງຊຸມຊົນເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ໃນເຂດຂອງຕົນ ໂດຍການສ້າງກິດຈະກຳຕ່າງໆ.
 - ກິດຈະກຳ 1.2.2: ປູກຈິດສຳນຶກໃຫ້ຊຸມຊົນ ໂດຍການເຜີຍແຜ່ກິດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ.
 - ກິດຈະກຳ 1.2.3: ສ້າງສິ່ງພົມ, ແຜ່ນພັບ, ປະຕິທິນ, ບ້າຍໂຄສະນາຕ່າງໆກ່ຽວກັບ: ຄວາມຄືບໜ້າ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ກິດຈະກຳການເຄື່ອນໄຫວຕ່າງໆ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ; ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ; ບັນດາລະບຽບການ ແລະ ແຜນທີ່ຕ່າງໆ.
 - ກິດຈະກຳ 1.2.4: ສົ່ງເສີມການໂຄສະນາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ຜ່ານທາງໂທລະພາບ, ວິທະຍຸ, ອິນເຕີເນັດ, ແຜນການຮຽນ, ຫຼັກສູດການສອນຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ອື່ນໆ.
 - ກິດຈະກຳ 1.2.5: ສ້າງວິດີໂອ, ສາລະຄະດີ ແລະ ລະຄອນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ (2ປີຕໍ່ຄັ້ງ).

- **ຄາດໝາຍ 1.3: ການສົ່ງເສີມກິດຈະກຳການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ອະນຸລັກວັດທະນະທຳຮີດຄອງ ປະເພນີ ທີ່ຕິດພັນກັບຊັບພະຍາກອນນ້ຳ**
 - ກິດຈະກຳ 1.3.1: ສົ່ງເສີມ, ກຳນົດ ແລະ ຈັດລຽງພື້ນທີ່ບຸລິມະສິດ ເພື່ອທຳການປູກພືດ ໂດຍຕິດພັນກັບ ກິດຈະກຳຈັດສັນທີ່ດິນ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ.
 - ກິດຈະກຳ 1.3.2: ສ້າງກອງທຶນຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອສົ່ງເສີມວຽກງານການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ
 - ກິດຈະກຳ 1.3.3: ສຶກສາ ແລະ ສົ່ງເສີມການພັດທະນາສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກ ແລະ ການ ບໍລິການທີ່ຕິດພັນກັບຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ພ້ອມທັງສ້າງເຄືອຄ່າຍການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກກັບພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ.
 - ກິດຈະກຳ 1.3.4: ເຊື່ອມໂຍງກິດຈະກຳທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກ ກັບການຮັກສາຮີດຄອງປະເພນີ ໂດຍ ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ໂດຍຜ່ານ: ກິດຈະກຳການພັກເຊົາບ້ານປະຊາຊົນ; ສ້າງ ແລະ ຕິດຕັ້ງປ້າຍໃຫ້ຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນນ້ຳ; ສະມາຄົມ ທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກ.
 - ກິດຈະກຳ 1.3.5: ສະໜັບສະໜູນທາງເລືອກ ເພື່ອການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ຊຸມຊົນ ໂດຍການ ສົ່ງເສີມວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ອາຊີບຄົງທີ່ ລວມທັງການສົ່ງເສີມວຽກງານການປະມົງ.
 - ກິດຈະກຳ 1.3.6: ສົ່ງເສີມທຸລະກິດຂະໜາດກາງ ແລະ ຂະໜາດນ້ອຍ ແບບເປັນມິດຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລວມທັງບັນດາກິດຈະກຳການລົງທຶນ ເຊັ່ນ ການຕິດຕັ້ງລະບົບບຳບັດນ້ຳເປື້ອນຂອງໂຮງງານ ແລະ ການ ຕິດຕາມການນຳໃຊ້ປຸຍເຄມີ ແລະ ສານເຄມີເຂົ້າໃນການກະສິກຳ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ.

ແຜນງານ 2: ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ

- **ຄາດໝາຍ 2.1: ການຈັດສັນນ້ຳ**
 - ກິດຈະກຳ 2.1.1: ຂະຫຍາຍການສະໜອງນ້ຳປະປາໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ໂດຍຄຳນຶງເຖິງປະຊາຊົນຢູ່ ເຂດຕອນເທິງຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າ ແລະ ເຂດໂຄງການອື່ນໆ ດັ່ງນີ້: ເຂດພື້ນທີ່ບ້ານຈັດສັນ ເຂດເມືອງນາແລ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ; ເຂດພັດທະນາອຸດສາຫະກຳໃໝ່ ເຂດນາເຕີຍ ແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ ແລະ ເຂດເມືອງນາໜັ້ ແຂວງອຸດົມໄຊ ທີ່ຕິດພັນກັບເມືອງທັນສະໃໝທີ່ຈະສ້າງຂຶ້ນ; ເຂດເມືອງຜາອຸດົມ ແລະ ປາກທາ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ.
 - ກິດຈະກຳ 2.1.2: ປະເມີນ ແລະ ສຶກສາການຈັດສັນນ້ຳໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ ແລະ ການກຳນົດເຂດກັນຊົນ.
 - ກິດຈະກຳ 2.1.3: ສະໜັບສະໜູນການຈັດສັນນ້ຳ ເພື່ອຊົນລະປະທານ ລວມທັງການປັບປຸງຕາໜ່າງ ຊົນລະປະທານທີ່ສຳຄັນ.
 - ກິດຈະກຳ 2.1.4: ສ້າງນິຕິກຳໃນການອະນຸຍາດການນຳໃຊ້ນ້ຳ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳ ສຳລັບການດູດນ້ຳໃຊ້ ເພື່ອ ກິດຈະການທຸລະກິດ, ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາການນຳໃຊ້ນ້ຳ.

- **ຄາດໝາຍ 2.2: ການກຳນົດປະລິມານການໄຫຼຂອງນ້ຳຕໍ່າສຸດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ**
 - ກິດຈະກຳ 2.2.1: ກຳນົດປະລິມານນ້ຳໄຫຼຕໍ່າສຸດ ເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມຢູ່ປາກນ້ຳທາ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາຫຼັກຂອງນ້ຳທາ.
 - ກິດຈະກຳ 2.2.2: ກຳນົດປະລິມານນ້ຳໄຫຼຕໍ່າສຸດ ຂອງບັນດາເຂື່ອນທີ່ຢູ່ໃນສາຍນ້ຳທາ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາ
 - ກິດຈະກຳ 2.2.3: ຕິດຕາມກວດກາ ການໃຊ້ນ້ຳຊົນລະປະທານ ລະດັບການບໍ່ນ້ຳໃນທຸກໆພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານ, ການປູກພືດລະດູແລ້ງ ແລະ ລະດູຝົນ.
 - ກິດຈະກຳ 2.2.4: ປະເມີນ ແລະ ຕິດຕັ້ງສະຖານີຕິດຕາມກະແສນ້ຳໄຫຼ, ລວມທັງການປັບປຸງບັນດາອຸປະກອນ ແລະ ລະບົບຕິດຕາມກະແສນ້ຳໄຫຼ ທີ່ມີຢູ່ທັງໃນແມ່ນ້ຳທາ ແລະ ແມ່ນ້ຳສາຂາຫຼັກ.
- **ຄາດໝາຍ 2.3: ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານອ່າງເກັບນ້ຳ**
 - ກິດຈະກຳ 2.3.1: ສ້າງກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງພາກລັດ ແລະ ຜູ້ພັດທະນາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າ ເພື່ອການນຳໃຊ້ນ້ຳໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ (ໂດຍໃຫ້ມີການສ້າງແຜນນຳໃຊ້ນ້ຳ (ຜະລິດໄຟຟ້າ) ປະຈຳປີ, ແຜນປະຈຳລະດູຝົນ ແລະ ລະດູແລ້ງ ຮ່ວມກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ).
 - ກິດຈະກຳ 2.3.2: ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ກັບບັນດາຂະແໜງການ ກ່ຽວກັບ ການບໍລິຫານການກັກເກັບ ແລະ ປ່ອຍນ້ຳ ເພື່ອກຳນົດແຜນກັກເກັບ ແລະ ປ່ອຍນ້ຳຮ່ວມກັນກ່ອນ ລວມທັງ ຫຼັງທີ່ພະຍຸຈະເຂົ້າອ່າງຮັບນ້ຳ.
 - ກິດຈະກຳ 2.3.3: ສ້າງບົດແນະນຳຄວາມປອດໄພຂອງເຂື່ອນ ແລະ ແຜນຮັບມືສຸກເສີນ ໃນອ່າງນ້ຳ ນ້ຳທາ.
- **ຄາດໝາຍ 2.4: ການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ**
 - ກິດຈະກຳ 2.4.1: ສຶກສາ ແລະ ສຳຫຼວດແຫຼ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນ.
 - ກິດຈະກຳ 2.4.2: ຂຶ້ນບັນຊີການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນ້ຳໃຕ້ດິນ ແລະ ປັບປຸງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານການໃຊ້ນ້ຳໃຕ້ດິນ.
 - ກິດຈະກຳ 2.4.3: ສ້າງແຜນທີ່ສະພາບແຫຼ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນ ລວມທັງການນຳໃຊ້.
 - ກິດຈະກຳ 2.4.4: ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ຕົກລົງ ວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງນ້ຳໃຕ້ດິນ.

ແຜນງານ 3: ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ

- **ຄາດໝາຍ 3.1: ການສຳຫລວດ, ການຂຶ້ນບັນຊີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ**
 - ກິດຈະກຳ 3.1.1: ສຳຫລວດ ແລະ ທົບທວນຂໍ້ມູນປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳໃນອ່າງຮັບນ້ຳສາຂາ.
 - ກິດຈະກຳ 3.1.2: ສຳຫລວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີຜູ້ນຳໃຊ້ນ້ຳ ໃນທົ່ວອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ.
 - ກິດຈະກຳ 3.1.3: ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ໃນເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ໂດຍໃຫ້ມີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ.
 - ກິດຈະກຳ 3.1.4: ສືບຕໍ່ການປັບປຸງຂໍ້ມູນແບບຈຳລອງ ຂອງອ່າງຮັບນ້ຳທາ ແລະ ປັບປຸງຂໍ້ມູນກ່ອນເຮັດແບບຈຳລອງ.
- **ຄາດໝາຍ 3.2: ການປັບປຸງ, ຕິດຕັ້ງສະຖານີຕິດຕາມປະລິມານນ້ຳ ແລະ ຄຸນນະພາບນ້ຳໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ**
 - ກິດຈະກຳ 3.2.1: ສ້າງສະຖານີທີ່ທັນສະໄໝ ໃນຕິດຕາມສະພາບນ້ຳ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ດັ່ງນີ້: ປະເມີນ ສະຖານີອຸຕຸທີ່ມີຢູ່ ແລະ ຂະຫຍາຍສະຖານທີ່ຕິດຕາມອຸຕຸ-ອຸທິກກະສາດ ລວມທັງປະລິມານນ້ຳຝົນ

ແລະ ພູມອາກາດ ທົ່ວອ່າງຮັບນໍ້າ, ໂດຍສະເພາະ ບ່ອນຕໍ່າສຸດຂອງອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ; ຕິດຕັ້ງຫຼາແທກນໍ້າໃນ ແມ່ນໍ້າທາ, ປາກແມ່ນໍ້າ, ຈຸດການລະບາຍຕອນເທິງ-ຕອນລຸ່ມຂອງໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າທາ 1.

- ກິດຈະກຳ 3.2.2: ປະເມີນ ແລະ ກຳນົດ ສາເຫດບັນຫາທີ່ມີຕໍ່ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການລຸດລົງຂອງຄຸນນະພາບນໍ້າ, ລວມທັງ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບນໍ້າ.
- ກິດຈະກຳ 3.2.3: ປະເມີນ ແລະ ສ້າງລະບົບຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຂໍ້ມູນ ທາງອຸທິກ ແລະ ອຸຕຸພາຍໃນຖານຂໍ້ມູນ ລວມທັງຝຶກອົບຮົມພະນັກງານຜູ້ຮັບຜິດຊອບໃນການປັບປຸງຖານຂໍ້ມູນ.

ແຜນງານ 4: ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພື້ນຟູ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

● ຄາດໝາຍ 4.1: ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເຂດສະຫງວນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

- ກິດຈະກຳ 4.1.1: ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເພື່ອຕິດຕາມກວດກາເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ລວມທັງການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ກວດສອບ ກິດຈະກຳພັດທະນາເສດຖະກິດຕ່າງໆ ໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ.
- ກິດຈະກຳ 4.1.2: ກຳນົດເຂດສະຫງວນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃຫ້ໄດ້ 3 ຈຸດ ເພື່ອເປັນຕົວແບບໃນການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ.
- ກິດຈະກຳ 4.1.3: ກຳນົດເຂດສະຫງວນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສຳລັບການອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ ດັ່ງນີ້: ສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ມີເຂດປ້ອງກັນ ແລະ ເຂດທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງໃນການອານຸລັກ; ກຳນົດພື້ນທີ່ການຄຸ້ມຄອງດິນ ບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ເຂດອະນຸລັກປາ, ປູກຈິດສຳນຶກ ໃນການອານຸລັກຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຫ້ຊຸມຊົນ.

● ຄາດໝາຍ 4.2: ການບຸລະນະພື້ນຟູ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ

- ກິດຈະກຳ 4.2.1: ປັບປຸງຮູບແບບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ວິທີການປູກຝັງ, ພ້ອມທັງແນະນຳ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ປ່ຽນແປງວິທີການຜະລິດ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດ ເພື່ອຫຼຸດຜົນກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ແຫຼ່ງນໍ້າ.
- ກິດຈະກຳ 4.2.2: ຈັດສັນທີ່ດິນຂຶ້ນບ້ານ ແລະ ເມືອງ.
- ກິດຈະກຳ 4.2.3: ພື້ນຟູຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້ ໂດຍການ: ສຳຫຼວດປ່າແຄມນໍ້າໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ; ກຳນົດເຂດບຸລິມະສິດເຂດປ່າແຄມນໍ້າ ແລະ ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າປ້ອງກັນຍອດນໍ້າ; ສຳຫຼວດ ແລະ ພື້ນຟູປ່າໄມ້ທີ່ເສື່ອມໂຊມ ແລະ ຖືກທຳລາຍ.

● ຄາດໝາຍ 4.3: ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບນໍ້າ

- ກິດຈະກຳ 4.3.1: ສຳຫຼວດ, ກຳນົດຈຸດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີເຂດພື້ນທີ່ສ່ຽງໄພ ແລະ ເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກກິດຈະການນຳໃຊ້ນໍ້າ ໂດຍສະເພາະເຂດຍອດນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ບັນດາແມ່ນໍ້າສາຂາ.
- ກິດຈະກຳ 4.3.2: ສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມກວດກາຄຸນນະພາບນໍ້າຢູ່ແມ່ນໍ້າຫຼັກ ແລະ ສາຍນໍ້າສາຂາ ທົ່ວອ່າງຮັບນໍ້າ ລວມທັງຄອງ, ໜອງ, ບຶງໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະບົດທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ.
- ກິດຈະກຳ 4.3.3: ຕິດຕັ້ງ, ປັບປຸງລະບົບການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ລາຍງານສະພາບຄຸນນະພາບນໍ້າຢ່າງ ຫັນການຢູ່ເຂດບຸລິມະສິດ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຫຼື ເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກການພັດທະນາ ພ້ອມທັງຈັດຊື້ ເຄື່ອງວັດແທກຄຸນນະພາບນໍ້າໃຫ້ແຂວງ ແລະ ເມືອງທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ.
- ກິດຈະກຳ 4.3.4: ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການ ກ່ຽວກັບ ການປ່ອຍນໍ້າເບື້ອນ ລົງສູ່ແມ່ນໍ້າ ໂດຍອີງຕາມມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ.

- ກິດຈະກຳ 4.3.5: ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປ້ອງກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງນ້ຳ, ມີການບຳບັດນ້ຳເປື້ອນ ຈາກກິດຈະການທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການນຳໃຊ້ສານເຄມີ ໃນການຜະລິດກະສິກຳ.

ແຜນງານ 5: ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ

• ຄາດໝາຍ 5.1: ການຄວບຄຸມໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ແຫ້ງແລ້ງ

- ກິດຈະກຳ 5.1.1: ສັງລວມເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ກຳນົດພື້ນທີ່ຄວາມສ່ຽງຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.
- ກິດຈະກຳ 5.1.2: ສຳຫຼວດ, ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ອອກແບບໂຄງການຮັບມືກັບໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ປ້ອງກັນການເຊາະເຈື່ອນ; ລວມທັງການກໍ່ສ້າງ/ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານນ້ຳ.
- ກິດຈະກຳ 5.1.3: ສ້າງກົນໄກການແຈ້ງເຕືອນຕ່າງໆ ເພື່ອຮັບມືໃຫ້ທັນການໃນກໍລະນີເກີດເຫດສຸກເສີນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພນ້ຳຖ້ວມ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຢູ່ໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ.
- ກິດຈະກຳ 5.1.4: ສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບໃນການຮັບມື, ບັນເທົາອຸທິກກະໄພ ຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ; ລວມທັງປະສານງານກັບພາກສ່ວນຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ.
- ກິດຈະກຳ 5.1.5: ຊຸກຍູ້ເຜີຍແຜ່, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກ, ຄວາມສາມາດ, ການກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ໃນການປັບຕົວ ແລະ ຮັບມືກັບໄພທຳມະຊາດ.
- ກິດຈະກຳ 5.1.6: ສຳຫຼວດ ແລະ ຊຸດເຈາະແຫຼ່ງນ້ຳໃຕ້ດິນ ເພື່ອສະໜອງນ້ຳໃນເຂດ ທີ່ຂາດແຄນນ້ຳໃນລະດູແລ້ງ ໂດຍສະເພາະເຂດເມືອງນາແລ.

• ຄາດໝາຍ 5.2: ການປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບ ຈາກການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ

- ກິດຈະກຳ 5.2.1: ຝຶກອົບຮົມ ໃຫ້ປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບ ການປັບຕົວເຂົ້າກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ວິທີຫຼຸດຜ່ອນຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ.
- ກິດຈະກຳ 5.2.2: ສ້າງສູນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ເພື່ອລາຍງານຂ່າວສານແກ່ປະຊາຊົນຢ່າງເປັນປະຈຳ.
- ກິດຈະກຳ 5.2.3: ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການ ເພື່ອຕິດຕໍ່ພົວພັນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານເຕືອນໄພ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນເມື່ອເວລາສຸກເສີນ.

ແຜນງານ 6: ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

• ຄາດໝາຍ 6.1: ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ

- ກິດຈະກຳ 6.1.1: ກຳນົດຂອບເຂດດິນປ່າໄມ້ສຳຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ລວມທັງ ດິນຖ່ານຕົມ
- ກິດຈະກຳ 6.1.2: ປັບປຸງກຳໜາຍ/ປ້າຍຂອບເຂດທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ ແລະ ດິນຖ່ານຕົມ.
- ກິດຈະກຳ 6.1.3: ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນ້ຳ ໂດຍການສິ່ງເສີມບ້ານ, ຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມບ້ານເປັນເຈົ້າການໃນການສ້າງລະບຽບ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.
- ກິດຈະກຳ 6.1.4: ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ.

• ຄາດໝາຍ 6.2: ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້

- ກິດຈະກຳ 6.2.1: ກຳນົດເຂດປົກປັກຮັກສາປ່າຍອດນ້ຳ.
- ກິດຈະກຳ 6.2.2: ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາເຂດຍອດນ້ຳ ໂດຍສະເພາະເຂດສາຍນ້ຳສາຂາຫຼັກຂອງແມ່ນ້ຳທາ.

- ກິດຈະກຳ 6.2.3: ປັບຫຼັກໝາຍ/ຕິດຕັ້ງປ້າຍຊີ້ບອກຂອບເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ, ເຂດອະນຸລັກສັດປ່າ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ.
- ກິດຈະກຳ 6.2.4: ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ປຸກຈິດສຳນຶກ ຂໍ້ກຳນົດ, ກົດລະບຽບ, ກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້.
- ກິດຈະກຳ 6.2.5: ກວດກາລາດຕະເວນເຂດປ່າຍອດນ້ຳ
- **ຄາດໝາຍ 6.3: ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນ**
 - ກິດຈະກຳ 6.3.1: ສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ຂອງຂະແໜງການໃນອ່າງຮັບນ້ຳ.
 - ກິດຈະກຳ 6.3.2: ກຳນົດເຂດພ້ອມປັກຫຼັກໝາຍ ແລະ ສ້າງແຜນທີ່ພື້ນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນລວມທັງລະບຸພື້ນທີ່ໃດໜາະສົມສຳລັບການປຸກພືດຊະນິດໃດ.
 - ກິດຈະກຳ 6.3.3: ຈັດສັນພື້ນທີ່ໃຫ້ປະຊາຊົນ ເພື່ອທຳມາຫາກິນແບບຖາວອນ ໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ.
- **ຄາດໝາຍ 6.4: ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ**
 - ກິດຈະກຳ 6.4.1: ກຳນົດ ແລະ ສ້າງພື້ນທີ່ຖິ້ມສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ຊຸມຊົນ.
 - ກິດຈະກຳ 6.4.2: ສ້າງລະບຽບ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ.
 - ກິດຈະກຳ 6.4.3: ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ສານເຄມີ (ຢາຂ້າຫຍ້າ).
 - ກິດຈະກຳ 6.4.4: ການຕິດຕາມກວກກາ.

V. ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ

5.1 ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ

ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ເປັນໃຈກາງປະສານສົມທົບກັບ ກະຊວງ ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ກະຊວງ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງ, ອົງການ ອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາ ວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ກົມຊັບພະຍາກອນນ້ຳ, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ;
2. ພະແນກ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊ ແລະ ບໍ່ແກ້ວ;
3. ຫ້ອງການ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຂັ້ນເມືອງ ທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ.

ໃນກໍລະນີຈຳເປັນ ອາດສ້າງຕັ້ງຄະນະປະສານງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ໂດຍມີອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ກວດກາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ດັ່ງກ່າວ ເຂົ້າຮ່ວມ.

ສຳລັບ ການກວດກາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ມີ ສີ່ ຮູບການ ດັ່ງນີ້:

1. ການກວດກາຕາມປົກກະຕິ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາຕາມແຜນການທີ່ມີລັກສະນະກວດກາເປັນປະຈຳ ແລະ ມີກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ;
2. ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາອກແຜນການ ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກວດກາຮູ້ກ່ອນ ຢ່າງໜ້ອຍ ຊາວສີ່ ຊົ່ວໂມງ;
3. ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາ ເມື່ອເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ, ຮີບດ່ວນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ແຈ້ງລ່ວງໜ້າໃຫ້ຜູ້ຖືກວດກາຮູ້.
4. ການກວດກາ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມກົດໝາຍ ຢ່າງເຂັ້ມງວດ.

5.2 ມາດຕະການໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ຈະຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍມີການເຂົ້າຮ່ວມ ຂອງບັນດາອົງການ ແລະ ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງຕາມໜ້າທີ່ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຕົນ ໂດຍຜ່ານການປະສານງານ ແລະ ແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້, ປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳ ເພື່ອໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມີຜົນສຳເລັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ, ພາລະບົດບາດ ແລະ ໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະພາກສ່ວນ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດໃນຫຼາຍລະດັບ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

5.2.1 ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງ

ອົງການຈັດຕັ້ງຂັ້ນສູນກາງ ແມ່ນອົງການນຳພາທີ່ສຳຄັນ ໃນການປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳນີ້.

1. ເຜີຍແຜ່ ແລະ ສ້າງຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ ໃຫ້ເຂົາໃຈກ່ຽວກັບແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ;
2. ສ້າງຕັ້ງກົນໄກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງ ແລະ ມີການປະສານງານໃນການດຳເນີນງານ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳຂອງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ;

3. ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງບັນດານິຕິກຳ, ລະບຽບການທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາກິດຈະກຳ ທີ່ໄດ້ລະບຸໃນແຜນສະບັບນີ້;
4. ຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ ຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ຕີລາຄາຜົນສຳເລັດ ແລະ ຜົນກະທົບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນ;
5. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ;
6. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ທຶນຮອນໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
7. ສະໜັບສະໜູນດ້ານວິຊາການ ແລະ ງົບປະມານໃຫ້ແກ່ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ;
8. ເຊື່ອມແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ.

5.2.2 ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ (ແຂວງ, ເມືອງ, ເທດສະບານ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ບ້ານ)

1. ປະສານງານລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຊີ້ນຳການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ;
2. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ໂດຍສົມທົບກັບຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
3. ຊີ້ນຳຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນສະບັບນີ້ ໃຫ້ບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງຂອງແຜນສະບັບນີ້;
4. ສ້າງຄູ່ຮ່ວມງານກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ;
5. ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ;
6. ຜັນຂະຫຍາຍແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເປັນແຜນສະເພາະຂອງທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນ;
7. ເຊື່ອມແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ແຜນຂອງຂະແໜງການຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນຂອງ ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ;
8. ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຄວາມຄືບໜ້າ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນ.

5.2.3 ພາກສ່ວນເອກະຊົນ

1. ຈັດຕັ້ງການເຄື່ອນໄຫວຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນໍ້າຂອງແບບປະສົມປະສານ;
2. ລົງທຶນໃສ່ໂຄງການອະນຸລັກສິ່ງແວດລ້ອມ, ຍົກສູງຊີວິດການເປັນຢູ່, ໂຄງການຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ໂຄງການອື່ນໆ ເພື່ອສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງອ່າງແມ່ນໍ້າແບບປະສົມປະສານ;
3. ເປັນຄູ່ຮ່ວມຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຊຸມຊົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ;
4. ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານການເງິນ, ຊ່ຽວຊານສະເພາະດ້ານ ແລະ ອຸປະກອນທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ນີ້.

5.2.4 ສົ່ມວນຊົນ

1. ນໍາສະເໜີ ແລະ ເຜີຍແຜ່ການເຄື່ອນໄຫວ ກ່ຽວກັບ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໂດຍຜ່ານສື່ທີ່ມີນະວັດຕະກຳທີ່ແຕກຕ່າງກັນ;
2. ຜະລິດສາລະຄະດີຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ ໃນຊຸມຊົນ ເປົ້າ ໝາຍເພື່ອສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM).

5.2.5 ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າ

1. ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິເຄາະຫົວຂໍ້ແຫຼ່ງນໍ້າ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນສະພາບຂອງອ່າງນໍ້າ ນໍ້າທາ;
2. ສະໜັບສະໜູນການພັດທະນາສີມິແຮງງານ ແລະ ການສະໜອງຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນ ການ ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ໃຫ້ແກ່ພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທ້ອງຖິ່ນ;
3. ສະໜັບສະໜູນຫຼັກສູດການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ, ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມໃຫ້ແກ່ມະຫາວິທະ ຍາໄລ, ໂຮງຮຽນມັດຖະຍົມ, ໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ໂຮງຮຽນປະຖົມ;
4. ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາດ້ານວິຊາການ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າເພື່ອການຕັດສິນໃຈໃນ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງເກັບນໍ້າ.

5.2.6 ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ

1. ໃຫ້ຄວາມຊໍານານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ (RBMP);
2. ແບ່ງປັນຄວາມຮູ້ໃນພາກພື້ນ, ທົ່ວໂລກ ແລະ ການປະຕິບັດທີ່ດີໃນ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແບບເຊື່ອມສານ (IWRM);
3. ເຊື່ອມສານວຽກງານ ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ເຂົ້າໃນກອບການ ຮ່ວມມືພັດທະນາ ແລະ ການລົງທຶນ, ແຜນງານ ແລະ ໂຄງການໃນ ສປປ ລາວ;
4. ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ.

5.2.7 ອົງການປົກຄອງຂັ້ນບ້ານ

1. ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ຕິດຕາມໂຄງການແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ;
2. ເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳສ້າງຈິດສໍານຶກ ແລະ ການສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນ IWRM;
3. ປຸກຈິດສໍານຶກໃຫ້ປະຊາຊົນ ກ່ຽວກັບ ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ສົ່ງເສີມການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ (IWRM) ໃນລະດັບບ້ານ;
4. ລາຍງານໃຫ້ອົງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນປະຈຳ ກ່ຽວກັບ ສະພາບຂອງແຫຼ່ງນໍ້າ ແລະ ແຫຼ່ງນໍ້າໃນຂອບເຂດທີ່ຕົນຮັບຜິດຊອບ;
5. ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຫ້າວຫັນ ໃນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເພື່ອຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ;
6. ຮ່ວມກັນກັບຊາວບ້ານຢ່າງຫ້າວຫັນແລກປ່ຽນປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນຈາກການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາໃນລະດັບບ້ານ.

5.3 ການຕິດຕາມກວດກາ

ການຕິດຕາມ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ຈະຖືກປະຕິບັດໃນ ຫຼາຍໄລຍະ: ປະຈຳປີ, ໄລຍະກາງ (2,5 ປີ) ແລະ ໄລຍະສຸດທ້າຍ (5 ປີ). ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແມ່ນອົງການຈຸດສຸມໃນການປະສານງານກັບຂະແໜງການທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການປະຕິບັດການຕິດຕາມ, ການປະເມີນຜົນ ແລະ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອບັນລຸຈຸດປະສົງ ແຜນ ຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ.

5.4 ບັນດາຕົວຊີ້ວັດການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນຈະໃຊ້ຕົວຊີ້ວັດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ເພື່ອຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງການ ປະຕິບັດ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບຂອງ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ. ຕົວຊີ້ວັດສຳລັບການປະຕິບັດໂຄງການແມ່ນ ໄດ້ນຳສະເໜີຢູ່ໃນ ຕາຕະລາງທີ 25 ຂ້າງລຸ່ມນີ້.

ຕາຕະລາງທີ 25: ຕົວຊີ້ວັດການປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ

ລ/ດ	ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ	ຂໍ້ມູນ ພື້ນຖານ (2020)	2021	2022	2023	2024	2025	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດ ຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມ
I	ແຜນງານ 1 ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງແລະການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ								
1.1	ຄາດໝາຍ 1.1 ການສ້າງຄວາມ ເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານກົນໄກການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະບຸກຄະລາກອນ ໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
1.2	ຄາດໝາຍ 1.2 ການມີສ່ວນ ຮ່ວມສ້າງຈິດສຳນຶກການຄຸ້ມ ຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
1.3	ຄາດໝາຍ 1.3 ການສົ່ງເສີມ ກິດຈະກຳການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແລະອານຸ ລັກວັດທະນະທຳຮີດຄອງ ປະເພນີທີ່ຕິດພັນກັບ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
II	ແຜນງານ 2 ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ນໍ້າແລະຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								
2.1	ຄາດໝາຍ 2.1 ການຈັດສັນນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
2.2	ຄາດໝາຍ 2.2 ການກຳນົດ ປະລິມານການໄຫຼຂອງນໍ້າຕໍ່າ ສຸດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ລ/ດ	ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ	ຂໍ້ມູນ ພື້ນຖານ (2020)	2021	2022	2023	2024	2025	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດ ຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມ
2.3	ຄາດໝາຍ 2.3 ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານອ່າງເກັບນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
2.4	ຄາດໝາຍ 2.4 ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າ ໃຕ້ດິນ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
III	ແຜນງານ 3 ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ນໍ້າແລະຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								
3.1	ຄາດໝາຍ 3.1 ການສໍາຫຼວດ, ການຂຶ້ນບັນຊີແລະການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ
3.2	ຄາດໝາຍ 3.2 ການປັບປຸງ, ຕິດຕັ້ງສະຖານີຕິດຕາມປະລິມານນໍ້າ ແລະ ຄຸນນະພາບນໍ້າໜ້າດິນ ແລະ ໃຕ້ດິນ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ
IV	ແຜນງານ 4 ປົກປັກຮັກສາແລະຟື້ນຟູນໍ້າແລະຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								
4.1	ຄາດໝາຍ 4.1 ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງເຂດສະຫງວນ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
4.2	ຄາດໝາຍ 4.2 ການບູລະນະຟື້ນຟູນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
4.3	ຄາດໝາຍ 4.3 ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບນໍ້າ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
V	ແຜນງານ 5 ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນໍ້າຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງແລະການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ								
5.1	ຄາດໝາຍ 5.1 ການຄວບຄຸມໄພນໍ້າຖ້ວມແລະແຫ້ງແລ້ງ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
5.2	ຄາດໝາຍ 5.2 ການປັບຕົວແລະຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກ							ກຊສ ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ລ/ດ	ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ	ຂໍ້ມູນ ພື້ນຖານ (2020)	2021	2022	2023	2024	2025	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດ ຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມ
	ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບດິນ ພ້ອມທັງ							ຫຊສ	ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
VI	ແຜນງານ 6 ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ								
6.1	ຄາດໝາຍ 6.1 ການຄຸ້ມຄອງ ດິນບໍລິເວນນ້ຳ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
6.2	ຄາດໝາຍ 6.2 ການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
6.3	ຄາດໝາຍ 6.3 ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ
6.4	ຄາດໝາຍ 6.4 ການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງເສດເຫຼືອ							ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ

5.5 ງົບປະມານ

ຄາດຄະເນງົບປະມານທັງໝົດ ສໍາລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳ ທາ ໄລຍະ 5 ປີ (2021-2025) ໄດ້ມີການຄາດຄະເນໄວ້ເບື້ອງຕົ້ນ ເປັນງົບປະມານທັງໝົດ 6.000.000.000 ກີບ (ຫົກຕື້ກີບ). ເພື່ອນໍາສະເໜີຂໍທຶນສະໜັບສະໜູນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ ໃຫ້ໄດ້ຮັບ ຜົນດີ ແລະ ມີປະສິດທິພາບສູງ (ຕາຕະລາງທີ 26).

ຕາຕະລາງທີ 26: ງົບປະມານສໍາລັບ ແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ ນ້ຳທາ 2021-2025

ລ/ດ	ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະ ກິດຈະກຳ	ຄາດຄະເນ ງົບປະມານ (ກີບ)	ຄາດຄະເນແຫຼ່ງທຶນ
1	ແຜນງານ 1 ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງ ແລະການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມ ຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ	1.300.000.000	ພາກລັດ, ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການ ຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.

ລ/ດ	ແຜນງານ,ຄາດໝາຍ ແລະ ກິດຈະກຳ	ຄາດຄະເນ ງົບປະມານ (ກີບ)	ຄາດຄະເນແຫຼ່ງທຶນ
2	ແຜນງານ 2 ຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	1.750.000.000	ພາກລັດ,ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
3	ແຜນງານ 3 ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	750.000.000	ພາກລັດ,ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
4	ແຜນງານ 4 ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ຟື້ນຟູ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	1.000.000.000	ພາກລັດ,ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
5	ແຜນງານ 5 ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄຟນໍ້າຖ້ວມ, ແຫ້ງແລ້ງແລະການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ	600.000.000	ພາກລັດ,ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
6	ແຜນງານ 6 ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ແລະສິ່ງແວດລ້ອມ	600.000.000	ພາກລັດ,ເອກະຊົນ/ໂຄງການ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ອື່ນໆ.
ລວມທັງໝົດ (ກີບ):		6.000.000.000	

ໝາຍເຫດ: ສຳລັບງົບປະມານ ແລະ ກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ບັນດາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າພະລັງນໍ້າ ແມ່ນຜູ້ພັດທະນາໂຄງການຮ່ວມກັບພາກສ່ວນລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ ໃນສັນຍາສຳປະທານໂຄງການ ແລະ ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ ວ່າດ້ວຍພັນທະສິ່ງແວດລ້ອມ AnnexC-CA ຫຼື SESO ຂອງໂຄງການຕ່າງໆກ່ຽວຂ້ອງ.

ເອກະສານອ້າງອີງ

1. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX, 2021-2025.
2. ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສະບັບປັບປຸງ ເລກທີ 23/ສພຊ ລົງວັນທີ 11 ພຶດສະພາ 2017.
3. ດໍາລັດ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ແລະ ອ່າງເກັບນໍ້າ, ເລກທີ 20/ລບ, ລົງວັນທີ 20 ມັງກອນ 2021.
4. ວິໄສທັດ ຮອດປີ 2030 ແລະ ຍຸດທະສາດ 10 ປີ 2016-2025 ແລະ ແຜນການ 5 ປີ ສີກປີ 2016-2020 ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ.
5. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຂອງແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ.
6. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຂອງແຂວງອຸດົມໄຊ.
7. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ຂອງແຂວງບໍ່ແກ້ວ.
8. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2020-2024), ຂອງເມືອງຫຼວງນໍ້າທາ.
9. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2020-2024), ຂອງເມືອງນາແລ.
10. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2020-2024), ຂອງເມືອງວຽງພູຄາ.
11. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ III (2020-2024), ຂອງເມືອງນາໝໍ້.
12. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII (2020-2024), ຂອງເມືອງແບງ.
13. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ III (2020-2024), ຂອງເມືອງປາກແບ່ງ.
14. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ III (2020-2024), ຂອງເມືອງຜາອຸດົມ.
15. ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄລຍະ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VII (2020-2024), ຂອງເມືອງປາກທາ.
16. ບົດສັງລວມອ່າງແມ່ນໍ້າ, ກົມຊັບພະຍາກອນນໍ້າ, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, 2016.
17. ຮ່າງແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານ ແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ.
18. ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານ ແຂວງອຸດົມໄຊ.
19. ແຜນຈັດສັນທີ່ດິນ, ຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມແບບຮອບດ້ານ ແຂວງບໍ່ແກ້ວ.
20. ບົດລາຍງານການປະເມີນຄວາມບອບບາງຕໍ່ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດແຫ່ງຊາດ ປີ 2019, ກະຊວງຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອົງການ UN HABITAT.
21. Desheng Hu, Water Rights: An International and Comparative Study, Water Law Policy Series, ISBN 1843391082, 2006.
22. Environmental Impact Assessment Report, Nam Tha Hat Mouak Hydro-Electric Power Project, SSAFE Consult Co., Ltd; July 2020
23. Environmental Impact Assessment Report, Nam Tha1 Hydro-Electric Power Project, CHINA SOUTHERN POWER GRID INTERNATIONAL CO.,LTD (CSGI), GUANGXI ELECTRIC POWER INDUSTRY INVESTIGATION DESIGN AND RESEARCH INSTITUTE (GXED); August 2008
24. GEOGRAPHIC INFORMATION FOR DEVELOPMENT PLANNING, Website: <https://www.k4d.la/>
25. Nam Tha Water Resources Assessment Report, Natural Resource and Environmental Research Institute, Earth Systems, 2021, page 96

26. National Agro-Ecological Zoning (NAEZ), Part of the Land Resources Information Management System; Website: <https://lrims-dalam.net/?thematic=aez>
27. State of water environmental issues, Lao PDR, Website: <http://www.wepa-db.net/policies/state/laos/river.htm>
28. World Bank Group Climate Change Knowledge Portal, Website: <https://climateknowledgeportal.worldbank.org/country/lao-pdr/climate-data-historical>
29. R. Speed, Li Y., T. Le Quesne, G. Pegram and Z. Zhiwei (2013). Basin Water Allocation Planning. Principles, procedures and approaches for basin allocation planning, UNESCO, Paris

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ:

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ, ກິດຈະກຳ ແລະ ງົບປະມານ ໃນການຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະ ກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ແຜນງານ 1	ສ້າງກົນໄກການຄຸ້ມຄອງແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ							1.300.000.000	
ຄາດໝາຍ 1.1	ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງທາງດ້ານກົນໄກການຄຸ້ມຄອງແລະ ບຸກຄະລາກອນໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ							400.000.000	
ກິດຈະກຳ 1.1.1	ສ້າງກົນໄກການປະສານງານໃນການຄຸ້ມຄອງແລະຕັດສິນບັນຫາການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳນ້ຳທາງໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						50.000.000
ກິດຈະກຳ 1.1.2	ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ພະນັກງານຂະແໜງຊັບພະຍາກອນນ້ຳຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຢູ່ໃນແຂວງຫຼວງນ້ຳທາ, ອຸດົມໄຊແລະບໍ່ແກ້ວໃຫ້ໄດ້ຢ່າງ ໜ້ອຍ 70 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງພະນັກງານທັງໝົດໃນ 3 ແຂວງ.	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						200.000.000
ກິດຈະກຳ 1.1.3	ສະໜັບສະໜູນແລະສ້າງກິດຈະກຳສ້າງຄວາມອາດສາມາດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນ້ຳແບບເຊື່ອມສານໂດຍຜ່ານຂະບວນການທັດສະນະສຶກສາ, ຈັດຝຶກອົບຮົມ, ໃຫ້ທຶນຍົກລະດັບການສຶກສາແລະໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານແກ່ອົງການຈັດຕັ້ງໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ສູນກາງແລະ ລະດັບສາກົນໃຫ້ໄດ້ປີລະຄັ້ງແລະຢ່າງໜ້ອຍໃຫ້ໄດ້ 50 ສ່ວນຮ້ອຍຂອງພະນັກງານສູນກາງແຂວງແລະເມືອງໃນແຕ່ລະປີ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ 1.1.4	ສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລົງທຶນໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານນ້ຳແບບສີຂຽວໂດຍອີງໃສ່ການລົງທຶນຂອງລັດຖະບານແລະພາກເອກະຊົນ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສໍາຫຼວດລະອຽດແລະອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ
ຄາດໝາຍ 1.2	ການມີສ່ວນຮ່ວມ, ສ້າງຈິດສໍານຶກ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນ້ຳ							550.000.000	

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ກິດຈະກຳ 1.2.1	ສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນເຂົ້າໃນການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້ານໍ້າທາໃນເຂດຂອງຕົນໂດຍການສ້າງກິດຈະກຳຕ່າງໆ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 1.2.2	ປຸກຈິດສຳນຶກໃຫ້ຊຸມຊົນໂດຍການເຜີຍແຜ່ກິດໝາຍແລະລະບຽບການຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ	ກຊສ ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ 1.2.3	ສ້າງສິ່ງພົມ, ແຜ່ນພັບ, ປະຕິທິນ, ບ້າຍໂຄສະນາຕ່າງໆກ່ຽວກັບ: ຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແລະກິດຈະກຳການເຄື່ອນໄຫວຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າແບບເຊື່ອມສານ; ບັນຫາຕ່າງໆທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ; ບັນດາລະບຽບການແລະ ແຜນທີ່ຕ່າງໆ.	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 1.2.4	ສົ່ງເສີມການໂຄສະນາວຽກງານຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາໂດຍທາງໂທລະພາບ, ວິທະຍຸແລະອິນເຕີເນັດ, ແຜນການຮຽນແລະຫຼັກສູດການສອນຂອງໂຮງຮຽນແລະສື່ອື່ນໆ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 1.2.5	ສ້າງວິດີໂອ, ສາລະຄະດີແລະລະຄອນຕ່າງໆກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ (2ປີຕໍ່ຄັ້ງ).	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ຄາດໝາຍ 1.3	ການສົ່ງເສີມກິດຈະກຳການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ອານຸລັກວັດທະນະທຳຮີດຄອງປະເພນີ ທີ່ຕິດພັນ ກັບຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								350.000.000
ກິດຈະກຳ 1.3.1	ສົ່ງເສີມ, ກຳນົດແລະຈັດລຽງພື້ນທີ່ບຸລິມະສິດເພື່ອທຳການປຸກພືດໂດຍຕິດພັນກັບກິດຈະກຳຈັດສັນທີ່ດິນ, ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແບບຍືນຍົງແລະຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສຳຫຼວດລະອຽດແລະອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ກິດຈະກຳ 1.3.2	ສ້າງກອງທຶນຂະໜາດນ້ອຍເພື່ອສົ່ງເສີມ ວຽກງານການຄຸ້ມຄອງ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ສູນກາງ, ແຂວງ , ເມືອງ						200.000.000
ກິດຈະກຳ 1.3.3	ສຶກສາແລະສົ່ງເສີມການພັດທະນາສະ ຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກແລະ ການບໍລິການທີ່ຕິດພັນກັບຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າພ້ອມທັງສ້າງເຄືອຄ່າຍການ ທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກກັບພາກສ່ວນ ເອກະຊົນ	ກຖວທ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ສູນກາງ, ແຂວງ , ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 1.3.4	ເຊື່ອມໂຍງກິດຈະກຳທ່ອງທ່ຽວແບບ ອະນຸລັກກັບການຮັກສາຮີດຄອງປະ ເພນີໂດຍການສ້າງຈິດສໍານຶກໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະນັກທ່ອງທ່ຽວໂດຍຜ່ານ: ກິດຈະ ກຳການພັກເຊົາບ້ານປະຊາຊົນ; ສ້າງ ແລະ ຕິດຕັ້ງປ້າຍໃຫ້ຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການທ່ອງທ່ຽວແບບອະນຸລັກຊັບພະ ຍາກອນນໍ້າ; ສະມາຄົມທ່ອງທ່ຽວແບບ ອະນຸລັກ	ກປມ,ກຖວທ, ກອຄ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ສູນກາງ, ແຂວງ , ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ 1.3.5	ສະໜັບສະໜູນທາງເລືອກເພື່ອການ ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ຊຸມຊົນໂດຍ ການສົ່ງເສີມວຽກເຮັດງານທຳແລະ ອາຊີບຄົງທີ່ ລວມທັງການສົ່ງເສີມວຽກ ງານການປະມົງ	ກຖວທ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ສູນກາງ, ແຂວງ , ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 1.3.6	ສົ່ງເສີມ ທຸລະກິດຂະໜາດກາງແລະຂະ ໜາດນ້ອຍ (SME) ແບບເປັນມິດຕໍ່ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ລວມທັງບັນດາກິດ ຈະກຳການລົງທຶນ ເຊັ່ນ ການຕິດຕັ້ງລະ ບົບບໍາບັດນໍ້າເສຍ ຂອງໂຮງງານ ແລະ ການຕິດຕາມການນໍາໃຊ້ປຸຍເຄມີ ແລະ ສານເຄມີເຂົ້າໃນການກະສະກຳ ແລະ	ກອຄ, ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ສູນກາງ, ແຂວງ , ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
	ອຸດສາຫະກຳ								
ແຜນງານ 2	ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ນໍ້າແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								1.750.000.000
ຄາດໝາຍ 2.1	ການຈັດສັນນໍ້າ								200.000.000
ກິດຈະກຳ 2.1.1	ຂະຫຍາຍການສະໜອງນໍ້າປະປາໃນຕົວເມືອງແລະຊຸມຊົນໂດຍຄຳນຶງເຖິງປະຊາຊົນຢູ່ເຂດຕອນເທິງຂອງເຂື່ອນໄຟຟ້າແລະເຂດໂຄງການອື່ນໆດັ່ງນີ້: ເຂດພື້ນທີ່ບ້ານຈັດສັນເຂດເມືອງນາແລແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ, ເຂດພັດທະນາອຸດສາຫະກຳໃໝ່ເຂດນາເຕີຍແຂວງຫຼວງນໍ້າທາ ແລະ ເຂດເມືອງນາໝໍ້ແຂວງອຸດົມໄຊທີ່ຕິດພັນກັບເມືອງທັນສະໄໝທີ່ຈະສ້າງໃໝ່, ແຂວງບໍ່ແກ້ວ (ເມືອງຜາອຸດົມແລະປາກທາ) ແລະ ການສົ່ງເສີມນໍ້າລິນ ແລະ ສຸຂາພິບານ ໃນເຂດບ້ານຊົນນະບົດ	ກຊສ, ກຍທຂ, ກພບ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສໍາຫຼວດລະອຽດແລະອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 2.1.2	ປະເມີນແລະສຶກສາການຈັດສັນນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າ, ແລະການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນໍ້າໃນພື້ນທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແລະ ການກຳນົດເຂດກັນຊົນ	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						200.000.000
ກິດຈະກຳ 2.1.3	ສະໜັບສະໜູນການຈັດສັນນໍ້າເພື່ອຊົນລະປະທານລວມທັງການປັບປຸງຕາໜ່າງຊົນລະປະທານທີ່ສໍາຄັນ	ກຊສ ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສໍາຫຼວດລະອຽດ ແລະອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 2.1.4	ສ້າງນິຕິກຳໃນການອະນຸຍາດການນໍາໃຊ້ນໍ້າ ແລະ ຂໍ້ແນະນໍາ ສໍາລັບການດູດນໍ້າໃຊ້ເພື່ອກິດຈະການທຸລະກິດ ແລະ ອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາການນໍາໃຊ້ນໍ້າ	ກຊສ, ກອຄ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						
ຄາດໝາຍ 2.2	ການກຳນົດປະລິມານການໄຫຼຂອງນໍ້າຕໍ່າສຸດເພື່ອສິ່ງແວດລ້ອມ								800.000.000

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ກິດຈະກຳ 2.2.1	ກຳນົດປະລິມານນໍ້າໄຫຼຕໍ່າສຸດເພື່ອສິ່ງ ແວດລ້ອມຢູ່ປາກນໍ້າທາ ແລະ ແມ່ນໍ້າ ສາຂາຫຼັກຂອງນໍ້າທາ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.2.2	ກຳນົດປະລິມານນໍ້າໄຫຼຕໍ່າສຸດຂອງ ບັນດາເຂື່ອນທີ່ຢູ່ໃນສາຍນໍ້າທາ ແລະ ແມ່ນໍ້າສາຂາ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.2.3	ຕິດຕາມກວດກາການໃຊ້ນໍ້າ ຊົນລະປະທານລະດັບການບໍານໍ້າໃນ ທຸກໆພື້ນທີ່ຊົນລະປະທານ, ການປູກ ພືດລະດູແລ້ງແລະລະດູຝົນ	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ2.2.4	ປະເມີນແລະຕິດຕັ້ງສະຖານີຕິດຕາມ ກະແສນໍ້າໄຫຼ, ລວມທັງການປັບປຸງ ບັນດາອຸປະກອນແລະລະບົບຕິດຕາມ ກະແສນໍ້າໄຫຼທີ່ມີຢູ່ທັງໃນແມ່ນໍ້າທາແລະ ແມ່ນໍ້າສາຂາຫຼັກ.	ກຊສ, ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						450.000.000
ຄາດໝາຍ 2.3	ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານອ່າງເກັບນໍ້າ								300.000.000
ກິດຈະກຳ 2.3.1	ສ້າງກົນໄກການປະສານງານລະຫວ່າງ ພາກລັດແລະຜູ້ພັດທະນາໂຄງການ ເຂື່ອນໄຟຟ້າເພື່ອການນໍາໃຊ້ນໍ້າໃຫ້ມີປະ ສິດທິຜົນ (ໂດຍໃຫ້ມີການສ້າງແຜນນໍາ ໃຊ້ນໍ້າ (ຜະລິດໄຟຟ້າ) ປະຈຳປີ, ແຜນ ປະຈຳລະດູຝົນແລະລະດູແລ້ງຮ່ວມກັບ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ)	ກຊສ, ກພບ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.3.2	ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກັບບັນດາຂະແ ໜງການກ່ຽວກັບການບໍລິຫານການກັກ ແລະປ່ອຍນໍ້າເພື່ອກຳນົດແຜນກັກແລະ ປ່ອຍນໍ້າຮ່ວມກັນກ່ອນແລະຫຼັງທີ່ພະຍຸ ຈະເຂົ້າອ່າງຮັບນໍ້າ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.3.3	ສ້າງບົດແນະນຳຄວາມປອດໄພຂອງ ເຂື່ອນ ແລະ ແຜນຮັບມິສຸກເສີນໃນ ອ່າງນໍ້າ ນໍ້າທາ.	ກຊສ, ກພບ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ຄາດໝາຍ 2.4	ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ								450.000.000

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ກິດຈະກຳ 2.4.1	ສຶກສາແລະສຳຫຼວດແຫຼ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.4.2	ຂຶ້ນບັນຊີການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ໃຕ້ດິນແລະປັບປຸງຂໍ້ມູນຂ່າວສານການ ໃຊ້ນໍ້າໃຕ້ດິນ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.4.3	ສ້າງແຜນທີ່ສະພາບແຫຼ່ງນໍ້າໃຕ້ດິນລວມ ທັງການນໍາໃຊ້	ກຊສ ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ2.4.4	ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂໍ້ຕົກ ລົງ ວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງນໍ້າໃຕ້ດິນ	ກຊສ ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ແຜນງານ 3	ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								750.000.000
ຄາດໝາຍ 3.1	ການສຳຫຼວດ, ການຂຶ້ນບັນຊີ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								350.000.000
ກິດຈະກຳ 3.1.1	ສຳຫຼວດແລະທົບທວນຂໍ້ມູນປະລິມານ ແລະຄຸນນະພາບນໍ້າໃນອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 3.1.2	ສຳຫຼວດແລະຂຶ້ນບັນຊີຜູ້ນໍາໃຊ້ນໍ້າໃນ ທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາ	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ 3.1.3	ສ້າງຖານຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າໃນເຂດອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາໂດຍ ໃຫ້ມີການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະທ້ອງຖິ່ນ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ຄາດໝາຍ 3.2	ສ້າງ, ປັບປຸງ, ຕິດຕັ້ງສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ອຸທິກກະສາດ								400.000.000
ກິດຈະກຳ 3.2.1	ສືບຕໍ່ການປັບປຸງຂໍ້ມູນແບບຈຳລອງ ຂອງອ່າງຮັບນໍ້າ ນໍ້າທາແລະປັບປຸງຂໍ້ມູນ ກ່ອນເຮັດແບບຈຳລອງ	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ3.2.2	ປະເມີນ ສະຖານີອຸຕຸນິຍົມ ແລະ ໄດ້ຕິດຕັ້ງ ຜ່ານມາແລະ ຂະຫຍາຍ ສະຖານທີ່ຕິດ ຕາມອຸຕຸ-ອຸທິກກະສາດ ລວມທັງປະລິ ມານນໍ້າຝົນ ແລະ ພູມອາກາດ ທົ່ວອ່າງ ຮັບນໍ້າ, ໂດຍສະເພາະ ບ່ອນຕ່ຳສຸດຂອງ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ບ່ອນທີ່ຍັງບໍ່ມີການ	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
	ຕິດຕາມ								ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ3.2.3	ປະເມີນ ແລະ ກຳນົດ ສາເຫດບັນຫາຊັບ ພະຍາກອນນໍ້າ ແລະ ການລຸດລົງຂອງຄຸນ ນະພາບນໍ້າ, ລວມທັງ ອ່າງຮັບນໍ້າສາຂາ ແລະ ການຕິດຕາມ ກວດກາ ຄຸນນະ ພາບນໍ້າ	ກຊສ, ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ3.2.4	ປະເມີນ ແລະ ສ້າງລະບົບຄຸ້ມຄອງຄຸນ ນະພາບຂໍ້ມູນ ທາງອຸທິກ ແລະ ອຸຕຸ ພາຍ ໃນຖານຂໍ້ມູນ ລວມທັງຝຶກພະນັກງານ ຮັບຜິດຊອບບັບປຸງຖານຂໍ້ມູນ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ແຜນງານ 4	ປົກປັກຮັກສາແລະ ຟື້ນຟູ ນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								1.000.000.000
ຄາດໝາຍ 4.1	ການປົກປັກຮັກສາແລະ ກາຄຸ້ມຄອງເຂດສະຫງວນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								350.000.000
ກິດຈະກຳ 4.1.1	ສ້າງຕັ້ງໜ່ວຍງານຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ອະນຸລັກຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ເພື່ອ ຕິດ ຕາມກວດກາເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ລວມທັງການ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນ ການຕິດຕາມ ແລະ ກວດສອບ ກິດຈະ ກຳພັດທະນາເສດຖະກິດຕ່າງໆ ໃນພື້ນ ທີ່ອ່າງຮັບນໍ້າ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 4.1.2	ກຳນົດເຂດສະຫງວນນໍ້າ ແລະ ຊັບພະ ຍາກອນນໍ້າໃຫ້ໄດ້ 3 ຈຸດເພື່ອເປັນຕົວ ແບບໃນການຄຸ້ມຄອງລະບົບນິເວດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 4.1.3	ກຳນົດເຂດສະຫງວນຊັບພະຍາກອນນໍ້າ ສຳລັບການອຸປະໂພກ ແລະ ບໍລິໂພກ: ສ້າງແຜນທີ່ ທີ່ມີເຂດປ້ອງກັນ ແລະ ເຂດທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງໃນການອານຸລັກ; ກຳນົດພື້ນທີ່ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນ ນໍ້າ ແລະ ເຂດອະນຸລັກປາ, ປູກຈິດ ສຳນຶກ ໃນການອານຸລັກຊັບພະຍາ ກອນນໍ້າ ໃຫ້ຊຸມຊົນ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ຄາດໝາຍ 4.2	ການບຸລະນະຟື້ນຟູນໍ້າແລະ ຊັບພະຍາກອນນໍ້າ								200.000.000
ກິດຈະກຳ 4.2.1	ບັບປຸງຮູບແບບການນຳໃຊ້ທີ່ດິນແລະ ວິທີການປູກຝັງ, ພ້ອມທັງແນະນຳໃຫ້	ກຊສ, ພຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
	ປະຊາຊົນປ່ຽນແປງວິທີການຜະລິດ ແລະການດຳລົງຊີວິດເພື່ອຫຼຸດຜົນ ກະທົບທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ		ແຂວງ, ເມືອງ						ຕິດຕໍ່ຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ4.2.2	ຈັດສັນທີ່ດິນຂຶ້ນບ້ານແລະເມືອງ	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ4.2.3	ຟື້ນຟູຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້:ສຳຫຼວດປ່າ ແຄມນ້ຳໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ; ກຳ ນົດເຂດບຸລິມະສິດເຂດປ່າແຄມນ້ຳແລະ ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າປ້ອງກັນ ຍອດນ້ຳ; ສຳຫຼວດແລະຟື້ນຟູປ່າໄມ້ທີ່ ເສື່ອມໂຊມແລະຖືກທຳລາຍ	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ຄາດໝາຍ 4.3	ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບນ້ຳ								450.000.000
ກິດຈະກຳ 4.3.1	ສຳຫຼວດ, ກຳນົດຈຸດແລະຂຶ້ນບັນຊີເຂດ ພື້ນທີ່ສ່ຽງໄພແລະເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະ ທົບຈາກກິດຈະການນຳໃຊ້ນ້ຳໂດຍສະ ເພາະເຂດຍອດນ້ຳນ້ຳທາ ແລະ ບັນດາ ແມ່ນ້ຳສາຂາ.	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ4.3.2	ສ້າງແຜນການຄຸ້ມຄອງຕິດຕາມກວດກາ ຄຸນນະພາບນ້ຳຢູ່ແມ່ນ້ຳຫຼັກ ແລະ ສາຍ ນ້ຳສາຂາທີ່ອ່າງຮັບນ້ຳ ລວມທັງຄອງ, ໜອງ, ບຶງໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຊົນນະ ບົດທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ.	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ4.3.3	ຕິດຕັ້ງ, ບັບປຸງລະບົບການຕິດຕາມ ກວດກາ ແລະ ລາຍງານສະພາບຄຸນນະ ພາບນ້ຳຢ່າງທັນການຢູ່ເຂດບຸລິມະສິດທີ່ ມີຄວາມສ່ຽງ ຫຼື ເຂດທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະ ທົບຈາກການພັດທະນາ ພ້ອມທັງ ຈັດຊື້ ເຄື່ອງວັດແທກຄຸນນະພາບນ້ຳໃຫ້ແຂວງ ແລະເມືອງທີ່ນອນໃນອ່າງຮັບນ້ຳ.	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ4.3.4	ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດນິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບ ການ ກ່ຽວກັບ ການປ່ອຍນ້ຳເປື້ອນລົງສູ່	ກຊສ ພຊສ ຫຊສ, ກອຄ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂຶ້ນ						150.000.000

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
	ແມ່ນ້ຳໂດຍອີງຕາມມາດຕະຖານສິ່ງ ແວດລ້ອມ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ປະເມີນຜົນ		ແຂວງ, ເມືອງ						
ກິດຈະກຳ 4.3.5	ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ພາກເອກະຊົນ ແລະ ຊຸມຊົນໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປ້ອງ ກັນ ແລະ ຄວບຄຸມມົນລະພິດທາງນ້ຳ, ມີການບໍາບັດນ້ຳເປື້ອນຈາກກິດຈະການ ທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການບໍລິ ການ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການນໍາໃຊ້ສານເຄ ມີໃນການຜະລິດກະສິກຳ.	ກຊສ ກອຄ ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດ ແລະອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ແຜນງານ 5	ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ								600.000.000
ຄາດໝາຍ 5.1	ການຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບໄພນ້ຳຖ້ວມແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ								300.000.000
ກິດຈະກຳ 5.1.1	ສັງລວມເກັບກຳຂໍ້ມູນແລະກຳນົດພື້ນທີ່ ຄວາມສ່ຽງຜົນກະທົບຈາກໄພນ້ຳຖ້ວມ ແລະໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ການແລກປ່ຽນ ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບ ໄພພິບັດ ແລະ ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ.	ກຊສ, ພຊສ.ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 5.1.2	ສໍາຫຼວດ, ສຶກສາຄວາມເປັນໄປໄດ້ ແລະ ອອກແບບໂຄງການຮັບມືກັບໄພນ້ຳ ຖ້ວມ, ໄພແຫ້ງແລ້ງ ແລະ ປ້ອງກັນການ ເຊາະເຈື່ອນ;ລວມທັງ ການກໍ່ສ້າງ/ປັບ ປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງດ້ານນ້ຳ	ກຊສ, ພຊສ.ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 5.1.3	ສ້າງກົນໄກການແຈ້ງເຕືອນຕ່າງໆເພື່ອ ຮັບມືໃຫ້ທັນການໃນກໍລະນີເກີດເຫດ ສຸກເສີນ ແລະ ລະບົບເຕືອນໄພນ້ຳ ຖ້ວມໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນບ້ານ ທີ່ມີຄວາມ ສ່ຽງສູງຢູ່ໃນຂອບເຂດອ່າງຮັບນ້ຳ.	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 5.1.4	ສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບໃນການຮັບ ມື, ບັນເທົາອຸທິກກະໄພຈາກໄພນ້ຳ ຖ້ວມ ແລະ ໄພແຫ້ງແລ້ງ ລວມທັງ ປະສານງານກັບພາກສ່ວນຜູ້ພັດທະນາ ໂຄງການ.	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ກິດຈະກຳ 5.1.5	ຊຸກຍູ້ເຜີຍແຜ່, ສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ ປຸກຈິດສຳນຶກ, ຄວາມສາມາດ, ການ ກຽມຄວາມພ້ອມໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນ ການປັບຕົວ ແລະ ຮັບມືກັບໄພທຳມະ ຊາດ	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 5.1.6	ສຳຫຼວດ ແລະ ຊຸດເຈາະແຫຼ່ງນໍ້າ ໃຕ້ດິນເພື່ອສະໜອງນໍ້າໃນເຂດທີ່ ຂາດແຄນນໍ້າໃນລະດູແລ້ງໂດຍ ສະເພາະເຂດເມືອງນາແລ.	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ຄາດໝາຍ 5.2	ການປັບຕົວ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ								300.000.000
ກິດຈະກຳ5.2.1	ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ປະຊາຊົນກ່ຽວກັບການ ປັບຕົວເຂົ້າການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະວິທີຫຼຸດຜ່ອນຕໍ່ກັບບັນຫາດັ່ງກ່າວ	ກປປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ5.2.2	ສ້າງສູນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານເພື່ອລາຍງານ ຂ່າວສານແກ່ປະຊາຊົນຢ່າງເປັນປະຈຳ	ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ5.2.3	ສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການເພື່ອຕິດຕໍ່ ພົວພັນຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານເຕືອນໄພ ໃຫ້ ແກ່ປະຊາຊົນເມື່ອເວລາສຸກເສີນ	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ແຜນງານ 6	ການຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນ, ປ່າໄມ້ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ								600.000.000
ຄາດໝາຍ 6.1	ການຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນໍ້າ								500.000.000
ກິດຈະກຳ6.1.1	ກຳນົດຂອບເຂດດິນປ່າໄມ້ສຳຫຼວດ ແລະ ຂຶ້ນບັນຊີທີ່ດິນບໍລິເວນນໍ້າ ລວມ ທັງ ດິນຖ່ານຕີມ	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ກິດຈະກຳ 6.1.2	ປັກຫຼັກໝາຍ/ປ້າຍຂອບເຂດທີ່ດິນ ບໍລິເວນນໍ້າ ແລະ ດິນຖ່ານຕີມ.	ກຊສ, ພຊສ, ຫຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						150.000.000
ກິດຈະກຳ6.1.3	ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງດິນບໍລິເວນນໍ້າ ໂດຍການສົ່ງເສີມບ້ານ, ຊຸມຊົນ ແລະ	ກຊສ, ກປປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ						150.000.000

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
	ກຸ່ມບ້ານເປັນເຈົ້າການໃນການສ້າງລະບຽບ ແລະ ການຕິດຕາມກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.		ແຂວງ, ເມືອງ						
ກິດຈະກຳ 6.1.4	ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຄຸ້ມຄອງທີ່ດິນບໍລິເວນນ້ຳ.	ກປມ, ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000
ຄາດໝາຍ 6.2	ການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນປ່າໄມ້								-
ກິດຈະກຳ 6.2.1	ກຳນົດເຂດປົກປັກຮັກສາປ່າຍອດນ້ຳ	ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສຳຫຼວດລະອຽດ ແລະອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.2.2	ສ້າງລະບຽບຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາເຂດຍອດນ້ຳໂດຍສະເພາະເຂດສາຍນ້ຳສາຂາຫຼັກຂອງແມ່ນ້ຳທາ	ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສຳຫຼວດລະອຽດ ແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.2.3	ປັກຫຼັກໝາຍ/ຕິດຕັ້ງປ້າຍຊີ້ບອກຂອບເຂດຫວງຫ້າມເດັດຂາດ, ເຂດອະນຸລັກສັດປ່າແລະຊີວະນາໆພັນ	ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສຳຫຼວດລະອຽດ ແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.2.4	ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ປູກຈິດສຳນຶກຂໍ້ກຳນົດ, ກິດລະບຽບ, ກິດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳຕ່າງໆກ່ຽວກັບການປົກປັກຮັກສາປ່າໄມ້	ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຈະມີການສຶກສາສຳຫຼວດລະອຽດ ແລະອີງໃສ່ແຜນຂອງ

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
									ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.2.5	ກວດກາລາດຕະເວນເຂດປ່າຍອດນ້ຳ	ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນສູນ ກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ຄາດໝາຍ 6.3	ການຄຸ້ມຄອງແລະ ຈັດສັນທີ່ດິນ								-
ກິດຈະກຳ 6.3.1	ສຳຫຼວດແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ການນຳໃຊ້ ທີ່ດິນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ການນຳ ໃຊ້ທີ່ດິນຂອງຂະແໜງການໃນອ່າງ ຮັບນ້ຳ.	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.3.2	ກຳນົດເຂດພ້ອມປັກຫຼັກໝາຍແລະສ້າງ ແຜນທີ່ພື້ນທີ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນລວມທັງ ລະບຸພື້ນທີ່ໃດໜາະສົມສຳລັບການປູກ ພືດຊະນິດໃດ.	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.3.3	ຈັດສັນພື້ນທີ່ໃຫ້ປະຊາຊົນເພື່ອທຳມາ ຫາກິນແບບຖາວອນໃນຂອບເຂດພື້ນທີ່ ອ່າງຮັບນ້ຳ	ກຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສຳລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະ ຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສຳຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ຄາດໝາຍ 6.4	ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງເສດເຫຼືອ								100.000.000
ກິດຈະກຳ 6.4.1	ກຳນົດພື້ນທີ່ທີ່ມີສິ່ງເສດເຫຼືອ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມີ ຜົນກະທົບຕໍ່ແຫຼ່ງນ້ຳ ແລະ ຊຸມຊົນ	ກສສ, ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						100.000.000

ລ/ດ	ຊື່ແຜນງານ, ຄາດໝາຍ ແລະກິດຈະກຳ	ພາກສ່ວນ ຮັບຜິດຊອບຫຼັກ	ພາກສ່ວນຜູ້ ມີສ່ວນຮ່ວມ	ໄລຍະເວລາການ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ (ປີ)					ງົບປະມານ (ກີບ)
				1	2	3	4	5	
ກິດຈະກຳ 6.4.2	ສ້າງລະບຽບ ແລະ ສິ່ງອໍານວຍຄວາມ ສະດວກ ກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງ ເສດເຫຼືອ.	ກຊສ, ພຊສ, ກປມ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານໃນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດຈະມີການສຶກ ສາສໍາຫຼວດລະ ອຽດ ແລະ ອີງໃສ່ ແຜນຂອງຂະແໜງ ການ
ກິດຈະກຳ 6.4.3	ຄຸ້ມຄອງການນໍາໃຊ້ສານເຄມີ (ຢາຂ້າ ຫຍ້າ)	ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິ ບັດຈະມີ ການສຶກສາສໍາ ຫຼວດລະອຽດແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.4.4	ຕິດຕາມການເຊາະເຈື່ອນເຂດແມ່ນໍ້າທາ ເມືອງນາແລ ແລະ ເມືອງອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	ກຊສ ພຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງໃສ່ແຜນຂອງ ຂະແໜງການ
ກິດຈະກຳ 6.4.5	ການຕິດຕາມກວກກາ	ກສສ, ກຊສ	ທຸກພາກສ່ວນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຂັ້ນ ແຂວງ, ເມືອງ						ສໍາລັບງົບປະມານ ໃນການຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດຈະມີການ ສຶກສາສໍາຫຼວດ ລະອຽດ ແລະ ອີງ ໃສ່ແຜນຂອງຂະ ແໜງການ
ລວມງົບປະມານທັງໝົດ									6.000.000.000

ກະຊວງ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
ທີ່ຢູ່: ບ້ານ ດົງນາໂຊກ - ຖະໜົນ ໜອງບິກ, ຕູ້ ປນ 7864

ໂທລະສັບ/ແຟັກ: +85621 263799

ອີເມວ: monre@monre.gov.la

ສະໜັບສະໜູນການຈັດພິມໂດຍ:

